

T.C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

ÇEVİRİM İÇİ PİYANO EĞİTİMİNİN

ÖĞRENCİ VE ÖĞRETMEN MOTİVASYONU AÇISINDAN

İNCELENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Filiz ÇAĞLA

BURSA

2021

T.C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

ÇEVİRİM İÇİ PİYANO EĞİTİMİNİN

ÖĞRENCİ VE ÖĞRETMEN MOTİVASYONU AÇISINDAN

İNCELENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Filiz ÇAĞLA

Tez Danışmanı

Prof. Şirin AKBULUT DEMİRCİ

BURSA

2021

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim.

30.01.2021

Filiz ÇAĞLA

**EĞİTİM BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS İNTEHAL YAZILIM RAPORU**

**ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ. ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA**

Tarih: 29/01/2021

Tez Başlığı / Konusu: ÇEVİRİM İÇİ PİYANO EĞİTİMİNİN ÖĞRENCİ VE ÖĞRETMEN MOTİVASYONU
AÇISINDAN İNCELENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 182 sayfalık kısmına ilişkin, 29/01/2021 tarihinde şahsım tarafından *turnitin* adlı intihal tespit programından (Turnitin)* aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan özgünlük raporuna göre, tezimin benzerlik oranı %8 'dir.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kaynakça hariç
- 2- Alıntılar hariç/dahil
- 3- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Özgünlük Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Tarih ve İmza

Adı Soyadı: FİLİZ ÇAĞLA
Öğrenci No: 801640009
Anabilim Dalı: GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ
Programı: MÜZİK EĞİTİMİ
Statüsü: Y.Lisans Doktora

Danışman
Prof. Şirin AKBULUT DEMİRCİ

* Turnitin programına Uludağ Üniversitesi Kütüphane web sayfasından ulaşılabilir.

YÖNERGEYE UYGUNLUK ONAYI

“Çevrim İçi Piyano Eğitiminin Öğrenci ve Öğretmen Motivasyonu Açısından İncelenmesi ve Değerlendirilmesi” başlıklı Yüksek Lisans tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan

Filiz ÇAĞLA

Tez Danışmanı

Prof. Şirin AKBULUT DEMİRCİ

Güzel Sanatlar Eğitimi ABD Başkanı

Prof. Dr. Sezen ÖZEKE

T.C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı'nda 801640009 numaralı Filiz ÇAĞLA'nın hazırladığı "Çevrim İçi Piyano Eğitiminin Öğrenci ve Öğretmen Motivasyonu Açısından İncelenmesi ve Değerlendirilmesi" konulu Yüksek Lisans çalışması ile ilgili tez savunma sınavı, 12.02.2021 cuma günü 15:30-16:30 saatleri arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin başarılı olduğuna oy birliği ile karar verilmiştir.

Tez Danışmanı

Prof. Şirin AKBULUT DEMİRCİ

Bursa Uludağ Üniversitesi

Üye

Doç. Dr. Hatice SEZEN

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Üye

Dr. Öğr. Üyesi M. Aydın ATALAY

Uludağ Üniversitesi

ÖN SÖZ

Bu çalışmanın piyano eğitimi, motivasyon ve çevrim içi piyano eğitimi ile ilgili alanlarda yapılacak çalışmalara katkıda bulunmasını ve çevrim içi piyano eğitimi uygulayan veya uygulayacak öğretmenlere yol gösterici bir kaynak olmasını umuyorum.

Filiz ÇAĞLA

ÖZET

Yazar	: Filiz ÇAĞLA
Üniversite	: Bursa Uludağ Üniversitesi
Ana Bilim Dalı	: Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı
Bilim Dalı	: Müzik Eğitimi Bilim Dalı
Tezin Niteliği	: Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı	: xvii + 165
Mezuniyet Tarihi	:
Tez Başlığı	: Çevrim İçi Piyano Eğitiminin Öğrenci ve Öğretmen Motivasyonu Açısından İncelenmesi ve Değerlendirilmesi
Tez Danışmanı	: Prof. Şirin AKBULUT DEMİRCİ

ÇEVİRİM İÇİ PİYANO EĞİTİMİNİN ÖĞRENCİ VE ÖĞRETMEN MOTİVASYONU AÇISINDAN İNCELENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Piyano eğitiminde motivasyonun önemi, eğitim sürecinin başarıya ulaşmasına etki edecek değer ve niteliktedir. Bu çalışmada çevrim içi piyano eğitiminin öğrenci ve öğretmen motivasyonu açısından incelenmesi ve değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu; İstanbul ilinde bulunan Başakşehir Güzel Sanatlar Lisesi'nden, Avni Akyol Güzel Sanatlar Lisesi'nden ve Aşık Veysel Güzel Sanatlar Lisesi'nden seçilen 2'şer piyano öğretmeni olmak üzere toplamda 6 piyano öğretmeni ve aynı okullarda ilgili öğretmenlerle çevrim içi piyano dersi yapmakta olan 12 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmaya 12 öğrenci, 6 öğretmen olmak üzere toplam 18 katılımcı katılmıştır. Bu kapsamda çalışma grubu ile yüz yüze ve çevrim içi gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmeler sonucunda elde edilen veriler 'betimsel analiz' yöntemiyle düzenlenerek, 'içerik analizi' yöntemiyle derinlemesine çözümlenmiş, tema, kategori ve kodlar oluşturularak

yorumlanmıştır. Araştırmanın sonucunda, çevrim içi piyano eğitiminin teknoloji destekli bir eğitim olması ve bu eğitim surecinde her öğrencinin evinde enstrüman olmaması, materyal aktarımı konusunda yaşanan sıkıntılar, elektrik ve altyapı problemleri, ğretmen-ğrenci arasındaki enerji aktarımı ile ilgili sorunlar sebebiyle öğrencilerin ve öğretmenlerin motivasyonlarının olumsuz etkilendiği belirlenmiştir. Yaşanan bu sorunlar dolayısıyla hem öğrencilerin hem öğretmenlerin yüz yuze eğitimi tercih ettikleri tespit edilmiştir.

Anahtar szcukler: Uzaktan Eğitim, evrim İçi Piyano Eğitimi, Motivasyon.

ABSTRACT

Author	: Filiz ÇAĞLA
University	: Bursa Uludağ University
Field	: Fine Arts Education
Branch	: Music Education
Degree Awarded	: Master Thesis
Page Namber	: xvii + 165
Date of Graduation	:
The Tittle of The Thesis	: Examination and Evaluation of Online Piano Education in Terms of Teacher's and Student's Motivation
Supervisor	: Prof. Şirin AKBULUT DEMİRCİ

EXAMINATION AND EVALUATION OF ONLINE PIANO EDUCATION IN TERMS OF TEACHER'S AND STUDENT'S MOTIVATION

The importance of motivation in piano education has the value and quality that will affect the success of education. The purpose of this research is the examination and evaluation of student and teacher motivation on online piano education. The working group of this research includes 2 teachers from Avni Akyol Fine Arts Highschool and 2 teachers from Başakşehir Fine Arts Highschool and 2 teachers from Aşık Veysel Fine Arts Highschool which in total 6 teachers and 12 students being educated by these teachers on online piano education. Therefore, this research has 18 participants, 6 teachers and 12 students. In this context, the data was obtained with the help of face-to-face and online semi-structured interviews with the working group which were analyzed in depth with the "content analysis" method and by using the "descriptive analysis" method, and interpreted by creating themes, categories and codes. As a result of the study, it was determined that online piano education is

a technology-supported education and that during this education process, not every student has an instrument at home, problems in material transfer, electricity and infrastructure problems, and problems with energy transfer between teacher and student have negatively affected the motivation of students and teachers. Due to these problems, it was determined that both students and teachers preferred face-to-face education.

Keywords: Distance Education, Online Piano Education, Motivation.

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın her aşamasında bana fikirleri ile yol gosteren, desteğini daima yanımda hissettiğim değerli tez danıőmanım Prof. Şirin AKBULUT DEMİRCİ, çalışmamın gvenirlik aőamasına vakitlerini ayırarak katkı sunan Doç. Dr. Glnihal GÜL ve Öğr. Gör. Eda NERGİZ'e tezin tamamlanmasına fikirleriyle katkı sağlayan Dr. Öğr. Üyesi Doruk ENGÜR ve Dr. Öğr. Üyesi K. Mete SUNGURTEKİN' e değerli vakitlerini ayıran tez komisyon üyeleri hocalarım, Dr. Öğr. Üyesi M. Aydın ATALAY ve Doç. Dr. Hatice SEZEN' e teőekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

No

ÖN SÖZ.....	vi
ÖZET	vii
ABSTRACT	ix
TEŞEKKÜR.....	xi
İÇİNDEKİLER.....	xii
TABLolar LİSTESİ.....	xvii
1.Bölüm.....	1
Giriş	1
1.1. Problem Durumu.....	3
1.2. Araştırma Soruları	5
1.3. Araştırmanın Amacı	6
1.4. Araştırmanın Önemi	7
1.5. Varsayımlar	7
1.6. Sınırlılıklar	8
1.7. Tanımlar	8
1.8. Kuramsal Çerçeve	8
1.8.1. Eğitim.	8
1.8.2. Müzik eğitimi.	10
1.8.3. Uzaktan eğitim.	16
1.8.4. Piyano eğitimi.	20
1.8.5. Türkiye’de piyano eğitimi.	23
1.8.6. Çevrim içi piyano eğitimi.....	27
1.8.7. Motivasyon.....	28

1.8.8. Eğitimde motivasyon.....	33
1.8.9. Müzik eğitiminde motivasyon.....	37
1.8.10. Çalgı eğitimi ve motivasyon.	38
1.8.11. Piyano eğitiminde motivasyon.	40
2. Bölüm.....	43
İlgili Araştırmalar	43
2.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar.....	43
2.1. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	46
3. Bölüm.....	50
Yöntem	50
3.1. Araştırmanın Modeli.....	50
3.2. Çalışma Grubu	50
3.3. Veri Toplama Araçları.....	51
3.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi	51
3.4.1. Verilerin toplanması.....	51
3.4.2. Verilerin çözümlenmesi.	52
4. Bölüm.....	59
Bulgular ve Yorumlar	59
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	59
4.1.1. Teknoloji ile ilgilenme durumu.....	61
4.1.2. Teknolojik materyaller.	63
4.1.3. Dersin yapıldığı programlar.	64
4.1.4. Teknolojik materyallerin motivasyona olumlu etkileri.....	65
4.1.5. Teknolojik materyallerin motivasyona olumsuz etkileri.....	66
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	66

4.2.1. Yüz yüze.....	68
4.2.2. Çevrim içi.....	70
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	72
4.3.1. Problem.....	74
4.3.2. Çözüm.....	75
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	77
4.4.1. Çevrim içi eğitimin avantajı.....	78
4.4.2. Çevrim içi eğitimin dezavantajı.....	80
4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	82
4.5.1. Ders işleme ortamı.....	83
4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	84
4.6.1. Teknolojik araçlar.....	85
4.6.2. İletişim programları.....	86
4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	87
4.7.1. Teknolojik bilgi.....	87
4.7.2. Teknolojinin motivasyona etkisi.....	88
4.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	89
4.8.1. Öğrencilerin teknolojik imkanı.....	90
4.8.2. Öğrencilerin teknolojik bilgisi.....	90
4.8.3. Tavsiye.....	91
4.9. Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	92
4.9.1. Öğrenci motivasyonuna etki.....	93
4.10. Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	94
4.10.1. Çevrim içi piyano dersi.....	95
4.10.2. Yüz yüze piyano dersi.....	97

4.11. On Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	98
4.11.1. Motivasyon kaybı.	98
4.11.2. Müzikalite bakımından yaşanan kayıplar.	99
4.12. On İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	101
4.12.1. Öğretmen materyali.	102
4.12.2. Materyal aktarımı.	102
4.13. On Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	103
4.13.1. Öğrenci merkezli problemler.	104
4.13.2. Sistem kaynaklı problemler.	106
4.14. On Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	106
4.14.1. Başlangıç seviyesi.	107
4.14.2. Orta seviye.....	108
4.14.3. İleri seviye.	108
4.15. On Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	109
4.15.1. İletişim.....	109
4.15.2. Ders işleme yöntemleri.....	110
4.16. On Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	110
4.16.1. Çevrim içi piyano eğitimi.....	111
4.16.2. Yüz yüze piyano eğitimi.	113
4.17. On Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	113
4.17.1. Yüz yüze.....	114
4.17.2. Karma eğitim.....	114
5. Bölüm.....	116
Tartışma ve Öneriler.....	116
Kaynakça.....	151

EKLER.....	162
Ek-1. Etik Kurul Onay Belgesi.....	163
Ek-2. MEB İzin Belgesi.....	165
Ek-3. Öğrencilere Yöneltilen Görüşme Soruları.....	166
Ek-4. Öğretmenlere Yöneltilen Görüşme Soruları	167
ÖZGEÇMİŞ	168

TABLULAR LİSTESİ

<i>Tablo</i>	<i>Sayfa</i>
1. Öğrenci görüşlerine yönelik tema, kod ve kategoriler	53
2. Öğretmen görüşlerine yönelik tema, kod ve kategoriler.. Hata! tanımlanmamış	56
3. Katılımcıların “öğrencilerin teknolojiden faydalanma durumlarının motivasyona etkileri” temasına ilişkin görüşleri	59
4. Katılımcıların “öğrencilerin çevrim içi ve fiziki piyano dersi hakkındaki görüşleri” temasına ilişkin görüşleri	66
5. Katılımcıların “öğrencilerin çevrim içi piyano eğitiminde yaşadıkları zorluklar” temasına ilişkin görüşleri	73
6. Katılımcıların “öğrencilerin çevrim içi piyano derslerine bakış açıları” temasına ilişkin görüşleri.....	77
7. Katılımcıların “öğrencilerin tercih ettiği ders yöntemi” temasına ilişkin görüşleri	82
8. Katılımcıların “çevrim içi piyano eğitiminde öğretmenlerin kullandığı teknolojik materyaller” temasına ilişkin görüşleri	84
9. Katılımcıların “bilişim bilginin motivasyona etkisi” temasına ilişkin görüşleri.....	87
10. Katılımcıların “öğretmenlerin değerlendirmeleri” temasına ilişkin görüşleri.....	89
11. Katılımcıların “teknolojik bilgi ve imkanın öğrenci motivasyonuna etkisi” temasına ilişkin görüşleri.....	92
12. Katılımcıların “çevrim içi ve yüz yüze piyano dersine yönelik öğretmenlerin yorumları” temasına ilişkin görüşleri	95
13. Katılımcıların “çevrim içi ve yüz yüze piyano eğitim sürecindeki ders planlarının belirlenmesi” temasına ilişkin görüşleri.....	98
14. Katılımcıların “çevrim içi ve yüz yüze piyano eğitiminde kullanılan ders kaynakları” temasına ilişkin görüşleri	101
15. Katılımcıların “çevrim içi piyano eğitiminde karşılaşılan problemler” temasına ilişkin görüşleri.....	104

16. Katılımcıların “öğrenci seviyelerine göre çevrim içi piyano eğitiminin kullanılabilirliği” temasına ilişkin görüşleri	107
17. Katılımcıların “çevrim içi ve yüz yüze eğitimin farkları” temasına ilişkin görüşleri ...	109
18. Katılımcıların “çevrim içi ve yüz yüze piyano eğitiminin kullanılabilirlik durumları” temasına ilişkin görüşleri	111
19. Katılımcıların “öğretmenlerin ders işlemeye yönelik tercihleri” temasına ilişkin görüşleri.....	114

1.Bölüm

Giriş

Bilginin üretilmesi ve paylaşılması günümüz toplumlarının gelişmişlik düzeylerini belirlemektedir. Eğitimin en temel işlevi bilginin üretilmesini ve paylaşılmasını sağlamaktır. Bu sebeple eğitim hayatın her alanındaki en önemli unsurdur. Gelişen teknoloji ile birlikte eğitim de değişime uğrayarak her alanda yeni fırsatlar meydana getirmiştir. Örgün eğitim ile okullarda öğretmen ve öğrenciler eş zamanlı, aynı yerde beraber çalışma fırsatı bulurken, uzaktan eğitim ile öğrenciler evlerinden çıkmadan dünyadaki kendi seçebileceği herhangi bir öğretmenle eğitim fırsatı yakalamıştır (Uçan, 2005). Uzaktan eğitimin sunduğu bu sınırsız imkan tüm eğitim alanlarını etkilemiştir. Dijital cihazların yaygınlaşması ve teknolojinin ilerlemesiyle birlikte uzaktan eğitim hem mesleki hem de hobi amaçlı olmak üzere gelişmiş ve ayrı ayrı branşlara ayrılarak pek çok alanda uygulanmaya başlanmıştır.

Gelişen teknoloji hem müzik eğitimini hem de müzik sanatını etkilemiştir. 20. yüzyıl müziği ile başlayan elektronik müzikle müzik sanatında teknolojinin kullanıldığı görülür. Aslında 1877'de Thomas Edison tarafından fonografin icadı ile başlayan teknolojinin müzik alanında kullanımı bugün sıra dışı noktalara gelmiştir. Öyle ki teknoloji artık müzikle iç içedir. Bugün yaygınlaşan teknoloji kullanımı genel müzik eğitiminin yapıldığı sınıflara da nüfuz ederek, bu eğitimin metodolojisi ve pedagojisi başta olmak üzere her kısmını etkilemektedir. Artık günlük hayatımızı kolaylaştıran teknolojik cihazlarının yanında, müzik alanına özel üretilen teknoloji cihazları mesleki müzik eğitiminin verildiği okullarda, özengen enstrüman eğitiminde, profesyonel müzik stüdyolarında, amatör ev stüdyoları gibi pek çok yerde kullanılmaktadır (Acar, 2019).

Günümüze kadar yapılan akademik çalışmalar incelendiğinde eğitimin sınıflandırılması, öğrenci ve öğretmen algıları, metodoloji vb. gibi farklı dizgelerle ele alınmış

birçok çalışma görülmektedir. Gelişen ve yaygınlaşan teknolojiyle bu alanlara yeni akademik çalışmalar da eklenmektedir. ‘Teknolojinin eğitim alanına etkisi’ olarak özetleyebileceğimiz bu çalışmalar yeni dijital pazarlar oluşmasına da sebep olmuştur.

İletişim için kullanılan ve geliştirilen birçok çevrim içi platformun, birbirleriyle daha sağlıklı etkileşim kurmaya çalışan öğrenci ve öğretmenler için üretilen uygulamalara dönüştüğü bir süreç yaşanmaktadır. Bu dijital uygulamalar dünya çapında önemli bir pazar hacmine sahiptir.

İlk olarak 2006 yılında öğretmenlerin ve öğrencilerin birbirleri ile buluşabileceği bir web tabanlı eğitim platformunu Türkiye’de kurmaya çalışan Eren Bali ‘udemy’ adlı platformuyla henüz oluşmamış bu pazara erken bir giriş yapmıştır. “Dünyanın her noktasında doğru bilgiyi arayan öğrenciyi, en iyi öğretmenlerle kaliteli bir şekilde buluşturma” fikrini gerçekleştirmek için kurulan bu platform, Türkiye’de rağbet görmemiş, Amerika Birleşik Devletleri’nde 2010 yılında Silikon Vadisi’nde tekrar kurulduğunda yatırımcılardan ciddi destekler almıştır. Bu platformda temel bilimlerin dışında, eğitimin her alanında, programlama, tasarım, inşaat sektörü, hobi eğitimleri, sertifika eğitimleri gibi 150.000 (yüz elli bin) farklı ders çeşidi bulunmaktadır. Bunlara örnek olarak Nijerya’da inşaat sektöründe kullanılan gerekli sertifikasyonu alma derslerinden, Uganda’nın ilkel sağlık koşullarına sahip ortamlarında doğan bebeklerin hayatta kalmalarını sağlayabilecek gerekli tıbbi eğitimi alma dersi gibi birçok alanda ders sunulduğu görülmektedir. Ve müzik alanında da bu platform dünya çapında popüler olarak kullanılan önde gelen web tabanlı eğitim platformudur. Hemen hemen bütün çalgı ve teorik eğitimlerin işlendiği bu platformda didgeridoo, ud, cembe, sitar, arp gibi az bilinen çalgı derslerinin bile verildiği görülmektedir (Bali, 2018).

Web tabanlı bu sıra dışı platformun dışında iletişim amaçlı kurulan Whatsapp,

Facebook, Skype, Zoom, Google Teams vb. gibi dijital uygulamaların eğitim alanında bireysel ve kurumsal olarak kullanıldığı görülmektedir.

Özellikle 2019 yılında başlayan pandemi (covid-19) salgını sebebiyle aynı ortamda bulunamayan bütün eğitim alanlarındaki öğretmen ve öğrencilerin, dijital platformlar aracılığıyla nasıl daha sağlıklı kullanabileceği, hangi teknolojik donanımlara ihtiyaç duyulduğu, özellikle beceri alanlarında pedagojik yaklaşımın ve aktarımın öğrenci ile aynı ortamda bulunmadan nasıl sağlanacağı gibi birçok bakış açısı ile uzaktan eğitim akademik araştırmalara konu olmayı sürdürmektedir.

Bu araştırmada dijitalleşen çağın gereksinimlerine uyum sağlayan müzik eğitimi yöntemlerinin öğrenci ve öğretmenlerdeki motivasyon düzeylerini nasıl etkilediği araştırılmaktadır. Motivasyonun müzik eğitiminde en önemli unsurlardan biridir. İstendik davranış yaratabilmek amacıyla bireylerin güdülenmesi müzik eğitiminde yapılan araştırmalara konu olurken literatür incelendiğinde, çevrim içi yapılan eğitimlerde motivasyon üzerine yapılan araştırmaların yeni olduğu görülmektedir. Bu bağlamda teknolojiye uyum sağlayan müzik eğitimi yöntemlerinde, öğrencilerin eğitimlerini daha kaliteli alabilmesi bakımından motivasyon eğitimciler tarafından daima önemli bir araç olarak kullanılacağı değerlendirilmektedir.

1.1. Problem Durumu

En temel işlevi bilginin işlenmesi ve paylaşılması olarak kabul edilen eğitim, günümüze kadar birçok gelişim sürecinden geçmiştir. Öğretmen ile öğrencinin aynı ortamda bulunduğu geleneksel öğretim sürecinin dışında eğitim; mektupla eğitim, radyo/televizyonla eğitim, web tabanlı eğitim ve bilişim teknolojileri kullanılarak yapılan eğitimler olmak üzere birçok uzaktan eğitim türünde yeniden planlanmıştır.

Teknolojinin eğitim alanına etkisi olarak özetlenebilecek bu gelişmede uzaktan eğitim, 2019 yılı itibariyle pandemi salgını sebebiyle sıklıkla kullanılır, tercih edilir ve hatta bazı kurumlarda neredeyse zorunlu hale gelmiştir.

Bu araştırma sürecinde, İstanbul ilinde bulunan Güzel Sanatlar Liselerinde verilmekte olan piyano eğitiminin pandemi sebebiyle çevrim içi ortamda sürdürülmesiyle birlikte hem öğretmen hem öğrenci için gerçekleşen değişikliklerin tespit edilmesi ve bu sürecin öğretmen ve öğrenci motivasyonuna etkileri bu araştırmanın temel kaynağını oluşturmaktadır. Bu eğitim modeline hazırlıklı olan ve olamayan öğrenci ve öğretmenlerin motivasyonlarında da değişiklikler olacağı öngörülmektedir. Bu kapsamda çevrim içi piyano eğitim sürecinin planlanması ve uygulanması için öğretmenlerin ve öğrencilerin nasıl uygulamalar yaparak önlem aldıkları ve bu uygulamaların motivasyon düzeyleri üzerindeki etkileri bu araştırmanın ana konusudur.

Bu problem durumu çerçevesi genişletildiğinde Türkiye’de mevcut bütün güzel sanatlar liselerinde fiziki eğitim ortamı dışında pandemi sürecinde zorunlu hale gelen çevrim içi piyano eğitiminin verildiği görülmektedir.

Güzel sanatlar liselerinde verilen çevrim içi piyano eğitiminde farklı imkanları olan ve farklı yaşantılardan gelen aynı kademedeki öğrenciler bulunmaktadır. Bu öğrencilerin müfredatta belirtilen ortak hedef ve kriterlere ulaşabilmesi beklenmektedir.

Yapılan araştırmalar göstermektedir ki güzel sanatlar liselerinde verilen çevrim içi piyano eğitiminin öğrenci ve öğretmen motivasyonuna olumlu etkileri olduğu gibi öğrenmeyi zorlaştıran ve motivasyonu olumsuz etkileyen bir engel olarak da ortaya çıkmaktadır.

Araştırmada ifade edilen problem durumu çerçevesinde bu araştırmanın temel problem cümlesi “Çevrim içi piyano eğitiminin öğretmen ve öğrenci motivasyonu açısından

etkileri nasıldır?” şeklinde ifade edilmektedir.

Bu araştırma, çevrim içi piyano eğitiminin uygulama sürecini tanımlamak ve bu uygulama sürecini öğrenci ve öğretmen motivasyonu açısından değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda aşağıdaki bölümde araştırma sorusu ve bu soruya bağlı olarak oluşturulan araştırma alt soruları verilmiştir.

1.2. Araştırma Soruları

Bu araştırmanın temel problem cümlesi; “Çevrim içi piyano eğitiminin öğretmen ve öğrenci motivasyonuna etkileri nasıldır?” şeklindedir. Bu kapsamda araştırmanın alt problemleri ise şunlardır;

1. Çevrim içi piyano eğitiminde öğrencilerin kullandıkları teknolojik donanımlar ve bu donanımların motivasyonlarına etkileri nelerdir?
2. Öğrenciler, çevrim içi ile fiziki ortamda yaptıkları piyano eğitimi karşılaştırdıklarında tespit ettikleri motivasyon farklılıkları nelerdir?
3. Çevrim içi piyano eğitiminde öğrencilerin yaşadıkları zorluklar ve çözüm önerileri nelerdir?
4. Öğrencilere görüşlerine göre çevrim içi ve fiziki ortamda yapılan piyano eğitiminin avantaj ve dezavantajları nelerdir?
5. Öğrenci görüşlerine göre çevrim içi piyano eğitimi veya fiziki ortamda yapılan piyano eğitimlerini tercih etme sebepleri nelerdir?
6. Çevrim içi piyano eğitiminde öğretmenlerin kullandıkları teknolojik donanımlar ve bu donanımları tercih etme sebepleri nelerdir?
7. Çevrim içi piyano eğitimi sürecinde tercih edilen donanım ve yazılımın öğretmenlerin motivasyonlarına etkileri nelerdir?

8. Öğrencilerin teknolojik bilgileri ve çevrim içi piyano eğitiminde kullandıkları donanım ve yazılımlar hakkında öğretmen görüşleri nelerdir?
9. Öğrencilerin bilişim teknolojileri bilgileri ve sahip oldukları teknolojik donanımın aldıkları eğitimdeki motivasyonlarına etkileri hakkında öğretmen görüşleri nelerdir?
10. Öğretmenlere göre çevrim içi piyano eğitimi ile fiziki ortamda verilen piyano eğitimi arasındaki verimlilik farkı ve bu sürecin motivasyona etkileri nelerdir?
11. Öğretmenlerin çevrim içi piyano eğitim sürecindeki ders planları ile fiziki eğitim öğretimdeki ders planları arasındaki farklılıklar nelerdir?
12. Öğretmenlerin çevrim içi piyano eğitimi ile fiziki ortamdaki piyano eğitiminde kullandıkları ders kaynakları arasındaki farklılıklar nelerdir?
13. Çevrim içi piyano eğitimi verirken öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar nelerdir?
14. Çevrim içi piyano eğitimi ile fiziki ortamda verilen piyano eğitime göre; başlangıç, orta ve ileri seviyede gösterdiği farklılıklar öğretmen görüşlerine göre nelerdir?
15. Fiziki ortam ile çevrim içi ortamda piyano eğitimi karşılaştırıldığında öğretmen görüşlerine göre, öğrenci iletişimi açısından farklılıklar nelerdir?
16. Öğretmen görüşlerine göre çevrim içi ve fiziki ortamda yapılan piyano eğitiminin avantaj ve dezavantajları nelerdir?
17. Öğretmen görüşlerine göre çevrim içi piyano eğitimi veya fiziki ortamda yapılan piyano eğitimlerini tercih etme sebepleri nelerdir?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, pandemi sürecinde neredeyse zorunlu hale gelmiş uzaktan eğitim çeşitlerinden biri olan çevrim içi piyano eğitiminin öğretmen ve öğrenci

motivasyonlarına nasıl etki ettiğinin ortaya konulmasıdır. Bu bağlamda Türkiye’de güzel sanatlar liselerindeki çevrim içi piyano eğitimi uygulamalarında öğrenci ve öğretmen görüşleri üzerinden, çevrim içi piyano eğitimi literatürüne katkıda bulunmak amaçlanmaktadır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma pandemi sebebiyle Türkiye’de yaygınlaşan çevrim içi piyano eğitimi uygulamalarının imkan ve kabiliyetlerinin akademik anlamda ortaya konulması açısından önemlidir.

Bu araştırma çevrim içi piyano eğitimi uygulamalarında öğretmen ve öğrencilerle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler çerçevesinde fiziki piyano eğitimi ile çevrim içi piyano eğitiminin farklarının görülebilmesi açısından önemlidir.

Bu araştırma çevrim içi piyano eğitiminin öğretmen ve öğrenciler üzerinde sağladığı olumlu ve olumsuz motivasyon etkilerinin tespit edilmiş olması açısından önemlidir.

Bu araştırma çevrim içi piyano eğitiminde uygulayıcı öğretmenlerin ve öğrencilerin sahip olması gereken teknik ekipmanlarla ulaşabileceği sonuçları önceden öngörebilmesi açısından önem taşımaktadır.

Bu çalışmada oluşturulan literatür sayesinde piyano eğitimin gelişimine katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

1.5. Varsayımlar

Bu çalışmadaki varsayımlar şunlardır;

1. Çalışmada, çalışma grubunda yer alan öğrenci ve öğretmenlerin ilgili araştırma sorularına verdikleri yanıtların objektif ve doğruyu yansıtır şekilde olduğu değerlendirilmektedir.
2. Çalışmada ulaşılan veriler neticesinde oluşturulan ve uzman görüşleriyle onaylanan; kod,

kategori ve temalar araştırma konusuna ve amacına uygun niteliktedir.

3. Seçilen araştırma yöntemi, öğrenci ve öğretmenlerin çevrim içi piyano eğitimi uygulamalarındaki motivasyonlarının ölçülebilmesi ve değerlendirebilmesi için uygun niteliktedir.

1.6. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. İstanbul ili ve güzel sanatlar liseleri ile,
2. Araştırmada yer alan çalışma gurubu ile,
3. Araştırma için hazırlanmış olan görüşme soruları ile,
4. Verilerin toplanması ve değerlendirilmesi için kullanılan nitel veri analiz yöntemler ile,
5. Literatür taraması sonucunda ulaşılabilen kaynaklar ile sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Yüz yüze (bireysel) piyano eğitimi: piyano eğitiminin aktarıldığı, öğrenci ve öğretmenin aynı piyano üzerinde ders işlediği eğitim biçimidir.

Çevrim içi piyano eğitimi: Piyano eğitiminin öğrenci ile öğretmenin aynı ortamda bulunmadan, teknolojik imkanlar aracılığıyla eş zamanlı olarak dersin işlenebildiği eğitim biçimidir.

Örgün eğitim: amaca uygun hazırlanan, okul çatısı altında verilen planlı eğitimidir.

1.8. Kuramsal Çerçeve

1.8.1. Eğitim. Literatürde eğitim üzerine geçmişten günümüze birçok tanım yapıldığı görülür. Eğitim ile ilgili tanımlamaların “bireylerin davranışı” üzerine kurulduğu söylenebilir. Sönmez’e (2012) göre eğitim, “Bireyin bilindik davranışlarını değiştirme sürecidir” şeklinde tanımlarken Ertürk (1997) ise eğitimi “kişinin gündelik hayatta sergilediği davranışları bilerek

ve isteyerek değiştirme süreci” olarak tanımlamıştır. Bireyde davranış değişikliği yaratılması, eğitimin en genel tanımlarından biridir. Türk Dil Kurumu’na göre eğitim; “Gençlerin ve çocukların kişiliklerinin toplumun yaşamında yer almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışı kazanmaları için kişiliklerini geliştirmede, sadece eğitim kurumu içinde değil gündelik hayatında doğrudan ya da dolaylı yardım etme ve terbiye” şeklinde tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu [TDK], 2020). Bu tanımlar incelendiğinde bireyin davranışlarındaki değişikliğe vurgu yapıldığı görülmektedir.

Bireylerin davranış değişiklikleri belirli bir amaç ve olgu çerçevesinde bulur ki bu da kültürel bağlamda getirilen bir meseleye işaret etmektedir. Bu nedenle, her topluluğun veya ülkenin eğitim sistemleri kendi kültürel yapıları bağlamında şekillendiği söylenebilir. Ülkemizde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından iki eğitim sistemi uygulanmaktadır. Bunlar; rgn ve yaygın eğitimidir. Örgün eğitim, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen amaçlar çerçevesinde, yine aynı kurum tarafından belirlenen yaş gruplarındaki bireylere eğitim kurumları aracılığıyla verilen eğitim olarak vurgulanırken: yaygın eğitim, okul dışında kalan yetişkinler ve gençler için uygulanan eğitim faaliyetleri olarak tanımlanabilir (Grsel, 2012).

Ülkemizde eğitim kurumları içerisinde verilen müzik dersi örgün eğitim programı içerisinde verilen dersler arasındadır. Belirli yaş gruplarındaki bireylere genel müzik eğitimi programı uygulanır. Bu müzik eğitimi dışında lkemizde Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, müzik ğretmeni yetiştirmek amacıyla eğitim vermektedir. İlgili bölümün temel ğrenci kaynaklarından biri de Güzel Sanatlar Liseleridir.

Çok sesli bir çalgı olması sebebiyle piyano, kulak eğitimi, okul şarkılarını öğrenme ve öğretme, şarkıları armonik eşliklendirme gibi çalışmalar bakımından önemli bir çalgıdır.

Piyano eğitimi sayesinde öğrenciler; hem piyanoyu eğitim kurumlarındaki örgün müzik öğretiminde kullanabilecek hem de kendi müzik eğitimleri boyunca yararlanabilmektedir (Tecimer, 2004).

1.8.2. Müzik eğitimi. Müzik eğitimini tanımlamadan önce müzik ile eğitim kavramlarının benzerliklerine değinmek gerekir. Bireylerin duygu ve düşüncelerini aktarabildiği bir bilim olarak tanımlayabileceğimiz müzik, insanoğlunun varoluşundan günümüze pek çok amaç için kullanılmış ve tanımlanmıştır.

Müzik kavramı, Eski Yunan’ın ses sanatını kavraması ile ifade ettiği Yunanca musiké (musa, müz) sözcüğüne dayanır. Müzik, akustik malzeme ve zihinsel fikrin bütünsel bir yapı oluşturmak için planlı programlı dizilimlerle bir araya getirildiği yapıdır (Michels & Vogel, 2013). Pithagoras (MÖ. 570-495) müziği ‘‘Benzeşmeyen seslerin bünyede sağladığı ahenk’’ şeklinde tanımlarken, Jean-Jacques Rousseau (1712-1778) ‘‘müzik, sesleri kulağa hoş gelecek şekilde uyarlamak sanatıdır’’ şeklinde tanımlamaktadır (Gazimihal, 1961).

Uçan’a göre (2005) müzik, belli durum, olgu ve olayları düşüncelerin ve duyguların tasarlanması ve aktarılması için araç ve gereçlerin de katkısıyla düzenlenmiş seslerle işleyip, estetik bir yapıda anlatan bir bütündür. Müzik, toplumsal bağlamda organize edilen sesler kümesi olarak tanımlanır. Bu bağlamda ‘‘konuşma dili’’ ile ‘‘müzik dili’’ arasında bir bağ olduğu gösterilebilir. İkisi de ‘‘ses’’ temeline dayanmaktadır (Saygun, 1958).

Gazimihal (1961) Musiki Sözlüğünde: Eski Yunanlıların, Platon ve Pithagoras ile hemfikir olarak müzik denildiğinde sadece ses sanatının değil; şiir, dans, hatiplik, gramer, felsefe ve jimnastiğin de anlaşıldığını belirtmektedir.

Tanımlarda incelendiğinde müziğin, bireylerin yaşantısı boyunca hayatın her anında mevcut olduğu görülür. Eğitim ile müziğin benzerliği bu noktada başlamaktadır.

Eğitim bireylerin dđnyaya gelmesiyle başlayan bir sđreçtir. Bu sđreç literatürde şu şekilde tanımlanmaktadır; “eğitim, kendi yaşantısı yolu ile bireylerin davranışlarında istendik değişme meydana getirme sđrecidir” (Ertürk, 1997). Bireyin geçirdiği bu sđreç sonucunda eğitimin uygulandığı alanda planlı olarak hedef davranış değişikliği veya değişiklikleri beklenmektedir.

Tarihte birçok filozof müzik ile eğitimin bu sđreçteki ortaklığı ve müziği eğitimin önemli parçası olarak gösterecek tanımlarda bulunmuşlardır. Ortaçağ boyunca müzik; geometri, astronomi ve aritmetikle birlikte bilimin ve eğitimin temel boyutları arasında gösterilmiştir (Tarman, 2016).

Bu bağlamda Uçan (2005) müzik eğitimini “kişiye kendi yaşamlarında, programlı ve belli bir amacı hedefleyen belirli müziksel davranışlar edinme, bu yöndeki değişiklikleri, yenilikleri ortaya çıkarma ve geliştirme sđreci” şeklinde tanımlar. Müzik eğitimi; amatörlere yönelik (özengen) müzik eğitimi, mesleki müzik eğitimi, genel müzik eğitimi olmak üzere üç başlık altında incelenmektedir. Bu sınıflandırma ilk kez Prof. Dr. Ali Uçan tarafından yapılmıştır (Tarman, 2016).

Genel olarak müzik eğitimi, bireyin yetişme çağında, okul öncesinde ortaokul ve lisede eğitmeni aracılığıyla gerçekteştirilen müzik eğitimidir. Ankara’da 2005 yılında toplanan Müzik Eğitimi Anabilim Dalı (MEAD) idarecileri, genel müzik eğitimi kurallarını belirlemişlerdir. Bu kurallar, müzik eğitiminin, kültürün ve insanın temel haklarından birinin vazgeçilmez bir unsuru olduğunu ifade etmektedir (Tarman, 2016). Müziği hobi olarak yapan bireylerin aldığı eğitime “amatör müzik eğitimi” denmektedir. Mesleki müzik eğitimi, mesleği müzik eğitmeni olan bireylere verilen eğitimdir; müzik sanatlarında eğitim, müzik bilimi eğitimi, müzik öğretmeni eğitimi olmak üzere üç farklı yöntem uygulanmaktadır

(Uçan, 2005). Türkiye’de profesyonel olarak resmi eğitim veren müzik kurumları; Konservatuvarlar, Güzel Sanatlar Liseleri, Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Sahne Sanatları Fakülteleri Müzik Bölümü ve Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik Bilimleri bölümleridir. Eğitim veren bu kurumların içerisinde, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nın amacı özellikle müzik öğretmeni yetiştirmektir. Bu kuruma öğrenci yetiştiren temel öğrenci kaynağını sağlayan okul ise Güzel Sanatlar Liseleri olarak gösterilebilir.

Müzik eğitimi kendi içinde farklı boyutlara sahiptir. Bilen’e (1995) göre, müzik eğitimi beş farklı boyuta ayrılır. Bunlar; ses eğitimi, müziksel işitme eğitimi, müzik beğenisi eğitimi, çalgı çalma eğitimi, yaratıcılık eğitimidir.

İnsanın hayatı boyunca aldığı eğitim içerisinde müzik eğitiminin, çok önemli ve özel bir yere sahip olduğu söylenebilir. Müzik tüm dünyada farklı coğrafyalarda ve farklı kültürlerde yaşayan insanların ortak dilidir. Müzik sayesinde farklı ülkelerden insanlar yana gelebilmekte ve aynı dili kullanabilmektedir. Bu nedenle, eğitim sürecindeki her birey müzik eğitimi almalı ve evrensel müzik anlamında kendini geliştirebilmelidir. Özellikle müziğe karşı ilgisi ve yeteneği olan öğrencilerin ilk ve ortaöğretim her kademesinde keşfedilerek mesleki müzik eğitimi veren kurumlara yönlendirilebilmesi önemlidir (Uçan, 2005).

1.8.2.1. Çalgı eğitimi. Müzik eğitiminin bir boyutu olarak karşımıza çıkan çalgı eğitimi, müzik eğitiminde önemli bir konuma sahiptir. Kısaca çalgı ile ilgili verilen her türlü eğitim, herhangi bir enstrümana ait psikomotor, teknik ve duyuşsal özellikleri öğrenciye kazandırmak için gerçekleştirilen eğitim çalgı eğitimi olarak adlandırılmaktadır. Çalgı eğitimi ile öğrencilerin müzikal bilgilerini arttırmak ve çalgı kullanarak müzik yapmaları amaçlanmaktadır (Özen, 2004). Çalgı eğitimi, müzikle ilgili tüm eğitimlerin temelini

oluşturmaktadır. Çalgı eğitimi gerçekleşmediğinde müzik eğitimi eksik kalır (Akbulut, 2013). Tüm eğitim alanlarında olduğu gibi çalgı eğitiminde de davranışların bir düzen halinde olması ve buna önem gösterilmesi önemli bir yer tutar.

Akbulut (2000); psikomotor davranışlar sonrasında, teknik ve duyuşsal özelliklerin çalgı deneyimine dönüştürülmesini bilişsel davranışlar olarak nitelendirmekte ve çalgı eğitiminde yer aldığından bahsetmektedir. Fakat bu bilişsel davranışların yanında ilgi, istek, sevgi vb. davranışlar da eğitim boyunca önemli bir yere sahip olacaktır. Bu bilgiler ışığında çalgı eğitiminin sadece teknik bir programdan ibaret olmadığı, bilişsel ve duyuşsal davranış özelliklerinin de çalgı eğitiminde yine çok önemli olduğu anlaşılmaktadır. Piyano eğitimi de çalgı eğitimine dâhil olduğundan; psikomotor davranış özelliklerinin yanı sıra bilişsel ve duyuşsal davranış şekillerinde piyano eğitiminde önemli bir özelliğe sahip olduğu söylenebilir.

1.8.2.2. Mesleki müzik eğitimi. Türkiye’de profesyonel müzik eğitimi Cumhuriyetin ilk yıllarında birbirinden farklı kurumlarda kullanılmaya başlanmış, bu kurumlarda genel batı müzik sistemine dayalı eğitim benimsenmiştir. Mustafa Kemal Atatürk, Musiki Muallim Mektebini 1924 yılında, Türkiye Cumhuriyeti’nde müzik öğretmenleri yetiştiren ilk kurum olarak kurmuştur, Türkiye’de müzik eğitiminin en önemli dönemlerinden birini başlatmıştır.

Mesleki müzik eğitimi, profesyonel müzisyenler, müzik öğretmenleri, müzik teorisyenleri gibi müzik alanında belirli bir bütünü ya da müzik alanıyla ilgili belirli bir branş üzerinden meslek olarak seçmek isteyen, müziğe karşı yetenekli, istekli ve ilgili kişilere yönelik gerekli müziksel bilgi ve becerilerin kazandırılması yönünde yapılan eğitimidir (Uçan, 2005). Mesleki müzik eğitimi genellikle örgün eğitim veren kurumlarda uygulanmaktadır. Ülkemizde mesleki müzik eğitimi, ortaokul düzeyinde başlayıp, orta öğretim ve yükseköğretim kurumlarıyla devam etmektedir.

Mesleki müzik eğitime yönelik programlar planlanırken, alan, genel ve meslek bilgisini kapsayacak şekilde bir yol izlenmektedir. Programlar incelendiğinde ortaöğretimden yükseköğretime kadar olan eğitim sürecinde alan ve meslek bilgisine daha çok yer ve önem verildiği görülmektedir. Alanında uzman ve müzik kültürü yüksek bireyler yetiştirmek, programın en önde gelen amaçlarından biridir. Mesleki müzik eğitimi veren kurumların programlarında, uzman yetiştirmeye yönelik planlı stratejiler uygulanmaktadır. Bu uygulamalar esnasında bireyin ilgi, istek ve yeteneği doğrultusunda belirli süreçlerde uzmanlaşması esastır. Mesleki müzik eğitimi ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora ya da onunla eş değerde olan sanatta yeterlik programları aşamalı olarak uygulanmaktadır (Uçan, 2005).

Mesleki müzik eğitimi veren kurumların açılmasına yönelik çalışmaların Cumhuriyet'in kurulduğu ilk yıllara dayandığı bilinmektedir. Türkiye'de müzik öğretmeni yetiştiren ilk resmi kurum olan Musiki Muallim Mektebi, Atatürk'ün direktifleriyle 1924 yılında kurulmuştur (Dursunoğlu, 1966). Cumhuriyet'in ilanından sonra yapılan reformlarla birlikte, müzik eğitimi alanında önemli gelişmeler yaşanmıştır. Osmanlı İmparatorluğu'nun son döneminde "Muzıka- i Hümayun ve Darü'l-Elhan" olmak üzere yalnız iki müzik eğitimi veren kurum bulunurken, Atatürk'ün talimatları doğrultusunda müzik öğretmeni yetiştirilmesi amacıyla önce Musiki Muallim Mektebi (1924) ve daha sonra müzik alanında sanatçı yetiştirilmesi için Ankara Devlet Konservatuvarı'nın (1936) kurulduğu bilinmektedir. Bu bağlamda Musiki Muallim Mektebi'nin Cumhuriyet döneminde müzik öğretmeni yetiştirmek için açılan ilk kurum olduğu söylenebilir.

Daha sonraki yıllarda, Türkiye'nin farklı bölgelerinde mesleki müzik eğitimi veren kurumların sayısının giderek arttığı bilinmektedir. Günümüzde ilkökul ve ortaokul düzeyinde

12 konservatuar, lise düzeyinde 12 konservatuar ve 77 güzel sanatlar lisesi, lisans düzeyinde ise 40 konservatuar, 23 eğitim fakültesi müzik eğitimi anabilim dalı ve 27 güzel sanatlar fakültesinde mesleki müzik eğitimi verilmektedir (Yalçın, 2017). Literatürdeki bu tespit çalışmasından sonra bu kurumlara ek olarak son yıllarda açılmış bazı müzik ve sahne sanatları fakültelerinde de mesleki müzik eğitimi vermeye başlanmıştır.

Türkiye’de mesleki müzik eğitimi veren kurumlar; Güzel Sanatlar Liseleri, Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalları, Güzel Sanatlar Fakülteleri ve Konservatuarların Müzik Bölümleri olarak gösterilebilir. Bu kurumlarda kapsamlı bir mesleki müzik eğitim programı uygulanmaktadır. Bu kurumlarda verilen genel müzik eğitimi, bestecilik, müzik öğretmenliğine yönelik eğitim, müzikbilim, yorumculuk gibi dersler mesleki müzik eğitiminin başlıca dallarındandır. Özellikle öğrencilerin müzik performanslarını sergileyeceği bireysel çalgı seslendirme ve yorumlama bu programlarda önemli bir yere sahiptir.

Alan dersleri uygulamalı ve kuramsal bir nitelikte olduğu için mesleki müzik eğitimi alan öğrenciler, özellikle bireysel derslerini (temel piyano, şan gibi), dersin öğretim elemanlarının oluşturduğu bir jüri karşısında performanslarını sergileyerek gerçekleştirmektedirler. Performansa dayalı olan bu ders ve sınavların yanında, eğitim-öğretim yılı boyunca konser, dinleti gibi farklı etkinliklerle öğrenciler müzik sahne performansı sergileme şansına da sahip olmaktadır.

Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, eğitimlerine başladıkları ilk günden itibaren, temel müzik bilgi kazanımları bazı zorunlu derslerle sağlanmaktadır. Özellikle nota ve kulak eğitimi bu kazanımların başında gelir. Müziksel işitme, ses ve çalgı eğitimi, genel müzik bilgi ve teorileri gibi temel müzik dersleri mesleki müzik eğitimi içerisinde büyük önem

taşımaktadır (Ceylan, 2010).

1.8.3. Uzaktan eğitim. Yüz yüze eğitimde öğretmen ve öğrenci aynı mekanda buluşmaktadır. Literatürde farklı bir eğitim yöntemi olarak giren uzaktan eğitim, yer ve zaman bağlamında yüz yüze eğitim imkanına sahip olmayan ve yüz yüze eğitimin koşullarını yerine getiremeyen öğrenci ve öğretmenlere çözüm sunabilecek bir eğitim modeli biçiminde karşımıza çıkar. Eğitimi yaygınlaştırmak uzaktan eğitim temel ilkesidir. Uzaktan eğitimde oldukça yoğun bir eğitim talebi olması bu sebeplerle talebin karşılanması adına yeterli eğitimci yetiştirilmesini sağlamak uzaktan eğitimin diğer temel ilkesidir (Özer, 1991).

Uzaktan eğitimin geçmişten günümüze belli bir gelişim süreci yaşadığı görülmektedir. Bu süreç içinde tarihsel bağlamda uzaktan eğitimin imkanlarıyla teknolojik gelişmelerin ile paralel ilerlediği görülür. İşman'a (1999) göre uzaktan gelişimin aşamaları;

- Mektupla öğretim,
- Radyo ve televizyon,
- İnternet,
- Bilişim teknolojileri olarak gösterilir.

Literatür incelendiğinde öğretmen ve öğrencinin aynı ortamda bulunmadığı uzaktan eğitimin ilk örnekleri mektupla eğitim uygulamalarına dayandırılır. Mektupla eğitimin ilk uygulandığı yer İsveç'tir. 1728 yılında görülen bu uygulamayı Fransa, Hollanda, Amerika Birleşik Devletleri, Almanya, İngiltere gibi ülkelerde takip etmiştir. Ülkemizde uzaktan eğitim uygulamaları 1958-1959 yıllarında yapıldığı görülür. Ankara'daki merkezi eğitime katılmayan bankacılar için uygulanan mektupla öğretim kursları ülkemizdeki uzaktan eğitim uygulamalarının ilk denemeleri olarak gösterilebilir (Özer, 1991).

1960 yılında kurulan "Mektupla Öğretim Merkezi Kurulu" yüksek öğretim imkanı

olmayan orta dereceli meslek okulu mezunlarına imkan sağlamak amacıyla kurulmuştur (Uşun, 2006). Bu kurum dönemin Milli Eğitim Bakanlığı'na (MEB) bağlıdır. 1974 yılında yüksek öğrenime olan talebin artması üzerine “mektupla yükseköğretim” uygulaması başlamıştır. Özer'in (1991) aktarımına göre bu görev MEB tarafından Mektupla Öğrenim Merkezi Kurulu'na verilmiştir.

Uzaktan eğitim bu yıllarda müzik eğitimi alanında da kullanılmaya çalışılmıştır. Şüphesiz ki temel beceri kazandırılmasına yönelik bir eğitim öğretmen ile öğrencinin aynı ortamda bulunduğu zaman daha etkili bir şekilde uygulanabilecektir. 1970'li yıllarda eğitim imkanı bulunmayan öğrencilerin başvurabildiği bu eğitim modeli müzik eğitimde de uygulanmıştır. Ülkemizdeki ilk örnek dönemin önemli müzik eğitimcileri arasında gösterilen Ali Uçan ve müzikolog, keman sanatçısı ve eğitimcisi Edip Günay'ın ve uyguladığı 'mektupla müzik öğretimi' uygulamalarıdır. 1974-1975 eğitim öğretim yılında oldukça zorlu bir çalgı eğitimi olan keman eğitiminin mektupla gerçekleştirmiş olması ülkemizde uzaktan eğitimin müzik alanındaki ilk örneği olarak kabul edilebilir (Özdil, 1986).

19. yüzyılda ilk örnekleri görülen uzaktan eğitimde günümüze kadar birçok materyal çeşidi kullanılmıştır. Bu materyallere örnek olarak; internet, televizyon, CD, harici diskler, akıllı dijital aletler sayılabilir. Uzaktan öğretimde ders uygulaması; “öğrenci ve öğretmenin farklı zamanlarda, farklı yerlerde olması” ile gerçekleşmektedir (Bökesoy, 2001).

Uzaktan eğitimin pek çok alt dalı bulunmakla beraber eş zamanlı ve eş zamansız (senkron ve asenkron) olarak genel hatlara ayrılabilir. Öğrencilerin müzikal bilgi ve becerilerini geliştirmek amacıyla kullanılan uzaktan eğitim için dünyada çeşitli akademisyenler çalışmalar yürütmüştür, bunun sonucunda iyi planlanmış ve desteklenmiş uzaktan eğitim çeşitlerinin hevesli ve dikkatli öğrenciler üzerinde başarıya ulaştığı örnekler

mevcuttur.

Önemli noktalardan birisi, uzaktan eğitimi alacak öğrenci ve verecek öğretmenin teknolojik imkanlarının belirlenmesidir. Bilginin sağlıklı bir şekilde aktarılabilmesi için en önemli husus dijital cihazlarla yapılan bu iletişimin en iyi düzeyde olması ile mümkün olabilir. Bu sebeple bu iletişimin verilen eğitime göre asgari düzeylerinin eğitici tarafından belirlenmesi gerekir. Uzaktan müzik eğitimi, çocuk gelişimi, pedagoji, okul öncesi, sınıf öğretmenliği gibi eğitimleri desteklemek için “şarkılama, öyküleme, hikayelendirme” gibi yöntemler ile kullanılmaktadır (Köseoğlu, 2005).

Günlük yaşamımızda kullanılan telefon, tablet, bilgisayar gibi teknolojik aletler ile her yaşta bireyler artık kolayca bilgiye ulaşmaktadır. Uzaktan eğitimin geldiği nokta teknolojik olarak gelişmekte, okullarda artık bilgisayarlı, bilgisayar destekli eğitim verilmektedir. Öğretmenler dersleri anlatırken, akıllı tahtalardan veya ödev verirken teknolojik aletlerden sık sık faydalanmaktadırlar. Özellikle telefon ve tabletlerde bazı dijital uygulamalarda müzik teorisi, orkestra eşlikli çalma, ritim tutma, enstrüman çalma uygulamaları çok yaygın olarak kullanılmaktadır. Ayrıca internet ortamında “chrome müzik laboratuvarı”, “udemy” gibi müzik eğitimini desteklemek amacıyla kurulmuş web tabanlı eğitim platformları vardır. Yirminci yüzyıldan itibaren elektrik, teknolojik aletler ve internet eğitim-öğretim için hayati bir noktaya ulaşmıştır. Öğrenciler ve öğretmenler için bu teknolojiye ayak uydurmak, öğrenmek ve kullanmak son derece önemlidir.

Uzaktan eğitim günümüzde daha çok teknolojik alandan fayda sağlanarak uygulanmaktadır. Uzaktan eğitim ön lisans, lisans, lisansüstü, hizmet içi eğitim, sertifika programları ve kurslarda kullanılmaya başlanmıştır. Her geçen gün uzaktan eğitim dallarına talep gittikçe artmaktadır (Balta, 2014).

Uzaktan eğitimin bir alt dalı olarak gösterebileceğimiz çevrim içi eğitim; eğitmen, yönetici, öğrenci gibi kullanıcıların kendi içeriklerini üreterek paylaşabildiği sistemdir. Bu süreç içerisinde kullanıcılardan birisinin oluşturduğu kaynak ya da ileti internet vasıtasıyla bir kanal ya da yayıncı tarafından paylaşılarak alıcılara ulaştırılır (Dereli, 2013).

Uzaktan eğitimin bir diğer alt dalı çevrim içi derslerin canlı yapılması olarak gösterilebilir. Eş zamanlı olarak öğretmen ve öğrenciler önceden belirlenen saatte, aynı anda, aynı internet sitesine çevrim içi olmak için kendilerine ait belirlenmiş olan kullanıcı adı ve parolalar ile giriş yaparak bir sınıf ortamı oluşturmaktadır. Öğretmen kendi hazırlamış olduğu sistemden görüntülü ve sesli bir şekilde iletişimde bulunarak öğrenciler ile beraber dersini işleyebilmektedir. Bu eğitimde uzman kişi eşliğinde “skype, whatsapp, facebook, facetime, zoom vb.” gibi görüntülü arama seçeneğine sahip programlar ile internetten öğretmen ve öğrencinin aynı anda, birbirini görüp, duyarak ders yapılabilir (Brandström, Wiklund, & Lundström, 2012). Genelde bu programlar birebir katılımcılar ya da az sayıda katılımcı için tasarlanmıştır. Bazı durumlarda uzaktan eğitimin öğrenci ve öğretmen için aynı anda olmadan kullanıldığı durumlarda mevcuttur. Eş zamansız gerçekleştirilen web tabanlı uzaktan eğitim elektronik aletler ile öğrenci ve öğretmenin iletişime geçmesi sağlanmaktadır (Odabaş, 2003). Videolu dersler; öğretilmesi planlanan ders, beceri ya da konunun daha önceden planlı bir şekilde uzmanlar tarafından hazırlanan videolar ile kayıt altına alınarak öğrencilere sunulmasıdır (Arslan, 2018).

İnternet destekli uzaktan öğretim yöntemlerine başka bir örnek olarak çevrilmiş öğretim (flipped learning) yöntemi gösterilebilir. Çevrilmiş öğretim yönteminin içerdiği özellikler internet destekli eğitim ile çok benzer durumlardır. Kullanılan videolar, kaynaklar internet üzerinden öğrenciler ile paylaşmakta, videolar ve kaynaklar öğrenci tarafından

indirilebilmekte ve sınıf içi eğitime destek olarak kullanılabilir. Çevrilmiş öğrenme kalabalık sınıflar/gruplar için tasarlanmışken, internet destekli eğitim hem kalabalık hem de bireysel dersler için kullanılabilir (Sever, 2014)

1.8.4. Piyano eğitimi. Piyano müzik eğitiminde zorunlu ve temel enstrüman olarak araştırmacılar tarafından nitelendirilmiştir. Piyanonun, tarihin her döneminde müzik eğitimi için en önemli, gelişime katkısı bulunan, faydalı bir enstrüman olduğu bilinmektedir. Piyanoyu bu kadar tercih edilen, müzik eğitiminde merkezi noktaya koyan özellikler için; tek sesliden çok sesliye varan melodik kullanım alanının olması, aynı anda 3 ve daha fazla ses içeren akorları çalmaya uygun bir yapısının olması, tek başına solo ve eşlik yapabilmesi örnek olarak gösterilebilir. Ses sınırı çok zengin ve geniştir. Böylelikle eşlikli çalma durumlarında çok sesli hale getirirken, koral ve orkestral gibi çok sesli eserlerin düzenlenmeleri için, işitme becerisinin geliştirilmesi için de ideal bir enstrüman olarak kullanılmaktadır. Ayrıca piyanonun yoğun ses hacmi, çok sesliliği, sabit akort düzenine sahip olması özelliklerini tek başına bulundurması bakımından hem performans hem de eğitim konularında ilk tercih edilen enstrümandır. Piyano eğitimi en erken yaşta başlanması uygun eğitimlerin başında gelmektedir (Ünsal, 2011).

Piyano eğitiminin öğrenciye kazandırdıkları konusunda Demirova'nın; çocukların müzikal yeteneğini piyano sayesinde daha gelişmiş seviyelere götürebildikleri, müziksel işitme, duyma, algılama, ritim duygusunu geliştirdiği, tampere sisteme göre tam ve koma olan sesleri ayırt edebilmeyi, çok sesli müziği öğrenip, algılayıp, kavrayabilmesine yardımcı olabildiği, konsantrasyonu ve dikkati daha uzun süre toplamaya yardımcı olduğu, çocukların bedensel gelişimlerine destek olduğu, kas koordinasyonlarını geliştirdiği, hayal gücünün ve yaratıcılığın artmasına, soyut kavramların öğretilmesine yardımcı olduğu görüşlerini

çalışmaları sonucunda ortaya çıkarttığı bilinmektedir (Demirova, 2008).

Müzik tarihi içerisinde piyano eğitimine yönelik öğretim yöntemleri, teknikleri ve metotlar üretilmiştir. İlk piyano metodunun Conrad Paumann'ın yazmış olduğu ve yazdığı metodun günümüze yönelik müzikal pedagojik ve metodolojik yaklaşımlar içerdiği bilinmektedir (Gültek, 2000). İspanyol bir rahip olan Tomas de Santa maria'nın 16 yıllık çalışmasını 1565 yılında tamamlayarak "Arte de Taner Fantasia" isimli bir metot hazırlamıştır. Bu metodun, pedagojik yönü bakımından önemli bir kaynak olduğu araştırmacılar tarafından kabul edilmektedir. Birinci cildin on üçüncü bölümünde, iyi bir çalışmayı sekiz başlık ile özetlemiştir. Gültek'e (2000). göre bu sekiz özellik şunlardır;

- Doğru ritimde çalmak,
- Piyanoya doğru bir konumda oturmak,
- Ellerin piyano üzerindeki duruşu,
- Pasajları dikkatli icra etmek,
- Temiz ve doğru çalmak,
- Çalmaktan keyif almak,
- Parmakları doğru kullanmak,
- Süslemeleri doğru icra etmektir.

Santa Maria daha yumuşak, kibar bir ses elde etmek için piyano tuşlarına parmak uçları, parmakların yumuşak kısımlarıyla basılması gerektiğini, Tomas ise; piyano tuşlarına parmakların yakın durması gerektiğini, parmakların tuşlara basmadan önce ve bastıktan sonra tuşlardan uzaklaşmaması gerektiğini belirtmektedir. Piyano eğitimindeki önemli detaylardan birisinin tuşlara basıldığındaki aşağı hareket edişinin hızının kontrolü olduğu söylenebilir. bu ağırlığı ve hızı istenilen seviyede yapabilmek için kol kaslarının düzgün ve dengeli çalışması

gerekmektedir. Piyanonun kol kasları, oturuş, duruş, el ve ayaklar ile bir bütün olarak ele alınması gereken bir çalgı olduğu söylenebilir (Gültek, 2000).

Yirminci yüzyıl ile beraber piyano eğitiminde de pek çok gelişmeler yaşanmıştır. Bu gelişmeler içerisinde sıkı parmak teknikleri, sürekli tekrarlanması gereken sıkıcı egzersizler, sert ve otoriter pedagojik yaklaşımlar yerini öğrenci merkezli ve müzikal öğrenme içerikli egzersizlerin içerdiği eğitime bırakmıştır. Müzikal düşünce öğrenci merkezli yaklaşımdan önce çok fazla ön planda tutulmuyorken, öğrenci merkezli pedagojik yaklaşımlar ve anlayışın doğrultusunda tercih edilmesi artmıştır (Yokuş, 2009).

Öğrenci merkezli eğitimin yaygınlaşması ile Fenmen, piyano eğitiminin müziğin icra edilebilmesi için bir araç olduğunu hatırlatmıştır. Bu yaklaşımla beraber Fenmen, eğitimde önemli olanın öğrencinin müzikal gelişimini destekleyebilmek olduğunu belirtmiştir (Fenmen, 1947). Piyano, enstrümanın yapısı, doğası ve eserlerinin getirdiği kültür doğrultusunda uzun süreli, disiplinli bir çalışma planı ile uygulanmalıdır. Bu süreç içerisinde öğrenciler zihinsel, duygusal, görsel, işitsel, fiziksel ve temas duyularını kullanmaktadırlar. Öğrenciler müziği yorumlamak ve icra etmek için fiziksel, mental özelliklerini kullandıkları gibi müzik teorisini, dönemsel özellikleri, teknikleri, nota okumayı, yorumlama özelliklerini de öğrenmelidirler (Camp,1992'den akt., Bulut, 2011).

Piyano eğitiminin sağlıklı ilerleyebilmesi için, enstrümanın kendi teknik özelliklerini, teknik becerilerini, müziğin ifade edilebilmesi için okumayı, müzikal ifade için dönem bilgilerini, ritmik, melodik algıları öğrenciye kazandırmak temel amaçlar içerisinde sayılabilir. Bu yaklaşımlar öğrenci merkezli eğitim ile beraber, öğrencilerin heveslerini kırmadan, algı seviyesi ve dikkat, konsantrasyon süresine göre egzersizler, parçalar, eserler seçilerek yapılmalıdır. Böylelikle öğrencilerin, piyano derslerinin başlangıç aşamasında

teknik ve teorik kavramlar ile korkutmadan, hevesli, neşeli bir yapı içerisinde derslere katılımlarını sağlayarak moral ve motivasyonları arttırılabilir.

Piyano öğretmenlerinin derslerde öğrencilere yaklaşımları ile öğrenciler motivasyonlarını arttırabilir ya da düşürebilirler. O yüzden öğretmenlerin çok hassas bir denge ile öğrencilerini iyi bir şekilde tanıyarak yaklaşım uygulaması gerekmektedir (Ercan, 2003).

İyi bir piyano çalma tekniği temel ve en önemli konuyu oluştururken tek başına bir konu olarak düşünülmemelidir. İyi bir teknik, öğrencinin özgüvenine, moraline, motivasyonuna olumlu etki etmektedir. Ama iyi bir tekniği elde etmek için farklı yaklaşımlar kullanılarak öğrencinin motivasyonu, ilgisi her zaman arttırılmalıdır. Öğrenciler karşılaştıkları teknik, müzikal problemleri çözdükçe kendilerine olan motivasyonlarını yükseltecekler ve çalışmalarını daha da arttıracaklardır. Piyano edebiyatında yazılan eserleri iyi bir şekilde bilerek, öğrencilere anlayacakları bir şekilde sunmak gerekmektedir. Piyano tekniğinin, öğrencilere anlatım, ifade biçimini kolayca uygulayabilmeleri için araç olduğu söylenebilir. Bütün bu özelliklerin ve yaklaşımların disiplinli, planlı ve çok dikkatli bir şekilde öğrencilere aktarılması ile başarı elde edilebilmektedir (Yılmaz, 2006).

1.8.5. Türkiye’de piyano eğitimi. Say’ın 2005’deki aktarımına göre Yönetken; “Sabit perdeli olması, ses sınırlarının genişliği, çalgıda entonasyon problemi olmaması, çok sesli bir çalgı olması sebebiyle eşlik çalgısı olarak kullanılabilmesi, orkestral eserler seslendirilebilmesi sebepleriyle; müzik öğretiminde kullanıma en uygun çalgının piyano” olduğunu ifade etmektedir.

Piyano öğretiminde amaç, doğru esaslarla belirenmiş bir öğretim programı ile bireyin müzikal gelişimini ileri seviyelere taşımaktır. Piyano eğitimi, sadece icracı yetiştirme

programları ile sınırlı değildir. Dünyadaki eğitim-öğretim programlarının detaylarına bakıldığında, orkestra şefliği, bestecilik, müzik eğitimcisi ve müzikolog yetiştiren müzik bölümlerinde de piyano eğitimi verildiği görülmektedir (Fenmen, 1947).

Bu araştırma kapsamında Türkiye’de lisans düzeyinde piyano eğitimi verilen Yükseköğretim Kurumlarının öğrenci kaynaklarından biri de Güzel Sanatlar Liseleridir. Türkiye’de lisans düzeyinde piyano eğitimi verilen kurumlar ise şu şekilde özetlenebilir;

- Eğitim Fakültelerine bağlı olan,
  - Müzik Eğitimi/Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalları
- Devlet Konservatuvarlarına bağlı olan,
  - Müzik ve Sahne Sanatları Fakülteleri
- Güzel Sanatlar Fakültelerine bağlı olan,
  - Müzik Bölümleri.

Bu kurumlardan Güzel Sanatlar Fakültelerine bağlı olan bölümler incelendiğinde Müzik Bilimleri, Müzik Teknolojileri, Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği gibi bölümlerden oluştuğu görülmektedir.

Bu bölümlerin temel amaçları üniversiteye göre farklılık gösterebilir. Ayrıca üniversitenin planlaması ve amacına göre bölüm isimleri ve içeriklerinde de farklılıklar gösterdiği görülmektedir.

Eğitim Fakültelerine bağlı olan bölümler incelendiğinde Müzik Eğitimi/Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı olarak adlandırıldıkları görülmektedir. Bölümün temel amacı müzik öğretmeni, müzik eğitimcisi ve araştırmacı yetiştirmektir.

Devlet konservatuvarlarına bağlı olan bölümler incelendiğinde yaylı çalgılar, üflemeli çalgılar, vurmali çalgılar, kompozisyon, bando ve orkestra şefliği, opera, tiyatro, caz,

müzikoloji, çalgı yapım, müzik teknolojileri, müzikoloji gibi bölümlerden oluştuğu görülmektedir. Bu bölümlerin temel amacı ise performans sanatçısı yetiştirmektir.

Bu yüksek öğretim kurumlarının önemli öğrenci kaynaklarından birini oluşturan Güzel Sanatlar Liseleri ise bu kurumlardaki öğrenci kalitesini, kurumsal hedefleri ve dolayısıyla ülkemizin müzik politikalarına yöne veren bir eğitim kurumudur.

Güzel Sanatlar Liselerinde belirlenen müfredatın dışında öğrenci merkezli yapılandırıcı yaklaşım ile farklı düzeylerde piyano eğitimi ve diğer çalgıların eğitimleri için uygulamalar mevcuttur. Bu bağlamda Güzel Sanatlar Liseleri Türkiye’de bulunan lisans düzeyinde müzik eğitimi kurumlarının önemli öğrenci kaynaklarından birini oluşturmaktadır. Bu sebeple Güzel Sanatlar Liselerinde verilen piyano eğitiminin önem kazandığı düşünülmektedir.

1.8.5.1. Güzel sanatlar liselerinde piyano eğitimi. Güzel Sanatlar Lisesinde okuyan geleceğin müzisyen, müzik bilimcisi, müzik öğretmeni adayları için istenilen ve belirlenen hedefler için; öğrencilerin sanatı tanıyarak sanatçı kişiliklerini mental ve fiziksel olarak kazanmaları ve onları müzik kültürünün bir unsuru olarak yetiştirerek evrensel standartlarda yetişmelerini sağlamak sayılabilir. Bu amaçlara, hedeflere ulaşılabilmesi için müzik içerisinde kullanılan teori, ses, enstrüman gibi şeyler araç olarak kullanılmaktadır. Böylelikle hem etkili ve verimli hem de öğrenciler ve öğretmenler tarafından yüksek motivasyon ile eğitim öğretim sürecinin işlediği söylenebilir. Öğrenciler lise yaşlarından itibaren müzik ile tanışarak büyümeye başlarlar ve düzeyli, gelişime açık, kalıcı, ömür boyu öğrenmeye açık bireylerin yetiştirilmesi için uğraşılır (Bulut, 2011). Lise çağlarında mesleki olarak müzik eğitimine başlayan genç bireylerin öğretmenleri ile sık sık geçirdikleri vakitler içinde kendilerine örnek, rol model olarak aldıkları bilinmektedir. Öğretmenleri tarafından sürekli kontrol edilen,

desteklenen ve hataları en kısa sürede düzeltilen öğrenciler için enstrüman, müzik dersleri çok önem taşımaktadır (Ercan, 2003).

Uçan'a (2005) göre; önemli, uluslararası standartlarda sıra dışı bir enstrüman eğitimi için özel şartlar gerekmektedir. Bu şartlar, eğitime dolaylı ya da doğrudan etki eden her koşulda beraber değişmektedir. Öğretmenlerin özenle, alanında uzman olarak seçilmesi, gerekli fiziki ortamın ve malzemelerin sağlanması, enstrüman dersleri, eğitimi için müfredatların özenle, dikkatle seçilmesi eğitimi doğrudan etkileyen unsurlar olarak görülmektedir. Okul yöneticilerinin tutumları, okula kabul aşamasında öğrencilerin seçilmesini sağlayan yetenek sınavlarının sağlıklı bir şekilde yapılması, öğrencilerin psikolojik, moral, motivasyon ve fiziki sağlıklarının yerinde olması gibi durumlar ise eğitimi dolaylı olarak etkileyen şartlara örnek gösterilebilir (Uçan, 2005). Genç yaşta mesleki eğitime başlayan adaylar için başarıya ulaşmadaki en önemli etkenler ise düzenli, disiplinli, planlı bir şekilde eğitimin aksatılmadan devam etmesi olarak görülmektedir (Çimen, 1994). Böylelikle öğrenciler alanlarından fazla uzaklaşmadan öğretmenleri tarafından sürekli denetim altında olurlar. Fakat 2019-2021 yıllarında gerçekleşen olağanüstü bir pandemi durumu ile hem ülkemiz hem de dünya eğitimi, ekonomisi ve sağlığı olumsuz etkilere maruz kalmıştır. Bireysel denemeler ile dünyanın çeşitli yerlerinde, çeşitli branşlarında yapılan online eğitimler artık zorunlu bir hale gelmiş bulunmaktadır. Bununla beraber Türkiye'de de güzel sanatlar liselerinde okuyan öğrenciler çevrim içi piyano eğitimini ilk deneyenlerden olmuşlardır.

Enstrüman dersleri bireysel olarak yapıldığı için öğrenci ve öğretmen arasında usta-çırak, duygusal bir bağ oluşmaktadır. Bu bağ öğretmen ve öğrenciyi de motive ederek etkilemektedir. Güzel sanatlar liselerinde uygulanmakta olan piyano eğitimi için planlı bir

eğitim s¼reci mevcut olmakla beraber bu s¼reci etkileyen bazı psikolojik, fizyolojik ve sosyolojik etkenler mevcuttur. iek ve Apaydınlı'nın 2016 yılında yaptıkları “G¼zel sanatlar liselerinde piyano eğitiminde karşılaşılan sorunlar ve öz¼m önerileri” başlıklı çalışmalarında bu etkenlere vurgu yapmaktadır. iek ve Apayınlı'ya (2016) göre bu etkenler; öğrencinin hazır bulunuşluğu, öğrencinin aile ve çevresinin piyano algısına duydukları ilgi, öğrencinin aile ve çevresinin, öğrencinin aldığı piyano eğitimine katkıları, öğrencinin güdülenmesi, öğrencinin çalıştığı güzel sanatlar lisesinin teknik imkanları, imkanı olmayan öğrencilere okulun sağladığı çalışma şartları, piyanoların bakımlarının düzensiz bir şekilde yapılıyor olması şeklinde belirtmişlerdir.

1.8.6. evrim içi piyano eğitimi. evrim içi eğitim; web tabanlı platformlar veya dijital uygulamalar arayıcılığıyla öğretmen ve öğrencinin eş zamanlı olarak iletişim içerisinde olabileceği, önceden belirlenmiş öğretim programları çerçevesinde uygulanan bir eğitim sistemi modelidir. Uzaktan eğitimin bir alt dalı olarak gösterebileceğimiz çevrim içi eğitim; eğitmen, yönetici, öğrenci gibi kullanıcıların kendi içeriklerini üreterek paylaşabildiği sistemdir.

Balta'ya (2014) göre çevrim içi eğitimin avantajları;

- Zaman bakımından esneklik sağlaması,
- Verilerin hızlı bir şekilde toplanabilmesi,
- Sonuçların hızlı bir şekilde açıklanabilmesi,
- Düşük maliyetli olması,
- Eğitmenler açısından iş yükünü azaltması,
- Toplu ya da bireysel uygulamalar için uygun olması,
- Algılama yöntemlerine göre içerik hazırlanarak dikkat ve motivasyonu

artırmaya olanak sağlaması,

- Güvenlik programları sayesinde istenmeyen program, yazılım ve içeriklerden korunarak güvenli bir iletişim sağlanabilmektedir.

Balta'ya (2014) göre çevrim içi eğitimin dezavantajları ise;

- Teknolojik materyal gereksinimi (telefon, tablet, bilgisayar vb.),
- Gerekli çalışma için entegre edilmiş veya uygun bulunan dijital uygulamaların gereksinimi,
- Anlık iletişimin yüz yüze iletişim kadar doğal kurulamaması gibi konular gösterilmektedir.

Uzaktan eğitim başlığı altında incelenen çevrim içi eğitim uygulamaları piyano eğitimi için de kullanılmaktadır. Pandemi döneminde öğrenci ve öğretmenlerin aynı ortamda bulunamaması sebebiyle özellikle bütün eğitim alanları çevrim içi platformlarda yapılmaya çalışılmaktadır. Piyano eğitimi gibi bir uygulamalı eğitimin çevrim içi platformlarda uygulanması farklı eğitim metodolojileri geliştirilmesini de beraberinde getirir. Bu şekilde planlanan eğitim farklı sonuçlar vereceği değerlendirilerek, planlanan eğitimlerin içeriğinde motivasyon önemli bir unsur olarak yer almalıdır.

1.8.7. Motivasyon. Hareket, harekete geçiren ve hareket etmek anlamları bulunan motivasyon sözcüğü Latince “movere” kelimesinden doğmuştur. Buradan “motive” (Fransızca) kelimesine evrilerek dilimize geçen motivasyon, “güdü” kelimesi ile eş anlamlıdır. Bu bağlamda motivasyon, güdüleme; bir eylemi gerçekleştirmek amacıyla kişinin harekete geçmesidir.

Yılmaz'ın aktarımına göre motivasyon, bireyde oluşan arzu ve isteklerin seçilimine, bu arzu ve istekleri sıralayan, planlayan, düzenleyeni artıran bitiren ve değerlendiren,

değişken bir hareketlenme modelidir (Dörnyei, 2001, akt: Yılmaz, 2007).

Bir bireyin harekete geçmesi için motive edilmiş olması çok önemlidir. Motivasyon gündelik yaşamda hedeflere yönelik bir araç olarak kullanılabilmesi sebebiyle kurumlarda ve okullarda çalışanlar ve öğrencileri daha verimli ve etkin bireyler haline getirilmesi için önemli bir unsurdur. Gudu insanları davranışı gerçekleştirmeye doğru yönlendiren istemli bir olgudur. Gudulenme bireyin harekete geçmesi için önemlidir. Bireylerin belirli bir gudulenme ile hedefe yönelmesi motivasyon ile ilişkilidir. Motivasyonda amaç bireyleri amaçlanmış belirli bir aksiyon için harekete geçmesini sağlamaktır.

Motivasyon ile ilgili farklı tanımlar bulunmaktadır. Woolfolk'a (2004) göre motivasyon yalnızca insanın kendisinin yönlendirdiği, bireyi amaçlarına yönelten içsel bir güçtür. Akbaba (2006) motivasyonun bireyleri davranışlara yönelten, davranışların şiddetini ve enerjisini belirleyen, davranışlara yön veren ve sürdürülmesini sağlayan içsel ve dışsal faktörler ve bunların işleyişlerini kapsadığını ifade etmektedir. Tucker, Edmondson ve Spear'ın (2002) tanımlamalarına göre ise motivasyon, çocuğun eğitime ilişkin yatırımını ve bağlılığını şekillendiren zihinsel, duygusal ve davranışsal belirleyicileridir (Ergin & Karataş, 2018).

Motivasyon; bireylerin beklentileri, gereksinimleri, amaçları, davranışları ve yapmış oldukları iş ile ilgili bilgi verilmesiyle ilişkili bir kavramdır. Motivasyon sürecini anlamak için bireyleri hedefleri yönünde zorlayan sebeplerin, amaç ve davranışlarını sürdürebilme olanaklarının araştırılması gerekmektedir. Motivasyon istek, arzu, ihtiyaç, dürtü ve ilgiyi içermektedir (Güney, 2012).

Literatürde motivasyon iki çeşit olarak incelenir. Bunlar; içsel ve dışsal motivasyondur. Bireyin davranışlarında içinden gelen ilgi, merak ve zevk ile ilgili olan ve

bireyi bu bağlamda davranışa yönelten motivasyon çeşidi içsel motivasyondur. Kişinin belirlenen hedefe yönelik davranışları geliştirebilmesi için başkası tarafından teşvik edilmesi, ödüllendirme vb. gibi pekiştiricileri içeren motivasyon çeşidi ise dışsal motivasyondur (Demir, 2018).

İçsel motivasyon, kişinin isteğiyle hareket ederek çalışmasıdır. İçsel motivasyonun bireyde etkileri ilgi, merak, gereksinim gibi içten gelir ve bireyin içsel gereksinimlere yönelik verdiği tepkilerdir (Yücel Batmaz & Gürer, 2016). Bundan sebeplerle, içsel motivasyon yapısal bağlamda karmaşıktır. Anlamlandırılması dışsal motivasyona oranla daha çok zaman alabilir (Dede & Argün, 2004). Dışsal motivasyon ise ödül, ceza gibi dışsal pekiştiricilerin etkisiyle meydana gelmektedir (Yücel Batmaz & Gürer, 2016). İçsel motivasyonun aksine dışsal motivasyon, ortaya çıkan sonuçlara bakılarak kolaylıkla fark edilebilmektedir. Dışsal motive olan bireyler için, yakın çevrelerindeki kişilerin negatif düşüncelerinden kaçınmak esastır (Dede & Argün, 2004).

İçsel motivasyonda davranış ile ödül arasındaki bağ direkt ve hızlıdır. Yani içsel motivasyon bireyin davranışı sergilerken hissettiği içsel ödüllerden oluşmaktadır. Dışsal motivasyonda ise, dışsal ödüller söz konusudur ve davranışı sergilerken direkt doyum sağlayan faktörler bulunmamaktadır (Özdaşlı & Akman, 2012).

Birçok araştırmacı motivasyon ile ilgili çeşitli kuramlar geliştirmiş ve bu kuramlar yaşamın her alanında uygulanmıştır. İlk motivasyon teorisinin ortaya çıkışından günümüze kadar motivasyon konusunda çeşitli kuramların geliştirildiği görülmektedir. Bu kuramların her birinde, motivasyon üzerinde etkili olduğu düşünülen faktörler farklı yönleri ile birbirinden ayrılmaktadır. Bu farklılıklar birçok bilimsel araştırma için kaynak teşkil etmekte ve araştırmacılara yön vermektedir (Koyuncu, 2016).

Öğrenme sürecinde motivasyon, daha önceden belirlenmiş olan başarı hedeflerinin elde edilmesi için eğitime etki eden önemli bir unsurdur. Motivasyonun öğrenme sürecinde kalıcı ve olumlu etki edebilmesi için bilinçli eylemler ile işlemesi gerekmektedir. Doğru bir şekilde motivasyonları olumlu olarak güdülenen öğrenciler sonunda istenilen başarı seviyesine gelebilirken, en yetenekli, başarılı öğrenciler ise olumsuz motivasyon durumlarında ise başarısız olabilirler (Akpur, 2015).

Eğitim kurumlarındaki kimi öğrencilerin derslere, konulara veya karşılaştığı problemlerin çözümüne yönelik istekli oldukları gözlemlenirken kimi öğrencilerinse derslere karşı isteksiz oldukları ve karşılaştıkları problemlere yönelik çözüm üretmek için mücadele etmekten ziyade problemlerden kaçmayı tercih ettikleri görülmektedir. Öğrenciler arasındaki söz konusu farkın oluşmasına etki eden faktörlerin başında öğrenciyi istekli hale getirme gelir. Motivasyon, kişiye enerji vererek bireyi davranış sergilemesi konusunda istekli duruma gelmesinde etkili olduğu için, öğrenme öğretme sürecinin etkililiğini ön plana çıkarmaktadır (Akbaba, 2006).

Spitzer'e (1996) göre bir öğretim programının etkililiği, öğrenci motivasyonuna bağlıdır. Öğrencinin motivasyonu düşük ise programın etkililiği de düşük olup öğrenci motivasyonu yüksekse öğretim programının etkililiği de yüksektir. Öğretimin başarısız ya da istenen boyutta olmamasının önemli nedenlerinden biri de öğretim ortamlarında motivasyon boyutunun ihmal edilmesidir.

Motivasyon, öğrenmenin ön koşullarından biridir. Bu, yeterli düzeyde motive olmamış bir öğrencinin henüz öğrenmeye hazır olmadığı anlamına gelmektedir. Öğrenciler genellikle ilgisini çeken konuları öğrenmeye daha çok ilgi duyarlar ve daha çabuk öğrenirler. Bu da motivasyon ile ilgilidir. Öğrenciler derslere karşı ilgi duydukları, dikkatlerini arttırdıkları,

ödevlerini yapıp sınavlarına çalıştıklarında daha çok güdülendikleri söylenebilir. Öğrencinin motivasyonu başarıyı da beraberinde getirir, öğrencinin motivasyonu arttıkça bununla birlikte başarısı da artmaktadır. Motivasyon arttıkça öğretmen ve öğrencinin okuldan aldığı haz da artmaktadır. Buna göre güdülenme ile başarı doğru orantılı olup arasında pozitif bir ilişki vardır (Akbaba, 2006).

Motivasyonun artması beraberinde başarıyı da arttırmaktadır. Motivasyon, eğitim ortamındaki öğrenci davranışlarının yönünü, şiddet ve kararlılığının yanı sıra hedeflenen amaca ulaşmadaki hızın belirleyicisi olan önemli bir güç kaynağıdır. Okul yaşamında ve sınıf içerisinde meydana gelen öğrenmedeki güçlüklerin yanı sıra disiplin olaylarının da bir bölümü önemli ölçüde motivasyon kaynaklıdır. Güdülenmiş öğrencide genellikle şu davranışlar gözlenmiştir: Güdülenmiş öğrenci okula yönelik olumlu, pozitif bir düşünce içerisinde olup okulda bulunmaktan keyif almaktadır. Öğrenciye göre okul tatmin edicidir. Öğrencinin zor olan görevlerde bulunma isteğinde artış görülür ve öğrenci bu görevlerde ısrar eder, yönetimle ilgili daha az sorun yaşar. Öğrenci bilgiyi daha derinlemesine işler (Akbaba, 2006)

Güdülenmiş öğrenci aynı zamanda öğretmenini de olumlu yönde etkiler. Öğretmen öğrencinin güdülenmesiyle yaptığı işten haz alır bu da sınıftaki işleyişe olumlu yönde katkı sağlar (Akbaba, 2006). Yeterince motive olamamış bir öğrencinin henüz öğrenmeye hazır hale gelmediği söylenebilir. Öğrencilerin ilgisini çeken, öğrencilerde merak uyandıran konular, öğrenciler tarafından daha kolay öğrenilir. Fakat her konu da öğrencinin ilgisini çekmeyebilir (Çelik, 2003).

Veeman'ın (1984) dokuz farklı ülkede göreve yeni başlayan öğretmenlere yönelik yapmış olduğu çalışma sonuçlarına göre, göreve başlayan öğretmenler için motivasyon sınıf

yönetimi konusunda önemli bir faktördür ve motivasyon eksikliği bu konuda önemli ölçüde sorun olmaktadır. Motivasyon öğretmenlerin meslek hayatında karşılaştığı sorunlara ve meslek yaşamında duyduğu hazzın etki eden başlıca etkenlerdendir. Bunun yanında bu çalışmada öğretmen yeterliliği ve öğretmenlerin sınıf yönetiminde izlediği strateji gibi değişkenlerin, öğrencilerin güdülenmesiyle ilişkili olduğunun sonucuna varılmıştır (Akbaba, 2006).

Kişi, başarılı olabilmek için öğrenme sürecinde aktif olarak sürece dahil olarak katılmalıdır. Bireyi eğitim sürecinde aktif tutabilmek ise o bireyin kazanımları ile aldığı hazzın üst seviyede olduğunu hissetmesi, bilmesi ile gerçekleşebilir. Bu hazzı sağlayan temel unsurlardan birisi ise güdülenme yani motivasyondur. Yeterli motivasyon düzeylerine sahip olan öğrenciler sürecin sonunda başarıya ulaşabilmektedirler. Dışarıdan zorlandığı zaman öğrencilerin yeterli güdülenme yani motivasyona sahip olmadıkları için istenilen başarıyı elde edemedikleri bilinmektedir. Uygulamalı branşların eğitimi için motivasyon ve uygulama ayrılmaz bir bütündür. Öğretmenlere göre motivasyon öğrenciler üzerinde olumlu yönde etki ederek onlara yardımcı olmaktadır (Akpur, 2015).

Akpur'un (2015), Schunk'tan (2011) aktardığına göre; basit öğrenme olaylarında belirgin bir dışsal motivasyona ihtiyaç duyulmamaktadır. Bu durum soyut bir kavram olmakla beraber bireyler üzerindeki etkileri doğrudan ölçülemediği için sözel ve davranışsal olarak gözlemlenebilmektedir. Öğrenim hayatında içsel motivasyonu yüksek olan öğrencilerin dersler içerisinde daha cesur, aktif oldukları ve doğal olarak istekli bir şekilde başarılı oldukları belirlenmiştir. Motivasyon durumu öğrenciler için hayati bir öneme sahiptir.

1.8.8. Eğitimde motivasyon. Motivasyon eğitimde öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin yanı sıra diğer çalışan personelin daha iyi daha nitelikli, istekli ve verimli çalışmasında etkili

olan faktörlerdendir. Motivasyon bazı öğrencilerin istekli çalışıp bazılarının ise istekli çalışmadıklarına neden olan esas faktörlerindendir (İner, 2010).

Eggen ve Kauchak’a göre, öğrencinin motivasyonunu arttırmada etkili olan üç ana faktör şunlardır (Bacanlı, 2007);

- Öğretmen Nitelikleri: Öğretmenin iyi, coşkulu, sıcak ve cana yakın olması öğrencinin motivasyonunu artırır.
- İklim Değişkenleri: Eğitim verilen sınıf ortamının düzenli, tertipli, başarıyı destekleyici ve başarıya götüren bir ortamda olması, çok fazla olmamak şartıyla kimi zaman yarışma ortamının olması da öğrenci üzerinde motivasyonu artıran etkenlerdir.
- Öğretim Değişkenleri: Öğrenci motivasyonunu artıran etkenlerden bazıları öğretime uygun bir konuyla giriş yapmak, eğitimin bireyselleştirilmesi, öğrencinin öğretim sürecine etkin katılımının sağlanması ve uygun dönütlerin verilmesi olarak görülebilir.

Birbirleriyle ve diğer birçok unsurla etkileşim içinde bulunan birçok motivasyon faktörü bulunmaktadır. Bu faktörler birçok araştırmada farklı bakış açılarıyla farklı biçimlerde sınıflandırılmaktadır. Eğitim kurumlarında da diğer kurumlarda olduğu gibi çalışanların ve öğrencilerin motivasyonlarını etkileyen çeşitli faktörle bulunmaktadır. Aktan’a (1999) göre bu faktörleri 8 grupta toplamak mümkündür.

Bu faktörlerden ilki ‘yönetime katılma’dır. Kurumda çalışan bireylerin bu kurumdaki karar alma sürecine dahil olmaları bu kişilerin motivasyonunu etkiler. Kurumda çalışan kişiler karar alma 21 sürecine katıldıkları takdirde kurumu kendi sahip oldukları kurum gibi görürler. Bu da çalışanların çalışmaya dair motivasyonunu olumlu etkiler ve çalışanlar daha fazla çalışma gereği duyarlar (Aktan, 1999).

Bu faktörlerden diğeri ‘yetki ve sorumluluğun devredilmesi’dir Kurumda çalışan

kişilere yetki ve sorumluluk devredildiği takdirde bu durumun çalışanlara yönelik güçlü bir motivasyonel etkisi olur. Çalışanlar kazanılan başarının kendilerine ait olduğu duygusuyla hareket eder ve bu başarıyı kendilerine mal ederler. Yine aynı şekilde olası bir başarısızlığın da kendilerinden kaynaklandığı duygusuna kapılır ve başarısızlığın faturasının da kendilerine çıkacağını düşünürler

Aktan'a (1999) göre motivasyonu etkileyen faktörlerden biri de 'rekabet'tir.

Motivasyonu etkileyen araçlardan biri de rekabettir. Rekabet, bireyleri daha çok çalışma ve üretmenin yanı sıra yeniliğe ve gelişime teşvik eder. Rekabet beraberinde başarıyı da getirmektedir. Etkin İletişim: Bir kurumda yönetici ve çalışanlar arasında etkili iletişimin olması o kurumdaki bireyleri daha çok çalışma ve üretmeye sevk eder. Etkin iletişim emirkomuta ilişkisinden uzak kurumun bütün çalışanlarının yakın iletişimde bulunmalar ve bu kişilerin sahip olduğu bilgi ve birikimi paylaşarak problemleri çözme konusunda birbirlerinden destek ve yardım alabilmeleri anlamına gelmektedir.

Bir diğer motivasyonu etkileyen faktör ise 'çalışma yaşamının kalitesi'dir. İş yerinde çalışma şartlarının sağlıklı ve emniyetli bir biçimde olması, sosyal olanakların yeterli olması, kurumlarda spor-kültür-sanat vb etkinliklere yer verilmesi, emeklilik olanaklarının iyi olması gibi çalışma yaşam ve şartlarının kaliteli olduğu kurumlarda motivasyon etkisi daha yüksek düzeyde görülebilir (Aktan, 1999).

Takdir ve ödüllendirme motivasyonu etkileyen bir diğer faktördür. Çalışanların yaptıkları işlerin takdir edilmesi ve maddi olarak ödüllendirilmeleri motivasyonu arttıran faktörler arasında gösterilebilir. Kurumda çalışanlara yüksek ödül vermek yeterli olmadığı gibi daha fazla çalışan kişileri ayrıca ödüllendirmek, çalışmaya, yeniliğe ve değişime teşvik etmek için kurumda ödüllendirme gereklidir (Aktan, 1999).

Kariyer geliştirme faktörler arasındadır. Kurumda çalışan bireylerin iş ve mesleklerinde kendilerini geliştirmeleri ve yükselme olanaklarının olması motivasyon bakımından önemlidir. İş ortamında önemli bir değişim ve gelişimin olmadığı ‘kariyer platoları’ adı verilen iş ortamlarında kişiler olduğundan daha fazla çalışma ihtiyacı hissetmezler. Bu gibi ortamlarda çalışan kişilerin kariyerindeki iddiası kaybolmakta, motivasyonu ve üretkenliği düşmektedir. Başlangıçta harcanan emek ve çaba daha sonraları görülmemektedir (Aktan, 1999).

Aktan’a göre motivasyonu etkileyen bir diğer faktör ‘eğitim imkanlarıdır. Kurumda çalışan kişilere yönelik bilgi ve becerileri arttırmaya yönelik olarak eğitim ve seminerlerin verilmesi kurumda motivasyon olarak yüksek etkiye sahip olabileceği ve kişilerin motivasyon düzeyini arttıracacağı söylenebilir. Kurumun çeşitli özellikleriyle ilgili olan kurumsal etkenler kurumun çalışanları değerlendirmesinin yanında sunduğu imkanlarla çalışanların kabiliyetlerinden yararlanmada etkili bir faktördür. Mesela kurumun çalışma sahası, fiziksel şartlar, çevre koşulları, kullandığı teknoloji, yönetim anlayışı gibi birçok etkenden oluşabilir.

Çalışanlardan yüksek verim almak için çalışana motivasyon sağlanması gerektiği 20. yüzyılda birçok kurum tarafından benimsenmiş olup bununla ilgili birçok araştırma yapılmıştır. Öğrenciler kadar öğretmenler için de motivasyon önemli bir kavramdır, çalışma ortamında (okulda) motive olacakları bir ortam öğretmenlerin de öğrenciler için yüksek motivasyon kaynağı olmasını ve verimli eğitim süreci geçirmesini sağlamaktadır. Öğretmenlerin yüksek motivasyonlarının sağlanması, kurum içindeki uyuma ve aynı hedeflere sahip olmaya bağlıdır. Bireyler inandıkları hedefler doğrultusunda daha yüksek motivasyon ile çalışmaktadırlar. Bu kapsamda yöneticilerin, öğretmenlerin motive olacakları yüksek, kaliteli ve eğitsel ortak hedefleri belirleyerek şartlar sağlanması önemlidir.

Bireylerin motivasyon durumlarına etki eden unsurları belirleyebilmek ve tanımlayabilmek için kişisel davranışların çeşitli sebeplerini belirleyebilmek, yorumlayabilmek gereklidir. Bu sebeple kurumlara seçilecek yöneticilerin davranışları gözlemleyerek yorumlayabilme yeteneği ve bilgisine sahip olması, bu sonuçlar ile çalışanları, iş arkadaşlarını, öğretmenleri motive etmeleri, mesleki hedeflerin belirlenmesi, mesleki tatmin durumlarının (konser, resital, sergi, gezi vb.) sağlanması için etkinliklerin planlanıp uygulanması önem arz etmektedir (Akbaba, 2006).

1.8.9. Müzik eğitiminde motivasyon. Müzik eğitiminde kullanılan öğretim yöntemleri ve ilkeleri, etkinliklerin düzenlenmesinde, müzikal davranışların geliştirilmesinde önemli katkı yapmaktadır. Olumlu bir etki için oluşturulması gereken eğitim ortamı içerisinde; bireyin kendisini güvende ve rahat hissetmesi, kişisel özelliklerin ve farklılıkların yadırganmadan geliştirilerek ortaya çıkartılması, çevresel ve bireysel sorunların çözüm sürecinde desteklenmesi, öğrencilerin kendilerini bütünü bir parçası hissetmesi, devamlı, düzenli ve sürekli değerlendirilmesi gerekmektedir. Başarılı ve etkili müzikal performanslar ortaya koyabilmek için eğitim sürecinin uzun süreli ve yüksek motivasyon ilkesi ile yürütülmesi gerekmektedir. Öğrencilerin bu dönemde kazanacakları müzikal, mesleki bilgi ve becerilerin yanında motivasyon kazanımları onları mezuniyetten sonraki hayatlarında da destekleyecektir. Oluşturulan eğitim ortamı içerisinde ne kadar çok çeşitlilik oluşturulursa, öğrenciler için motivasyon kaynağı da o kadar artmaktadır, müzikal olarak farklı tarzlar, stiller, dönemler ve etkinlikler iyi bir planlama ile öğrencilere sunulmalı ve bunlardan deneyim kazanarak zevk almaları sağlanmalıdır (Çilden, 2001).

Müzik eğitimi ayrıntılı ve kompleks olarak çok yönlü bir şekilde ele alınarak kişilerin yaşantılarındaki davranışlarına etki edecek şekilde bireysel, toplumsal, kültürel, ekonomik ve

eğitimsel olmak üzere işlenmelidir. Bu fonksiyonların insan yaşantısındaki önemi ve önceliği incelendiğinde eğitsel olarak yararlı-kullanışlı bir eğitim aracı olmakla beraber kültürel, sanatsal bir fenomene de dönüşebilmesi söylenebilir (Uçan, 2005). Eğitim alanındaki diğer branşlardan farklı bir sürece sahip olan müzik eğitimi için eğitimcinin ve öğrencinin yaratıcı özelliğinin geliştirilebilir bir ilişki içerisinde olması önemli bir unsurdur. Öğrencinin özgün bir yaratıcı, yorumcu, eğitimci haline gelebilmesi için yeteneğinin yanında eğitimci tarafından sürekli motive edilmesi, motivasyon kaynağı sunulması önemlidir (Günel, 1999).

Uzun saatler boyunca aynı bölümleri sıkılmadan, sağlam bir psikoloji ile tekrar etmesi gereken öğrenciler için hedeflenen başarı kazanımları öğretmenler tarafından öğrencilere hatırlatılarak motivasyonlarını korumaları sağlanmalıdır. Aksi takdirde plansız, bilinçsiz yapılacak alıştırmalar, çalışmalar sonucunda öğrenciler boşa emek, enerji ve vakit kaybettiklerini düşünerek motivasyonlarını kaybedecek ve hatta depresyona bile girebileceklerdir. O yüzden öğrencilerin motivasyonları eğitim sürecinin en başından itibaren hesaplanarak, planlanarak desteklenmelidir (Ercan, 1999).

1.8.10. Çalgı eğitimi ve motivasyon. Çalgı eğitimi, müzik eğitiminin en önemli unsurlarından biri olarak gösterilebilir. Çalgı eğitimini Demirkaya (2015) “çalgının gerektirdiği teknik donanım ve beceriyi kazandırma, çalgının ait olduğu müzik türünün kuramı, kuralları ve repertuvarının yanı sıra çalgının tarihsel sürecini de içine alan bir eğitim sürecidir.” şeklinde tanımlamıştır. Çalgı eğitiminde belirlenen hedeflerden birisine örnek olarak, öğrencilerin çalgının gerektirdiği teknik kuralları ve becerileri en iyi şekilde öğrenmesinin sağlanması gösterilebilir. Enstrüman eğitimi ciddi, uzun süreli, disiplin gerektiren bir konudur.

Çalgı eğitiminin sağlıklı koşullar içerisinde yürütülebilmesi için, çalgı eğitimine özgü

bazı temel unsurlar esas alınmalıdır. Motivasyon, çalgı eğitimine etkileri bakımından önemli bir unsurdur. Çalgı çalışma sürecinde öğrenciyi çalgı çalışmaya istekli hâle getirmek, motivasyonla ilgili bir durumdur. Öğrencide gerekli motivasyonun sağlanması, öğrencilerin çalgı çalışmalarını olumlu etkileyip, çalgı çalma becerilerinin gelişimi ve başarıları açısından oldukça önemlidir. Motivasyonun önemiyle ilgili olarak Fidan'ın (1996) “motivasyon (güdülenme), okuldaki öğrenci davranışlarının yönünü, şiddetini, kararlılığını belirleyen en önemli güç kaynaklarından biridir.” şeklindeki açıklamaları oldukça aydınlatıcı niteliktedir. Çalgı eğitimi konusunda, özellikle, çalgı eğitimcilerine büyük görevler düşmektedir. Öğrencileri çalgı çalışmaya istekli hâle getirme, çalgı çalma becerilerini geliştirme isteği oluşturma ve bunların sürekliliğini sağlama konusunda, çalgı eğitimcilerine büyük sorumluluklar düşmektedir.

Motivasyonun bireyler üzerinde önemli etkilerinin olduğu yönünde pek çok araştırma bulunmaktadır. Bu etkiler bakımından, motivasyonu yüksek ya da düşük olan bireylerin başarı ve çalışma durumları arasında önemli farklılıklar bulunmaktadır. Motivasyon, literatürde güdülenme kelimesiyle eş manada kullanılmaktadır. Motivasyon (güdülenme) ve güdüyle ilgili literatürde çeşitli tanımlar yapılmıştır. Bacanlı (2007) güdüyü “organizmayı harekete geçiren durum” şeklinde tanımlamaktadır. Erden ve Akman'ın (2007) Seifert'tan aktarımına göre; “Güdülenme, herhangi bir şekilde eylemde bulunma eğilimi, güdü ise bu eğilime neden olan belli bir ihtiyaç ya da istektir”. Işıksaçan (2011), motivasyonu “kısaca insanı çalışmaya sevk etmek, çalışmak için bireyi harekete geçirmek ve isteklendirmek anlamına gelmektedir.” şeklinde tanımlamaktadır. Aydın (2003), güdülenmeyi “organizmayı davranışa iten, bu davranışların düzenlilik ve sürekliliğini belirleyen, davranışa yön ve amaç veren, çeşitli iç ve dış etkenler ile bunların işleyişini sağlayan mekanizmalar olarak

tanımlanabilir.” şeklinde ifade etmiştir. Literatürde, bahsi geçen bu iç ve dış etkenlerle ilgili olarak, motivasyon, içsel ve dışsal kaynaklı olarak iki durum üzerinden anlatılmaktadır.

İçsel motivasyonun kaynağı, bireyin kendisiyle ilgili olduğu düşünülebilir. Bu durum, bireyin kişilik özelliklerine ve geçmiş yaşantılarına göre farklılıklar gösterebilmektedir. İçsel motivasyonu olumlu olan bireylerin motivasyonu yüksek olacağı gibi, bu durumun çalışma ve başarı durumlarını da olumlu etkileyeceği düşünülmektedir. Ulusoy (2003) içsel güdülenmeyi “bireylerin öğrenme sırasındaki içsel nedenlerle meydana gelen güdülenmedir. Yaptığı etkinliklerden mutluluk duyma, hoşlanma, yeni bir şeyler öğrenmeyi başarma isteği veya merak etme, konuya ilgi duyma vs.” şeklinde ifade etmiştir.

Dışsal motivasyonun kaynağını, bireyin kendisi dışında diğer etmenlerin oluşturduğu düşünülmektedir. Bu etmenler, bireyin çevresindeki her şey olabilmekte ve bireyi olumlu veya olumsuz etkileyebilmektedir. Dışsal güdülenmeyi Ulusoy (2003), “Öğrencileri öğrenme sırasında dışsal olarak etkileyen nedenlerdir.” şeklinde tanımlamıştır. Selçuk’a (2007) göre dışsal güdü, “bireyin dışından gelen etkileri içermektedir. Bir öğrencinin yüksek not aldığı için öğretmeni tarafından övülerek pekiştirilmesi, buna örnek gösterilebilir.” şeklinde ifade etmiştir.

1.8.11. Piyano eğitiminde motivasyon. Öğrencinin belirlediği alanlara başlamasını, yönelmesini ve başarılı olmasını sağlayan şey o alan için sahip olduğu motivasyondur. Motivasyon sayesinde bireylerin, öğrencilerin çalışma süreleri, seviyeleri, enerjileri yükselerek belirlenen hedeflere yönlendirilir (Özevin, 2006).

“Motivasyonun kaynağını, öğrencinin öğrenmeye olan istek duygusu oluşturur. Öğrencilerin gösterecekleri çaba, başarının sağlanmasında diğer tüm etkenlerden daha önemli bir isteklendirme kaynağıdır. Piyano eğitimi sürecinde çalışmaya ve

performansa dayalı başarının sağlanmasında öğrencilerin göstereceği çaba daha büyük önem kazanmaktadır” (Ömür, 1998).

Buna göre piyano eğitimi alan öğrenciler için motivasyonun; nota okuma, duyma, kavrama ve anlamlandırma bakımından, piyano tuşesi üzerinde el ve parmaklarını doğru bir şekilde konumlandırabilme, hızlı ve senkron olarak kullanma, eser içerisinde yer alan müzikal işaretleri, sembolleri, ifadeleri, dönem ve stil özelliklerini bilmede, kazanımlarını hayatının diğer alanlarında da disiplinler arası kullanabilme bakımından önemli etkileri olduğu söylenebilir. İstenilen ve belirlenen hedeflere ulaşabilmek için disiplinli, düzenli, dikkatli, özverili çalışma tarzının benimsenmesi ve öğretilmesi motivasyonun yüksek tutulması için hayati bir değer taşımaktadır. Böyle durumlarda motivasyon, öğrencilerin başarıları için anahtar rol oynayarak başarıyı getirmektedir. Küçük çocuklar ile lise öğrencileri kıyaslandığında, küçük çocukların motor kas becerileri daha esnek durumdayken, lise öğrencilerinin motivasyon kontrolü daha yüksek durumdadır (Wristen, 2006). Wristen (2006), yaptığı çalışmalar sonucunda motivasyonun yaş ile doğru orantıda geliştiğini belirlemiştir. Bu sonuca göre amatör piyano eğitimi almak isteyen bireyler için çok büyük bir avantaj bulunmaktadır.

“Müzik eğitiminin temel taşlarından biri olan piyano eğitiminde, başarısız öğrencilerin genellikle çalışma hevesini kaybettiği gözlenir. Genel çalışma disiplinine sahip olmayan ve düzensiz bir başarı grafiği çizen öğrencilerin, nasıl ve ne şekilde çalışması gerektiği konusunda bilgilendirilmeleri gerekmektedir. Bu durum öğrencilerin piyano dersine olan bakış açılarını olumlu yönde etkileyerek başarılı olma isteklerini arttıracaktır. İstekli olan öğrencinin başarmak için daha fazla çaba göstermesi daha olasıdır (Kurtuldu, 2010). Her eğitim, öğretim branşında olduğu gibi piyano eğitiminde de zaman zaman öğrenciler

başarısızlıkları karşısında motivasyon kaybına uğrayabilirler, piyano öğretmenlerinin liderliğinde, rehberliğinde, öncülüğünde bu dönemi en kısa sürede ve en az zararla kapatabilirler.

2. Bölüm

İlgili Araştırmalar

Araştırmanın bu bölümünde çevrim içi piyano eğitimi ve motivasyon konularını içeren ilgili araştırmalar; yurt içinde ve yurt dışında yapılan araştırmalar olmak üzere 2 başlık altında incelenmektedir.

2.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Günel (1999) tarafından yapılan “Piyano eğitiminde motivasyonu değerlendirme ölçeği oluşturma” başlıklı yüksek lisans araştırması piyano eğitiminde motivasyon literatürüne katkıda bulunan bir çalışmadır. Bu araştırma ile; piyano eğitimi alan ergen ve yetişkinlerin eğitim süreçlerinde piyano derslerine karşı var olan motivasyonlarının düzeyini, motivasyonlarının ne kadarının otantik ne kadarının yalancı motivasyondan oluştuğunu ve motivasyonu büyük ölçüde etkileyen, öğrencilerin kendi müzikal yetenek ve becerilerine yönelik olan -uzmanlar tarafından yeterli olduğu kabul edilen - algılarını ölçmek amacıyla, piyano eğitiminde de ve istenirse başka alanlarda kullanılmak üzere, ölçek oluşturma esaslarına uygun bir şekilde "Piyano Eğitiminde Motivasyonu Değerlendirme Ölçeği (PEMDÖ)" adı altında bir ölçek oluşturulmuştur. Piyano eğitiminde motivasyonun önemli olduğu düşünülürken, Günel'in yapmış olduğu çalışma ile piyano eğitimi ve motivasyon araştırmalarının disiplinler arası çalışma olmasıyla alana önemli bir katkı sağladığı söylenebilir (Günel, 1999).

Algan Kocabaş (2015) tarafından yapılan, “Müzik öğretmeni adaylarının ‘oyun, dans ve müzik’ dersine ilişkin motivasyon düzeyleri” başlıklı yüksek lisans tezi motivasyon düzeyini konu alması açısından ilgili araştırmalardan biri olarak incelenmiştir. Bu araştırmada Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı dördüncü

sınıfta okuyan müzik öğretmeni adaylarının "Oyun, Dans ve Müzik" dersine ilişkin motivasyon düzeylerini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Tarama yöntemi kullanılan araştırmaya çeşitli müzik eğitimi ana bilim dallarında öğrenim gören toplam 223 dördüncü sınıf müzik öğretmeni adayları katılmıştır. Araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının demografik bilgilerinin yer aldığı, "Kişisel Bilgi Formu" ve "Oyun, Dans ve Müzik Dersine İlişkin Motivasyon Ölçeği" olmak üzere iki veri toplama aracı kullanılmıştır. Araştırma sonrasında elde edilen bulgulara göre, müzik öğretmeni adaylarının, "Oyun, Dans ve Müzik" dersine ilişkin motivasyon düzeylerinin cinsiyet, okudukları üniversite, üniversiteye geldikleri bölge, derste kendilerini başarılı bulma, dersi gerekli bulmaları, eğitim seminerlerine katılmaları değişkenlerine göre farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır (Algan Kocabaş , 2015).

Onuk (2007) tarafından yapılan, "Müzik öğretmenliği lisans programı öğrencilerinin öğretmenliğe güdülenmeleri ile akademik başarıları arasındaki ilişki" başlıklı doktora tezi ile müzik öğretmeni adaylarının, güdülenme düzeyleri ile akademik başarı düzeyleri arasındaki bağlantılı olduğu düşünülen ilişki araştırılmıştır. Bu araştırmada 194 lisans öğrencisine "Müzik Öğretmenliğine Güdülenme Ölçeği" uygulanmıştır. Bu araştırma sonucunda elde ettiği bulgular doğrultusunda, müzik öğretmeni adaylarının güdülenmiş oldukları belirlenmiştir. Adayların içsel güdülenmelerinin yüksek, mesleki deneyim için dışsal güdülenmelerinin düşük olduğu belirlenmiştir. Müzik öğretmenliği ile ilgili olan formasyon derslerinin güdülenme düzeyine yüksek etki ettiği, diğer akademik ders başarılarının uygulamalı öğretmenlik derslerine yönelik güdülenme düzeylerine çok az etki ettiği belirtilmektedir (Onuk, 2007).

Özder (2010) tarafından yapılan "Anadolu güzel sanatlar liseleri viyolonsel eğitiminde motivasyonun yeri ve önemine ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşleri" başlıklı yüksek lisans

tezi çalgı eğitiminde motivasyon ve güzel sanatlar liselerinde çalışılmış olması bakımından ilgili araştırmalar bölümünde incelenmiştir. Bu araştırmada okulların büyük oranda fiziksel şartlarının yetersiz olduğu ve bu durumun motivasyona etkisini araştırmıştır. Bu çalışma içerisinde öğretmenler, dönem boyunca çalıştıracakları etüt ve eserleri seçerken öğrencilerin fikirlerini aldıkları zaman, öğrencilerin enstrüman derslerine olumlu motive olduklarını belirlemiştir. Bu çalışma güzel sanatlar lisesinde okuyan öğrenciler ve öğretmenlerin görüşlerini motivasyon bağlamında incelemesi sebebiyle alana katkı sağladığı değerlendirilmektedir (Özder, 2010).

Çalışkan (2008) tarafından yapılan “Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı eğitiminde güdülenme düzeyleri ve başarı durumları arasındaki ilişki” başlıklı yüksek lisans tezi müzik öğretmeni adayları üzerinde yapılmış bir çalışma olması ve çalgı eğitiminde motivasyon konusunu incelemesi bakımından ilgili araştırmalar bölümünde incelenmesi gereken çalışmalar arasında bulunmaktadır. Bu araştırmada müzik öğretmen adaylarının bireysel enstrüman dersine yönelik güdülenme ve başarı durumları arasındaki bağlantıyı inceleyerek, demogojik bilgiler ile kıyaslanmaktadır. Marmara, Gazi, Dokuz Eylül ve Abant İzzet Baysal Üniversiteleri Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Lisans Programlarında öğrenim gören 1., 2., 3. ve 4. sınıf öğrencileri üzerinde uygulanan “kişisel bilgi anketi” ve “Bireysel Çalgı Eğitimi Dersi Güdülenme Ölçeği” ile elde edilen veriler, ilişki durumu tespit etmek amacıyla “ki-kare testi”, “Pearson korelasyon analizi”, “t-testi”, tek yönlü “ANOVA” testleri kullanılarak incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre; Öğrencilerin bireysel çalgı öğrenmeye ilişkin güdülenme düzeyleri ile akademik başarı durumları arasında ilişki bulunduğu, ders notu ile güdülenme ölçeğinin tüm alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir (Çalışkan, 2008).

Akcan Ünsal (2011) tarafından yapılan “Piyano eğitimindeki motivasyon durumunun öğretim elemanı ve öğrenci açısından incelenmesi” başlıklı yüksek lisans tezinde piyano eğitiminde öğretmen niteliklerinin öğrencilerin piyano dersine olan motivasyonlarını ne derece etkilediğini ve piyano öğretim elemanlarının öğrencilerinin motivasyonlarını nasıl sağladıkları araştırılmıştır. Çalışma grubunu, Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalında okuyan 1, 2, 3 ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Veriler anket ve görüşme formları ile elde edilmiş olup, betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Çalışmaya katılan 160 öğrenciden ve 5 yıldan daha fazla görevde bulunan 7 piyano öğretim elemanından elde edilen bulgulara göre; piyano öğretim elemanları, öğrencilerinin motivasyonlarını en çok; iletişim kurma, neden araştırma, güven duygusunu verme, öğrenci beğenisini dikkate alma gibi hümanistik yaklaşımlarla sağlandığı bulunmuştur. Bu çalışmanın, öğrencilerin motivasyonlarını arttırabilmek için piyano öğretmenlerine fikir vermesi açısından, yapılan pedagojik yaklaşımlar ve müzikal içeriği ile alana önemli katkı sağladığı değerlendirilmektedir (Akcan Ünsal, 2011).

2.1. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Miltiadous ve Savenye tarafından 2003 yılında yapılan “Applying social cognitive constructs of motivation to enhance student success in online distance education” başlıklı araştırmada çevrim içi eğitimde motivasyon yönetiminin öğrenci başarısı üzerindeki etkisi incelenmiştir. Araştırmada, çevrim içi eğitimdeki yıpranma oranlarının altı motivasyonel yapı; (kendine etki, yer kontrolü, yönelmeler, hedef oryantasyonu, dışsal motivasyona karşı içsel motivasyon ve içsel düzenleme) ile yüz yüze eğitimdeki öğrenci başarısının elde edilebileceği, geleneksel metotlarla beraber çevrim içi eğitimde kullanılabilecek içeriklerin akademik çalışmaların da desteklenmesiyle artacağını bununla beraber öğrenci başarısının da

artabileceğini ifade edilmektedir (Miltiadou & Savenye, 2003).

Dennis, Bunkowski ve Eskey tarafından 2007 yılında yapılan “The little engine that could – how to start the motor? Motivating the online student” Missouri’de Park Üniversitesi öğretim elemanları ve öğrencileri ile yapılan çalışmada, güdülenmenin fiziki ortamda yapılması ile çevrim içi ortamda yapılması arasında motivasyonun değişkenlik gösterdiği tespit edilmiştir. Yüz yüze eğitimdeki motivasyon kaynaklarının çevrim içi eğitimde farklılık gösterdiği, çevrim içi eğitimde öğrencilerle etkileşimde azalma olduğu, çevrim içi bir ders planlamanın ve sunmanın fiziki ortama göre daha fazla zaman kaybettiği, bilişim konusundaki bilginin ve desteğin az olması, teknolojik becerileri öğrenmek ve güncellemek için gereken eğitim süresi, yetersiz teşvik, daha ağır iş yükü, yavaş bilgisayar erişimi gibi konuların öğrenci ve öğretmen motivasyonunu etkilemiş olduğu elde edilen bulgular arasındadır (Dennis, Bunkowski, & Eskey, 2007).

Sylvia ve Hutchison tarafından 1985 yılında yapılan “What makes Ms. Johnson teach? A study of teacher motivation” başlıklı çalışma öğretmen motivasyonu üzerine bir araştırmadır. Oklahama’da, kamuda çalışan 167 öğretmenden oluşan deney grubuna tutum anketi uygulayarak, öğretmen motivasyonunu incelemişlerdir. Araştırmada, öğretmen güdülenmesinin; yeni düşünceleri geliştirme özgürlüğü, uygun sorumluluk, beklentilerin artırılması ve içsel çalışma öğeleri gibi araçlarla mümkün olabileceği ortaya konulmuştur. Çalışmada, öğretmenleri mesleğe çekme ve meslekte tutmanın, ücret artışı ve öğretmenin desteklenmesine bağlı olduğu görülmüş, öğretmenlerin en çok, yönetimin kendilerine ve performanslarına mesleki destek ve geri bildirim vermediklerinden yakındıkları saptanmıştır (Sylvia & Hutchison, 1985).

Kim ve Frick tarafından 2011 yılında yapılan “Changes in student motivation during

online learning” başlıklı çalışma Kore’de bulunan Sungkyunkwan University ve Amerika’da bulunan Indiana University iş birliğiyle (e-learning) çevrim içi öğrenmenin geleneksel öğrenme ile arasındaki farkları incelemek amacıyla, yüksek öğrenim gören öğrenciler ve kurumsal ortamlarda çalışan toplam 368 yetişkine anket uygulanmıştır. Çevrim içi ortamlarda öğrenci yıpranmasının birincil nedenlerinin zaman ve motivasyon olduğu, çevrim içi öğrenmeye başlanmasında motivasyonun en iyi yordayıcı olarak algılandığı, ve çalışmanın bulgularına dayanarak çevrim içi eğitim ile ilgili motivasyonel öğretim tasarımlarının geliştirilmesi gerektiği ifade edilmiştir (Kim & Frick, 2011).

Wristen tarafından 2007 yılında yapılan “Demographics and motivation of adult group piano students” başlıklı çalışma piyano eğitiminde öğrencilerin motivasyonunu konu alan araştırmalardan biridir. Bu çalışma, University of Nebraska-Lincoln School of Music tarafından düzenlenen Topluluk Piyano Deneyimi’ne kayıtlı öğrencilerin demografik özelliklerini ve motivasyonlarını incelemektedir. Araştırmaya katılan 20 katılımcıya eğitim öncesi ve sonrası anket uygulanmıştır. Betimsel analiz ile çözümlenen veriler ışığında bu yetişkin piyano öğrencilerinin, piyano çalışmasının başlangıcından beri hedefleri ve beklenen ödüllerin piyano eğitim sürecini etkilediği sonucuna varılmıştır (Wristen, 2006).

Gerelus, Comeau, Swirp ve Huta tarafından 2020 yılında yapılan “Parting ways with piano lessons: comparing motivation between continuing and dropout piano students” başlıklı araştırmada piyano eğitimine devam eden ve eğitimi yarım bırakan öğrencilerin motivasyon düzeyleri karşılaştırılmaktadır. Bu araştırma da veriler 5’li likert tipi müzikal ilgi ölçeği, açık uçlu anket soruları ve ebeveynlerle yapılan tamamlayıcı anket çalışmasıyla elde edilmiştir. Piyano eğitimini yarım bırakan 55 öğrenciden elde edilen veriler, piyano eğitimine devam eden 260 öğrenciden elde edilen veriler ile karşılaştırılmıştır. Hali hazırda beklenen

sonuçlardan biri olan okulu bırakan öğrencilerin daha az özerk motivasyon ve daha güçlü motivasyon göstereceği bulgusunun dışında, iki grubun motivasyon türleri arasında önemli farklılıklar olduğu tespit edilerek derslerin başladığı yaş, etnik köken, uygulama miktarları, ebeveyn katılımı ve başarı dlleri ile ilgili önemli tespitler vurgulanmaktadır (Gerelus, Comeau, Swirp, & Huta, 2020).

3. Bölüm

Yöntem

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada çevrim içi piyano eğitiminin öğrenci ve öğretmen motivasyonu açısından incelenmesi ve değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Kaptan'a (1995) göre "betimleme araştırmaları, mevcut olanların daha önceki olay ve koşullarla ilişkilerini dikkate alarak, durumlar arasındaki etkileşimi açıklamayı hedef alır". Bu bağlamda var olan durumun, kullanılan yöntem çerçevesinde, olduğu haliyle saptanarak betimlendiği bu araştırma betimsel bir araştırma niteliğindedir.

Nitel araştırma yöntemlerinden biri olarak kabul edilen betimsel araştırmalar, genel olarak incelenen durumu aydınlatmak, araştırılan olgular arasındaki ilişkileri saptamak, belirlenen çerçeveler içerisinde değerlendirmeler yapmak amacıyla yürütülür(Çepni, 2018).

Bu kapsamda bu araştırmada yarı yapılandırılmış görüşmeler sonucunda elde edilen veriler 'betimsel analiz' yöntemiyle düzenlenerek, 'içerik analizi' yöntemiyle derinlemesine çözümlenmiştir. Oluşturulan tema, kategori ve kodlar, bulgular bölümünde araştırmanın alt problemlerine uygun biçimde sınıflandırılarak tablolar şeklinde sunulmuş, tanımlanmış ve yorumlanmıştır.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul ilinde bulunan Başakşehir Güzel Sanatlar Lisesi'nde görev yapan 2 piyano öğretmeni, Avni Akyol Güzel Sanatlar Lisesi'nde görev yapan 2 piyano öğretmeni, Aşık Veysel Güzel Sanatlar Lisesi'nde görev yapan 2 piyano öğretmeni olmak üzere toplam 6 piyano öğretmeni ve aynı okullarda ilgili öğretmenlerle çevrim içi piyano dersi yapmakta olan 12 öğrenci oluşturmaktadır. Bu kapsamda araştırmaya

12 öğrenci, 6 öğretmen olmak üzere toplam 18 katılımcı katılmıştır. Araştırmanın yapılabilmesi için İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden gerekli izinler alınmıştır (Ek-2).

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veriler çalışma grubuyla yüz yüze ve çevrim içi yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerle elde edilmiştir. Görüşme, sözlü iletişim yoluyla veri toplama tekniğidir. Görüşme tekniği, uygulamadaki kural farklılıklarına göre “yapılandırılmış görüşme”, “yarı yapılandırılmış görüşme” ve “yapılandırılmamış görüşme” olarak üçe ayrılmaktadır (Çepni, 2018).

Yarı yapılandırılmış görüşmelerde araştırmacı, görüşme sorularını önceden hazırlar, ancak görüşmenin gidişatına ve gerçekleştirildiği bireye uygun olarak sorular üzerinde bazı değişiklikler yapabilir. Araştırmacı, görüşme esnasında soruların sırasını değiştirerek ve konuyu derinlemesine irdellemek için yeni sorular sorarak çalışma konusu ile ilgili daha kapsamlı bilgi elde etme fırsatı bulur (Çepni, 2018). Araştırmadan elde edilen verilerin güvenilirliğini tespit etmek için alanında uzman iki eğitimcinin değerlendirmeleri doğrultusunda bir tutarlılık incelemesi yapılmıştır. Elde edilen değer %70 in üzerinde olduğu için araştırmanın güvenilirliğinin olduğu kabul edilmiştir.

3.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

3.4.1. Verilerin toplanması. Bu araştırmada veriler çalışma grubunda belirtilen öğrenci ve öğretmenler ile yüz yüze ve çevrim içi yapılan, yarı yapılandırılmış görüşmelerle elde edilmiştir. Bu verilerin toplanması bağlamında kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme soruları, öğrenciler ve öğretmenler olmak üzere iki farklı gruba özel hazırlanmıştır.

Çevrim içi piyano eğitiminde öğretmen ve öğrencilerin görüşlerinin tespit edilebilmesi için öğrenciler için beş, öğretmenler için on iki soru sorulmuştur. Yüz yüze yapılan

görüşmelerde öğrenci ve öğretmenlere sorulan yarı yapılandırılmış görüşme soruları Ek3 ve Ek4'te sunulmuştur.

3.4.2. Verilerin çözümlenmesi. Bu araştırmada yarı yapılandırılmış görüşmelerle elde edilen veriler içerik ve betimsel analiz yöntemleri ile analiz edilmiştir. Betimsel analiz yöntemiyle düzenlenen veriler, içerik analizi yöntemiyle derinlemesine çözümlenmiş, görüşmeler sonucunda elde edilen bulgulardan tema ve kodlar elde edilmektedir.

Betimsel analizde, görüşülen ya da gözlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilmektedir... Bu tür analizde amaç elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır... İçerik analizi, toplanan verilerin derinlemesine analiz edilmesini gerektir ve önceden belirgin olmayan temaların ve boyutların ortaya çıkarılmasına olanak tanır... Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel bir yaklaşımla fark edilemeyen kavram ve temalar bu analiz sonucunda keşfedilir. İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Çepni, 2018).

Öğrencilerin verdikleri yanıtlar doğrultusunda 5 tema, 12 kategori ve 50 kod elde edilmiştir. Öğrenci görüşlerine yönelik elde edilen tema, kategori ve kodlar Tablo 1'de gösterilmiştir. Öğretmenlerin verdikleri yanıtlar doğrultusunda 15 tema, 21 kategori ve 63 kod elde edilmiştir. Öğretmen görüşlerine yönelik elde edilen tema, kategori ve kodlar Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 1

Öğrenci görüşlerine yönelik tema, kod ve kategoriler

Tema	Kategori	Kod	Katılımcı	f	
Öğrencilerin Teknolojiden Faydalanma Durumlarının	Teknoloji İle İlgilenme Durumu	Az	Ö1, Ö4, Ö10, Ö11, Ö12	5	
		Orta	Ö3, Ö7,	2	
		Çok	Ö2, Ö5, Ö6, Ö8, Ö9	5	
Motivasyona Etkileri	Teknolojik Materyaller	Telefon	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12	12	
		Bilgisayar	Ö5, Ö6, Ö7, Ö9	4	
		Yazıcı	Ö2, Ö6, Ö7	3	
		Yaratıcı Çözümler	Ö2, Ö5, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10	6	
		Dersin Yapıldığı Programlar	Whatsapp	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9	9
			Zoom	Ö1, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12	9
			Eba	Ö2, Ö4, Ö6,	3
		Ear Training	Ö10	1	
	Teknolojik Materyallerin Motivasyona Olumlu Etkileri	Motive Edici	Ö2, Ö3, Ö5, Ö6, Ö8, Ö9, Ö12	7	
	Teknolojik Materyallerin Motivasyona Olumsuz Etkileri	Motivasyonu Düşürücü	Ö1, Ö4, Ö7, Ö10, Ö11, Ö12	6	

Devamı diğer sayfadadır.

Öğrencilerin Çevrim İçi ve Fiziki Piyano Dersi Hakkındaki Görüşleri	Yüz Yüze	Yüz Yüze Eğitimin Olumlu Yönde Motivasyona Etkisi	Ö1, Ö5, Ö7, Ö8, Ö10, Ö11, Ö12	7	
		Sosyallik	Ö1, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12	9	
		Hızlı Geri Dönüt	Ö2, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö10, Ö11, Ö12	9	
	Çevrim İçi	Uygun Olmayan Ev Ortamı	Ö1, Ö3, Ö5, Ö8	4	
		Stres	Ö2, Ö4, Ö6	3	
		Hataları Fark Etme	Ö2, Ö5, Ö8, Ö9	4	
		Teknoloji Kullanımı	Ö2, Ö3, Ö5, Ö8, Ö9	5	
		Verimlilik Artışı	Ö3, Ö5, Ö8, Ö9, Ö10	5	
		Zaman Tasarrufu	Ö3, Ö4, Ö5, Ö8, Ö9	5	
		Çevrim İçi Eğitimin Olumlu Yönde Motivasyona Etkisi	Ö3, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10	5	
Çevrim İçi Eğitimin Olumsuz Yönde Motivasyona Etkisi		Ö5, Ö9, Ö11, Ö12	4		
Öğrencilerin Çevrim İçi Piyano Eğitiminde Yaşadıkları Zorluklar		Problem	Donma/Takılma	Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12	10
			Ses	Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12	11
	Görüntü		Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12	11	
	Senkron		Ö1, Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12	10	
	Dosya Boyutu		Ö2, Ö3, Ö5, Ö9,	4	
	Çevresel Zorluklar		Ö2, Ö9,	2	
	Araç Gereç Eksikliği		Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11	11	
	<i>Devamı diğer sayfadadır.</i>				

	Çözüm	İnternet Alt Yapısı	Ö1, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11	9
		Ekonomik Birikim	Ö1, Ö4, Ö5, Ö7, Ö9,	5
		Önerim Yok	Ö2, Ö3, Ö8, Ö12	4
Öğrencilerin Çevrim İçi	Çevrim İçi	Alternatif	Ö1, Ö3, Ö9, Ö11	4
Piyano Derslerine Bakış	Eğitimin Avantajı	Teknolojik Gelişim	Ö1, Ö3, Ö6, Ö8, Ö9, Ö12	6
Açıları		Öz Farkındalık	Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10	8
		Zaman	Ö2, Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12	10
		Ekonomik Tasarruf	Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10	9
		Hazırlık	Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10	8
		İnternet Konserleri	Ö2, Ö5, Ö9,	3
		Rahatlık	Ö10, Ö11	2
	Çevrim İçi	İnternet Bağlantısı	Ö1, Ö4, Ö5, Ö7, Ö9, Ö10, Ö12	7
	Eğitimin Dezavantajı	Materyal Eksikliği	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö9, Ö10	9
		İletişim Problemi	Ö1, Ö3, Ö5, Ö9, Ö10, Ö12	6
		Asosyallik	Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö10	6
		Elektrik Problemi	Ö4, Ö5, Ö9,	3
Öğrencilerin Ettiği Ders Yöntemi	Tercih Ders İşleme Ortamı	Yüz Yüze Ders	Ö1, Ö2, Ö4, Ö5, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12	10
		Çevrim İçi Ders	Ö4	1
		Karma	Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö9, Ö12	6

Öğretmenlerin verdikleri yanıtlar doğrultusunda 15 tema, 21 kategori ve 63 kod elde edilmiştir. Öğretmen görüşlerine yönelik tema, kategori ve kodlar Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2

Öğretmen görüşlerine yönelik tema, kod ve kategoriler

Tema	Kategori	Kod	Katılımcı	f	
Çevrim İçi Piyano Eğitiminde Kullanılan Teknolojik Materyaller	Teknolojik Araçlar	Telefon	K1, K3, K4, K5, K6	5	
		Elektronik Piyano	K2	1	
		Bilgisayar	K3, K4, K6,	3	
		Wifi Sinyal Güçlendirici	K3	1	
		İletişim Programları	Eba	K1, K2, K3, K5,	4
		Zoom	K1, K2, K3, K4, K5, K6,	6	
		Telefon Görüşmesi	K1	1	
		Whatsapp	K1, K3, K4, K5, K6,	5	
		Skype	K2, K4, K5, K6,	4	
		Google Drive	K5	1	
Bilişim Bilginin	Teknolojik Bilgi	Yetersiz	K1, K2, K5	3	
		Yeterli	K3, K4, K6	3	
Motivasyona Etkisi	Teknolojinin	Olumlu	K1, K2, K4, K5, K6	5	
	Motivasyona Etkisi	Olumsuz	K3, K5	2	
Öğretmenlerin Değerlendirmeleri	Öğrencilerin	Kötü	K1, K2, K3, K4, K5	5	
		İyi	K4	1	
	Öğrencilerin	Bilgili	K1, K2, K4, K5, K6	5	
		Teknolojik Bilgisi	Bilgisiz	K1, K5	2
	Tavsiye	Bilmiyorum	K3	1	
		Ön araştırma	K1, K4	2	
		Öğretmen Gözlemleri	K1, K3, K4, K6	4	

Devamı diğer sayfadadır.

Teknolojik Bilgi Ve	Öğrenci	Olumlu	K1, K2, K3, K5, K6	5
İmkanın Öğrenci	Motivasyonuna Etki	Öğrencinin İmkanları	K2, K3, K4, K5, K6	5
Motivasyonuna Etkisi		Değişken	K3, K4, K5	3
Çevrim İçi ve Yüz	Çevrim İçi Piyano	Ses Gecikmesi	K1, K4, K5	3
Yüze Piyano Dersine	Dersi	Yavaş İlerlemek	K1, K3, K4, K5, K6	5
Yönelik		Piyano Tekniği	K1, K3, K4, K5	4
Öğretmenlerin		Öğrencinin Öz Farkındalığı	K2, K3, K4, K6	4
Yorumları	Yüz Yüze Piyano	Akıcı	K1, K2, K5	3
	Dersi	Uzun süreli Ders	K1, K2, K5	3
		Motive Edici	K1, K2, K5, K6	4
Çevrim İçi ve Yüz	Motivasyon Kaybı	Motivasyon Düşüşü	K1, K4, K6	3
Yüze Piyano Eğitim		Konsantrasyon Düşüşü	K1, K4, K6	3
Sürecindeki Ders		Bıkkınlık	K1, K4, K6	3
Planlarının	Müzikalite	Problem Yaşamıyorum	K2, K3, K5	3
Belirlenmesi	Bakımından Yaşanan	Daha Az Gam Çalışması	K1, K2, K3, K4,	4
	Kayıplar	Daha Az Etüt Çalışması	K1, K2, K3, K4,	4
		Daha Az Eser Çalışması	K1, K2, K3, K4,	4
Çevrim İçi ve Yüz	Öğretmen Materyali	Paylaşım Sıkıntısı	K1	1
Yüze Piyano		Öğrencideki Notalar	K1, K3, K4, K5, K6	5
Eğitiminde Kullanılan		Az Müdahale Gerektiren Notalar	K1, K3, K4, K5, K6	5
Ders Kaynakları	Materyal Aktarımı	İnternet Dağarcığı	K3, K4, K5	3
		Whatsapp	K2, K3, K4, K5, K6	5
		Skype	K2, K3, K4, K5	4
		Mail	K3,	1
		Zoom	K2, K3, K4, K5	4
Çevrim İçi Piyano	Öğrenci Merkezli	Motivasyon Eksikliği	K1, K2, K3, K4, K5	5
Eğitiminde	Problemler		<i>Devamı diğer sayfadadır.</i>	

Karşılaşılan Problemler		Öz Güven Eksikliği	K1	1
		İlgi Eksikliği	K1	1
		Çalgı Eksikliği	K3, K6	2
		Konsantrasyon Eksikliği	K1, K2, K4, K5, K6	5
Sistem Kaynaklı Problemler		Görüntü Problemi	K1, K2, K3, K4, K5, K6	6
		Ses Problemi	K1, K2, K3, K4, K5, K6	6
		İnternet Problemi	K1, K2, K4, K5	4
Öğrenci Seviyelerine Göre Çevrim İçi Piyano Eğitiminin Kullanılabilirliği	Başlangıç Seviyesi	Süreç	K1, K2, K4	3
		Anlatım Zorluğu	K1, K3, K4, K5, K6	5
	Orta Seviye	Rahat	K1, K2, K3, K4, K5, K6	6
	İleri Seviye	İleri Seviye İçin Kolay	K1, K2, K3, K5, K6	5
		İleri Seviye İçin Zor	K4	1
Çevrim İçi ve Yüz Yüze Eğitimin Farkları	İletişim	Dokunsal	K1, K3, K5, K6	4
		Fiziksel İletişim	K2, K3, K6	3
	Ders İşleme	Öğrenci Merkezli Eğitim	K2, K3, K4, K6	4
	Yöntemleri	Videolu Eğitim	K3, K4, K6	3

4. Bölüm

Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın bu bölümde, çevrim içi piyano eğitiminde öğretmen ve öğrenci görüşleri ile ilgili verilerin çözümlenmesi, bu çözümlerden oluşan bulgular ve yorumlar yer almaktadır.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Teknolojik, eğitsel ve müzikal açıdan hızla değişimin öğrenciler üzerindeki etkisini ve öğrencilerin merakını ölçmek için öğrencilere “Çevrim içi piyano eğitim sürecinde hangi teknolojik bilgi, donanım ve yazılımları kullanıyorsunuz? Bu durumun eğitim sürecindeki motivasyonunuza etkisini değerlendiriniz.” sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin bu temaya yönelik görüşleri Tablo 3’te gösterilmektedir.

Tablo 3

Katılımcıların “öğrencilerin teknolojiden faydalanma durumlarının motivasyona etkileri” temasına ilişkin görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Katılımcı	f
Öğrencilerin Teknolojiden	Teknoloji İle İlgilenme Durumu	Az	Ö1, Ö4, Ö10, Ö11, Ö12	5
		Orta	Ö3, Ö7,	2
		Çok	Ö2, Ö5, Ö6, Ö8, Ö9	5
Faydalanma Durumlarının	Teknolojik	Telefon	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12	12
Motivasyona Etkileri	Materyaller	Bilgisayar	Ö5, Ö6, Ö7, Ö9	4
		Yazıcı	Ö2, Ö6, Ö7	3
		Yaratıcı Çözümler	Ö2, Ö5, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10	6
Dersin Yapıldığı Programlar	Whatsapp	Whatsapp	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9	9
		Zoom	Ö1, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12	9
		Eba	Ö2, Ö4, Ö6,	3
<i>Devamı diğer sayfadadır.</i>				

	Ear Training	Ö10	1
Teknolojik	Motive Edici	Ö2, Ö3, Ö5, Ö6, Ö8, Ö9, Ö12	7
Materyallerin			
Motivasyona			
Olumlu Etkileri			
Teknolojik	Motivasyonu	Ö1, Ö4, Ö7, Ö10, Ö11, Ö12	6
Materyallerin	Düşürücü		
Motivasyona			
Olumsuz Etkileri			

Tablo 3 incelendiğinde 13 kod, 5 kategori, 1 temadan oluştuğu görülmüştür.

“Teknoloji İle İlgilenme Durumu” kategorisinde öğrencilerin 5 tanesinin “Çok” koduna cevap verdiği görülmektedir. En çok cevabı alan ikinci kod ise 3 öğrenci ile “Az” kodu ve 2 öğrenci ile “Orta” kodu olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin teknoloji ile ilgili oldukları belirlenmiştir ve ön plana çıkan cevaplara göre öğrenciler teknolojiyi sosyal medya olarak genellikle kullanmaktadır. Ders hazırlığı için gerekli teknolojik yazılım ve materyal konusunda eksikliklerinin bulunduğunu da belirtmişlerdir. Öğrenci 9’un ayrıca bu durumda sosyal statü kazandığından dolayı hissettiği mutluluğu dile getirmesi beklenen sonuçlardan fazla bir sonuç olmuştur.

“Teknolojik Materyaller” kategorisi incelendiği zaman öğrencilerin hepsinin (10 öğrenci) derslere katılmak için telefon kullandığı belirlenmiştir. En çok cevap alan ikinci kod ise 6 öğrenci görüşü ile “Yaratıcı Çözümler” olmuştur. Bu kod içerisinde öğrencilerin kendilerini daha başarılı, verimli videoya çekmek için tripot yerine ailelerinden yardım aldığı, selfi çubuğu kullandığı, defter/kitap kullandığı ya da evde ufak malzemelerden hazırladıkları telefon tutacakları yaptıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin en çok cevap verdiği üçüncü kod

“Bilgisayar”, dördüncü kod ise “Yazıcı” olmuştur. Özellikle bilgisayar gibi teknolojik aletlerin en çok kullanılanı ve geniş işlevli olanının üçüncü sırada yer alması dikkat çekmektedir. Bunun nedeni olarak öğrencilerden maddi durumu olanların bilgisayar kullandığı belirlenmiştir.

“Ders İşleme Yöntemi” kategorisinde 9 öğrenci cevabı ile “Whatsapp” kodu en çok tercih edilen yöntem olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin en sık ders işleme yöntemlerinden ikincisi olarak 7 öğrenci cevabı ile “Zoom”, üçüncüsü 3 öğrenci cevabı ile “Eba” olarak belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerden sadece bir tanesinin müzikal becerilerini geliştirmek için ‘Ear Training’ programını kullandığı belirlenmiştir. Öğrenciler Whatsapp’ı tercih etme nedeni olarak kolay ve hızlı dosya, fotoğraf ve video gönderiminden dolayı olduğu belirtmiştir. Zoom programını tercih etme nedenleri olarak; “ses ve görüntü aktarımının daha kaliteli, hızlı” olmasını belirtmişlerdir.

4.1.1. Teknoloji ile ilgilenme durumu. “Öğrencilerin Teknolojiden Faydalanma Durumlarının Motivasyona Etkileri” temasına ilişkin “Teknoloji İle İlgilenme Durumu” kategorisinde “Az, Orta, Çok” kodlarına ilişkin öğrencilerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.1.1.1. Az. *“Teknoloji ile ilgilenmeyi çok sevmiyorum. Nota yazım programlarını kullanmayı bilmiyorum, telefon için tripod kullanmıyorum, video çekimi ya da editleme için program kullanmıyorum, sosyal medyadan da mesleğim ile ilgili şeyleri de takip etmiyorum. Sadece telefondan instagram ve whatsapp giriyorum. Teknolojiyle çok aram yok.”* (Ö1).
“İnterneti, teknolojik araç gereçleri çok fazla takip etmem, kullanmam. Ama master classları, seminer, konser gibi mesleki paylaşımları sık sık takip ediyorum.” (Ö4). *“Teknolojik olarak çok bilgim yok, ilgilenmedim. Nota yazım programları vb. şeyler kullanmıyorum sadece Solfej eğitimi için “ear training” gibi işitme programları kullanıyordum. Sosyal medyayı, interneti*

sadece nota bulmak için kullanıyorum. Sosyal medyada mesleğim ile ilgili harcadığım vakit %60. Hiç online konser izlemedim. Ama sıkıntı yaşamadım.” (Ö10).

4.1.1.2. Orta. *“Sürekli elimde telefon ile dolaşmayı sevmiyorum. Ayrıca gözlerimi de yoruyor bir süre sonra. Ama hem arkadaşlarımla, hocalarımla iletişim için kullanıyorum hem de konser izlemek için, ödevlerimi hazırlamak için kullanıyorum.” (Ö3). “Bilgisayarda müzik yazılımları kullanmıyorum ama sosyal medyadan mesleki şeyleri takip ediyorum. Online konserleri takip ediyorum.” (Ö7).*

4.1.1.3. Çok. *“Teknolojiyle aram iyi, araştırma yapmak için kullanıyorum. Playstationda oynadığım bir oyun var. Instagramda bir sayfam var bu oyun hakkında araştırma yapıp sayfamda paylaşım yapıyorum. Uzaktan eğitim sürecinde arkadaşlarımla sürekli whatsapp ve instagram üzerinden iletişim kuruyorum. Sosyal medyadan daha çok oyuncularını takip ediyorum. Piyanist ve müzisyenleri takip ediyorum. Hocam bana şu parçayı çalacaksın dediğinde öncelikle çalan kişilere bakıyorum. Online konserleri izliyorum.” (Ö2). “Online eğitime hazırdım, bilgisayar vb. teknolojik araç gereçler ile ilgiliyim. Üniversitede müzik teknolojileri okumak istiyorum. Sosyal medyadan instagram ve tik-tok programları üzerinden mesleğim ile ilgili videolarını takip ediyorum.” (Ö5). “Teknoloji ile aram iyidir, bu süreçte alışma konusunda sıkıntı yaşamadım. Sosyal medyadan sık sık kendi çaldığım parçaları ve müzisyenleri takip ediyorum.” (Ö6). “Ben online eğitime geçerken zorluk yaşamadım, kolaylıkla adapte oldum. Gençler olarak böyle teknolojik duruma alışkınız, zorluk gerektiren bir şey yoktu. Sosyal medya olarak instagram vb. şeyleri kullanmıyorum ama youtube üzerinden kendi mesleğim ile ilgili şeyleri izliyorum. Mesleğimi internet üzerinden takip ediyorum.” (Ö8). “Teknoloji ile ilgilenmeyi çok seviyorum. Hatta bu durumda arkadaşlarımla benden yardım istemek için iletişime geçmesi beni çok mutlu etti,*

sevindirdi. Bu durumda daha popüler, sosyal olduğumu bile söyleyebilirim ve bana öz güven verdi.” (Ö9).

4.1.2. Teknolojik materyaller. “Öğrencilerin Teknolojiden Faydalanma Durumlarının Motivasyona Etkileri” temasına ilişkin “Teknolojik Materyaller” kategorisinde “Telefon, Bilgisayar, Yazıcı, Yaratıcı Çözümler” kodlarına ilişkin öğrencilerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.1.2.1. Telefon. “Bilgisayarım olmadığı için telefonda derslere katılıyorum. Telefon ile video çekiyorum. Bazen kendim çalarken çekemediğim için annem yardımcı oluyor.” (Ö1). “Telefon kamerası ile video çekerek, whatsapptan videoyu piyano hocasına attık, tripot kullanmadığımız için dar, küçük kamera açısıyla çektiğimizden dolayı biraz sıkıntı oldu.” (Ö3). “Dersleri genelde telefonda whatsapp görüntülü araması ile yapıyoruz.” (Ö4). “Whatsapp kullandığımız zaman mecburen telefon kullanıyorum. Ama onun dışında genellikle derslere bilgisayardan katılıyorum.” (Ö9).

4.1.2.2. Bilgisayar. “Bilgisayar ve telefon üzerinden derslere katılıyorum.” (Ö5). “Derslere katılmak için bazen telefon bazen de bilgisayar kullanıyorum.” (Ö6). “Özellikle zoom üzerinden ders yapacağımız zaman bilgisayardan girmek en sağlıklı oluyor.” (Ö9).

4.1.2.3. Yazıcı. “Evde yazıcı olmadığı için telefonda çalışmak zor oluyordu o yüzden uzaktan eğitim sürecinde hocamın bana verdiği parçayı çalışmak için kırtasiyeden çıktı aldım.” (Ö2). “Ödevlerim için gereken notaları telefon ya da bilgisayardan takip etmek zor oluyor. Bir de uzun süre ekrana bakınca gözlerim ağrıyor. O yüzden notaları yazıcıdan çıktı alarak çalışıyorum.” (Ö6). “Telefonda hocamın beni görmesi için kamerayı açtığımda notaları göremiyorum. Bu yüzden notaları çıktı almak daha mantıklı geliyor.” (Ö7).

4.1.2.4. Yaratıcı çözümler. “Tripotum yok maalesef. Ama odamda bir köşem var,

oraya kitapları koyup dik dursun diye telefonumu koyuyorum.” (Ö2). “Tripotum yok. Onun yerine selfie çubuğu ile telefonu sabitleyerek, piyano çalarken elimin gözükmemesini sağlıyorum.” (Ö5). “Online dersi whatsapp görüntülü konuşmasından yaptığımızda telefon ile katılmak zorundayım. Hocama tripota ihtiyacım olup olmadığını sorduğumda hoca; ‘bence gerek yok’ dediği için tripot kullanmıyorum. Tripotum olmadığı için piyanoya koyuyorum telefonu, hoca ellerimi ve notayı göremediği için sıkıntı oluyor.” (Ö7). “Telefonu koymak için, tripot yerine nota sehпасı kullandım. Tripotum yoktu ama yine de telefonu koyduğum yer, hocamın parmaklarımı görmesi bakımından sıkıntı olmadı.” (Ö8). “Tripotum yok, almak istiyorum ama şimdilik ufak tahtadan telefon tutacağı ile ucuz bir şekilde idare ediyorum.” (Ö9). “Tripot benzeri evde yaptığımız bir şeyin üzerine koyuyorum telefonu. Ellerimi yukarıdan görüyor böylelikle.” (Ö10).

4.1.3. Dersin yapıldığı programlar. “Öğrencilerin Teknolojiden Faydalanma Durumlarının Motivasyona Etkileri” temasına ilişkin “Dersin Yapıldığı Programlar” kategorisinde “Whatsapp, Zoom, Eba, Ear Training” kodlarına ilişkin öğrencilerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.1.3.1. Whatsapp. “Zoom ya da whatsapp üzerinden ders yapıyoruz. Video gönderiyorum. Online, çevrimiçi daha önce hiç yapmadım.” (Ö1).

“Whatsapp’ın ses ve görüntü kalitesi iyi değildi, Zoom biraz daha iyiydi ama canlı bağlantıda sıkıntılar yaşadık ve görüntü göndererek videolu eğitimi daha çok kullanmaya başladık. Eba, whatsapp, zoom programlarını karışık olarak ihtiyaç haline göre kullandık.” (Ö4). “Ders yapmak için Zoom, eba, whatsapp kullandık. Zoom ve whatsapp’ın daha verimli olduğunu düşünüyorum.” (Ö6).

“Piyano dersini whatsapp görüntülü konuşma ile yapıyoruz. Diğer dersleri zoom

üzerinden yapıyoruz. Zoom'un alt yapısı daha iyi olduğu için daha verimli geçiyor. Whatsapp görüntülü konuşmada internet bağlantısı iyi olduğunda sıkıntı yaşamıyoruz.” (Ö7).

4.1.3.2. Zoom. “Dersleri yapmak için genellikle zoom ve whatsapp kullanıyoruz. Whatsapp'tan hemen hızlı bir şekilde notaların fotoğraflarını göndermek, video çekerek göndermek kolay oluyor. Öteki türlü notanın fotoğrafını çekmek, bilgisayara yüklemek, oradan göndermek ya da videoyu çekmek, onu bilgisayara yüklemek ve göndermek zor geliyor bana. Ama whatsapp'ın da görüntülü arama kalitesi biraz düşük, zoom'un görüntü ve ses kalitesi daha iyi ama yeterli değil. Bir de zoom üzerinde kullanılabilen araç gereçler de bazen işimize yarıyor.” (Ö5).

4.1.3.3. Eba. “Yazılım olarak önce eba'dan faydalandık sonrasında zoom üzerinden devam ettik. Hocayla pek iletişim kuramadık, kopukluk oldu.” (Ö2).

4.1.3.4. Ear training. “En başından beri zoom ile çalışıyoruz, başka okullarda okuyan öğrenci arkadaşlarımın da zoom kullandığını gördüm. Alıştığımız için zoom kullanmaya devam ediyoruz. Nota yazım programları vb. şeyler kullanmıyorum sadece solfej eğitimi için 'Ear Training' gibi işitme programları kullanıyordum.” (Ö10).

4.1.4. Teknolojik materyallerin motivasyona olumlu etkileri. “Öğrencilerin Teknolojiden Faydalanma Durumlarının Motivasyona Etkileri” temasına ilişkin “Teknolojik Materyallerin Motivasyona Olumlu Etkileri” kategorisinde “Motive Edici” koduna ilişkin öğrencilerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.1.4.1. Motive edici. “Aslında pandemi durumunda sağlığımızı koruyabildiğimiz için seviniyorum. Çevrim içi eğitim olmasaydı enstrümanımızdan, öğretmenlerimizden komple kopacaktık. Ben olaylara iyi tarafından bakmaya çalışıyorum.” (Ö2).

“İlk başta motivasyonum çok düşüktü ama zamanla buna alıştıkça motivasyonum çok

arttı.” (Ö12).

4.1.5. Teknolojik materyallerin motivasyona olumsuz etkileri. “Öğrencilerin Teknolojiden Faydalanma Durumlarının Motivasyona Etkileri” temasına ilişkin “Teknolojik Materyallerin Motivasyona Olumsuz Etkileri.” kategorisinde “Motivasyonu Düşürücü” koduna ilişkin öğrencilerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.1.5.1. Motivasyonu düşürücü. *“Teknoloji ile çok ilgili değilim zaten. Ben yüz yüze olmasını isterim.”* (Ö1).

“Motivasyonumu çok düşürdü. Ben okula başladığımda piyano çalıyordum. Okulda da piyano derslerine en istekli katılan öğrencilerden birisiydim. Ama evde piyanom yok, orgum var. Ve orgda çalışmak hevesimi düşürüyor. Orgda çalışmak zorunda olduğum için tekniğim geriledi ve bu benim motivasyonumu düşürdü. Okuldaki disiplin beni motive ediyordu, doğru bir şekilde ilerlememe sebep oluyordu. Ev ortamındaki rahatlık yüzünden disiplin kayboluyor. Ayrıca okuldaki arkadaşlık, sosyal ortam da insanı motive ediyordu.” (Ö11).

“Evde org ile çalışmak motivasyonumu düşürüyor.” (Ö12).

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Pandemi sürecinde hızla uygulanmaya başlanan çevrim içi piyano eğitimi ile klasik yöntemlerle uygulanan fiziki piyano dersleri hakkındaki görüşleri öğrenilmek için öğrencilere “Çevrim içi ve fiziki ortamda yaptığınız piyano eğitimlerindeki motivasyon farklılıkları nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin bu temaya yönelik görüşleri Tablo 4’te gösterilmektedir.

Tablo 4

Katılımcıların “öğrencilerin çevrim içi ve fiziki piyano dersi hakkındaki görüşleri” temasına ilişkin görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Katılımcı	f	
Öğrencilerin Çevrim İçi ve Fiziki Piyano Dersi Hakkındaki Görüşleri	Yüz Yüze	Yüz Yüze Eğitimin	Ö1, Ö5, Ö7, Ö8, Ö10, Ö11, 7 Ö12	4	
		Olumlu Yönde			
		Motivasyona Etkisi			
	Sosyallik		Ö1, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö9, Ö10, 9 Ö11, Ö12	9	
		Hızlı Geri Dönüt	Ö2, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö10, 9 Ö11, Ö12		
	Çevrim İçi	Uygun Olmayan Ev Ortamı	Stres	Ö2, Ö4, Ö6	3
			Hataları Fark Etme	Ö2, Ö5, Ö8, Ö9	4
			Teknoloji Kullanımı	Ö2, Ö3, Ö5, Ö8, Ö9	5
			Verimlilik Artışı	Ö3, Ö5, Ö8, Ö9, Ö10	5
			Zaman Tasarrufu	Ö3, Ö4, Ö5, Ö8, Ö9	5
			Çevrim İçi Eğitimin	Ö3, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10	5
Olumlu Yönde					
Motivasyona Etkisi					
Çevrim İçi Eğitimin			Ö5, Ö9, Ö11, Ö12	4	
Olumsuz Yönde					
Motivasyona Etkisi					

Tablo 4 incelendiğinde 11 kod, 2 kategori, 1 temadan oluştuğu görülmüştür. “Yüz Yüze” kategorisinde öğrencilerin 7 tanesinin “Motivasyon, Sosyallik, Hızlı Geri Dönüt” kodlarına eşit derecede cevap verdiği görülmektedir. Öğrencilerin sosyal hayatının azalmasından ve enerjilerini harcayacak imkan bulamamalarından dolayı motivasyonlarının

kaybolduğu belirlenmiştir.

Öğrenciler “Çevrim İçi” kategorisinde 5 öğrenci cevabı ile en çok “Teknoloji Kullanımı, Verimlilik Artışı, Vakit Kazandırıcı” kodlarına yönelik cevap vermişlerdir. En çok cevap verilen kodlar içinde ikinci sırada 4 öğrenci cevabı ile “Hataları Fark Etme, Uygun Olmayan Ev Ortamı” kodları bulunurken, üçüncü sırada ise 3 öğrenci cevabı ile “Stres” kodu yer almaktadır. Tablo 4 incelendiğinde öğrencilerin büyük çoğunluğunun çevrim içi eğitimden fayda sağladığı belirlenmiştir.

4.2.1. Yüz yüze. “Öğrencilerin Çevrim İçi Ve Fiziki Piyano Dersi Hakkındaki Görüşleri” temasına ilişkin “Yüz Yüze” kategorisinde “Yüz Yüze Eğitimin Olumlu Yönde Motivasyona Etkisi, Sosyallik, Hızlı Geri Dönüt” kodlarına ilişkin öğrencilerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.2.1.1. Yüz yüze eğitimin olumlu yönde motivasyona etkisi. “Fiziki ortamda çok daha motive oluyordum.” (Ö1). “Fiziki derslerde motivasyonum yükseliyor. Öğretmenim yanımda olunca güven duyuyorum.” (Ö5). “Yüz yüze eğitimdeyken her zaman moral bulabiliyordum.” (Ö7). “Online eğitime geçtiğimizde motivasyonum düştü. Hatta online eğitime geçmeden önce bir karambol ve boşluk olmuştu orada çok bunalıma girmiştik. Yüz yüze eğitimdeyken böyle problemler yaşamamıştık, motivasyonum daha yüksekti.” (Ö8). “Yüz yüze eğitimi tercih ederim. Hoca benim hatamı o an düzeltebiliyor. Hoca hatalarımı notanın üzerinde kendisi yazıyordu, şimdi hatalarımı kendim yazmak zorunda kalıyorum.” (Ö10). “Normalde satın almaya durumumuzun yetmeyeceği enstrümanlara okulda erişim sağlayarak çalışabiliyordum. Bu beni çok motive ediyordu. Hocamın hemen hatalarımı düzeltmesi çok iyi oluyordu. Şu an hocam hatalarımı gözden kaçırsa boşuna çalışmış ve vakit kaybı yaşamış olacağım.” (Ö11). “Ben baskı altındayken daha çok çalışırım. Okuldayken kendimi baskı

altında hissediyordum. Bu da beni motive ediyordu.” (Ö12).

4.2.1.2. Sosyallik. *“Arkadaşlarımla, hocalarımla sohbet ediyordum. En azından bir sanat ortamı vardı, daha farklıydı ama evde kendi kendime çok bir şey hissetmiyorum. Yüz yüze eğitim çok daha iyiydi. Çünkü o ortam kesinlikle çok etkiliyor.” (Ö1). “Okulda arkadaşlarımızla, öğretmenlerimizle beraber sohbet etmek bize çok iyi geliyordu. Moral buluyorduk. Orkestra dersi gibi toplu çalma derslerini yapabiliyorduk.” (Ö3). “Yüz yüze eğitimde hocanın bir şeyler anlatması, etkileşimde olmak, sohbet etmek çok güzeldi.” (Ö4). “Okulda birbirimiz ile bilgi alışverişinde bulunmak, eğlenmek, sohbet etmek çok güzeldi. Şimdi bunların kıymetini anlıyorum ama bize moral veriyormuş aslında. Biraz Hacivat ile Karagöz’e benzettim bu durumu. Kaybedince kıymetini anladık.” (Ö5). “Okuldaki mesleki sosyal ortam beni mutlu ediyordu. Piyano eğitimi için bence verimli oluyor.” (Ö6). “Okulda çok popüler ve sosyal birisi değildim. Ufak bir arkadaş grubumuz vardı. Ama teknolojiye karşı olan ilgimden dolayı şimdi hem hocalardan bazıları hem de pek çok arkadaşım bana mesaj atıyor. Onlarla ilgilenmek, yardımcı olmak beni mutlu ediyor. Bu durum kesinlikle bana moral ve motivasyon sağladı.” (Ö9).*

4.2.1.3. Hızlı geri dönüt. *“Yüz yüze dersteysen hocam hatalarımı anında düzeltebiliyordu. Online eğitimde öğretmen kameranın açısının dışında kalan hatalarımı, duruş bozukluklarımı görüp, düzeltemiyor.” (Ö4). “Öğretmenlerim hatalarımı hemen düzeltiyordu. Şimdi hatalarımı düzeltmek daha uzun sürüyor. Ama bir şekilde eğitime devam etmekte önemli bence. Eğer bu duruma hazırlansaydık, bilinçli bir şekilde geçseydik bence daha verimli olurdu.” (Ö5). “Yüz yüze eğitimdeki iletişim çok daha verimli, ufakta olsa verimlilik farkı olduğunu düşünüyorum.” (Ö6). “Yüz yüze olan piyano eğitiminde hocanın gösterdiğini daha iyi anlıyordum, hocanın bana uygulama ile göstermesi anlamamı*

kolaylaştırıyordu, ses kesilmesi gibi problemler olmuyor.” (Ö7). “Yanlış bastığım zaman yüz yüze de müdahale olurken, çevrim içi eğitimde müdahale kısmında anlamadığım yerler oluyor, böyle olunca motivasyonum ve verimliliğim düşüyor.” (Ö8).

4.2.2. Çevrim içi. “Öğrencilerin Çevrim İçi Ve Fiziki Piyano Dersi Hakkındaki Görüşleri” temasına ilişkin “Çevrim İçi” kategorisinde “Uygun Olmayan Ev Ortamı, Stres, Hataları Fark Etme, Teknoloji Kullanımı, Verimlilik Artışı, Zaman Tasarrufu, Çevrim İçi Eğitimin Olumlu Yönde Motivasyona Etkisi, Çevrim İçi Eğitimin Olumsuz Yönde Motivasyona Etkisi” kodlarına ilişkin öğrencilerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.2.2.1. Uygun olmayan ev ortamı. “Evde olunca ben de çok dikkat dağınıklığı oluyor, pek odaklanamıyorum. Mesela telefondan giriyorum o an mesaj geliyor ya da telefon çalıyor. Bir de küçük kardeşim var benim o olduğu için sürekli dikkat dağınıklığı oluyor. Fiziki ortam daha iyi, online olarak çok verimli olmuyor.” (Ö1). “Evde ders çalışmak için kendi motivasyonumu toplamak zor oluyor. Sürekli kendime moral vermeye çalışıyorum. Evde bazen annem istemediğim durumlarda bulunuyor.” (Ö3). “Evde bazen disiplinli olmak zor oluyor. Komşulardan ses geliyor, bizden komşulara ses gidiyor, temizlik oluyor ve dikkatim dağılıyor. Ya da sürekli evde olmakta can sıkıcı oluyor.” (Ö5).

4.2.2.2. Stres. “İnsan online eğitimde daha çok stres yapıyor. Özellikle Erdem Hoca'nın dersinde. Bazen ses kesiliyor tekrar baştan alıyorum. Parmaklarım titriyor. İnsan yoruluyor, haliyle motivasyonum düşüyor. Bazen yanlış tuşa basıyorum.” (Ö2). “Ya başarısız olursam diye çok stres yapıyorum. Hocam yüz yüze bana çok yardımcı oluyordu. Yine yardımcı oluyor elbette ama çok aniden geçtiğimiz için alışmakta çok zorlandım.” (Ö4). “İnternet bağlantısından dolayı ses kesiliyor, görüntü donuyor, kendimi hocaya ifade edememekten dolayı korkuyorum.” (Ö6).

4.2.2.3. Hataları fark etme. “Bazen yanlış notaya bastıyorum, metronom kaçırabiliyorum, hızlı çalabiliyorum. Sonra izlediğimde fark ediyorum. Örgün eğitimde de videolu ders olsa daha iyi olur. Online eğitimde bazen gözden kaçabiliyor.” (Ö2). “Ama bu teknolojik geçiş ile hem programları kullanmayı öğrenmeye başladık hem de video hazırlarken kendi hatalarımı fark eder oldum.” (Ö3). “Basit bir şekilde kendi çaldığım videoları bile hazırlarken kendi yaptığım hataları fark etmem daha kolay oldu.” (Ö5).

4.2.2.4. Teknoloji kullanımı. “Video çekmez gerçekten çok zormuş. Bu sayede video çekmeyi ve hazırlamayı da öğrendim.” (Ö2). “Video çekmek çok zormuş. İlk başlarda çok zorlanıyordum. Bazen telefonunun şarjı bitiyor, bazen hafızası doluyor. Bazen videoyu çekerken hata yapıyorum.” (Ö3). “Ben zaten teknolojiye ve müziğe ilgiliyim ama bu durumun içinde olmak bana farklı bir bakış açısı kazandırdı. Önceden izleyici durumundaydım, şimdi uygulamaya da başladım. Tabi ki de teknolojik aletler ve programlar pahalı, genellikle yabancı dil. O yüzden biraz zor oluyor.” (Ö5).

4.2.2.5. Verimlilik artışı. “Ben online eğitimin avantajlarına odaklandım. Verimliliğimi nasıl arttırabilirim diye düşündüm.” (Ö3). “Ben zaten üniversite de müzik teknolojileri bölümünde okumak istiyorum. O yüzden bu durumda avantajlara odaklanarak kendime neler katabilirim diye düşünüyorum.” (Ö5). “İlk başlara göre bence alıştığım için yavaş yavaş verimlilik artışına geçtiğimi söyleyebilirim. Tabi ki de şu an da yüz yüze eğitim hala daha etkili olduğunu söyleyebilirim.” (Ö8). “Hoca ‘haftaya kadar bu notayı çıkart’ diyordu, şimdi; ‘notayı çıkarttığın zaman söyle, ders yapalım’ diyor. Bence bu daha iyi oldu, baskı altında hissetmiyorum.” (Ö10).

4.2.2.6. Zaman tasarrufu. “Online eğitim sayesinde evde çalışmaya daha fazla fırsatım, vaktim oluyor.” (Ö3). “Okula gitmek için hazırlanmak ve yolda çok vakit

kaybediyordum. Bu durum bence büyük avantaj oldu.” (Ö4). “Yolda vakit kaybetmiyorum, okula gitmek için hazırlanırken vakit kaybetmiyorum. Ya da ders aralarında okulda çalışmak için oda ararken vakit kaybetmiyorum.” (Ö5). “Okula gitmek için hazırlanmaktan ve yolda geçirdiğim vakitten kazancım oluyor. Bir de yol masrafı ve okuldaki kantin, yemek masraflarından da kesinlikle tasarruf ederek aileme yardımcı olduğuma seviniyorum.” (Ö9).

4.2.2.7. Çevrim içi eğitimin olumlu yönde motivasyona etkisi. *“Hocam beni daha kolay motive ediyordu. Şimdi sürekli evdeyiz ve ister istemez motivasyonumuz düşüyor.” (Ö3). “Online eğitimde biraz moralim bozuluyor ama bence yine de işe yarıyor.” (Ö7). “Bence planlı bir şekilde online eğitime geçsek motivasyon kaybı yaşamazdık. Zaten teknoloji sürekli hayatımızın içinde. Mesleki gelişim için de ders çalışmak için de zevk için de sürekli kullanıyoruz.” (Ö8). “İngilizcem çok fazla olmamasına rağmen çözüm üretmek için yabancı videoları izleyerek hocama anlatmıştım. Bu çabamın hocam tarafından takdir görmesi de beni çok mutlu etti.” (Ö9). “Alışma sürecinde motivasyonumun düştüğü durumlar oldu. Bence değişen bir şey olmadı. Verimin düştüğünü sanmıyorum.” (Ö10).*

4.2.2.8. Çevrim içi eğitimin olumsuz yönde motivasyona etkisi. *“Öğretmenim olmayınca yapabildiğim şeyleri bile yapmakta zorlanıyorum, alışmam vakit alıyor.” (Ö5). “Online eğitime geçişte alt yapı eksikliği ve hocalarımızın da hazırlıksız kalmasından dolayı ilk başlarda motivasyonum çok düşmüştü.” (Ö9). “Evimde kaliteli piyano vb. ders materyalleri olmadığı için dandik org ile çalışmak benim motivasyonumu çok düşürüyor.” (Ö11). “Evdeyken dikkatimi dağıtacak çok fazla etken olduğu için dikkatim dağılıyor, derste verimim düşüyor. Bu da benim motivasyonumu düşürüyor.” (Ö12).*

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Hızla değişim sürecinde uygulanan çevrim içi piyano eğitimi sürecinde öğrencilerin

yaşadıkları zorlukları, problemleri belirlemek ve çözüm önerilerini elde etmek için öğrencilere “Çevrim içi piyano eğitiminde yaşadığınız sorunlar ve bunlar için çözüm önerileriniz nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin bu temaya yönelik görüşleri Tablo 5’te gösterilmektedir.

Tablo 5

Katılımcıların “öğrencilerin çevrim içi piyano eğitiminde yaşadıkları zorluklar”

temasına ilişkin görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Katılımcı	f
Öğrencilerin Çevrim İçi Piyano Eğitiminde Yaşadıkları Zorluklar	Problem	Donma/ Takılma	Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12	10
		Ses	Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12	11
		Görüntü	Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12	11
		Senkron	Ö1, Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12	10
		Dosya Boyutu	Ö2, Ö3, Ö5, Ö9,	4
		Çevresel Zorluklar	Ö2, Ö9,	2
		Araç Gereç Eksikliği	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11	11
		İnternet Alt Yapısı	Ö1, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11	9
	Çözüm	Ekonomik Birikim	Ö1, Ö4, Ö5, Ö7, Ö9,	5
		Önerim Yok	Ö2, Ö3, Ö8, Ö12	4

Tablo 5 incelendiğinde 10 kod, 2 kategori, 1 temadan oluştuğu görülmüştür.

“Problem” kategorisinde öğrencilerin hepsinin (10 öğrenci) “Araç Gereç Eksikliği” koduna cevap verdiği belirlenmiştir. En çok cevabı alan ikinci kod ise 9 öğrenci cevabı ile “Ses” ve “Görüntü” kodlarının olduğu görülmektedir. En çok cevabı alan üçüncü kod ise 8 öğrenci cevabı ile

“Donma/Takılma” ve “Senkron” kodları olmuştur. En çok cevabı alan dördüncü kod ise 4 öğrenci cevabı ile “Dosya Boyutu” ve 2 öğrencinin “Çevresel Zorluklar” koduna cevap verdikleri belirlenmiştir.

“Çözüm” kategorisinde “İnternet Alt Yapısı” kodu ile 8 öğrencinin en çok cevap verdiği kod olarak belirlenmiştir. “Ekonomik Birikim” koduna 5 öğrencinin ve “Tavsiyem Yok” koduna 3 öğrencinin cevap verdiği belirlenmiştir.

4.3.1. Problem. “Öğrencilerin Çevrim İçi Piyano Eğitiminde Yaşadıkları Zorluklar” temasına ilişkin “Problem” kategorisinde “Donma/Takılma, Ses, Görüntü, Senkron, Dosya Boyutu, Çevresel Zorluklar, Araç Gereç Eksikliği” kodlarına ilişkin öğrencilerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.3.1.1. Donma/Takılma. *“Bazen internet donuyor ya da yavaşlıyor. Bu durumda benim ya da hocamın dedikleri anlaşılıyor.” (Ö1). “Bazen internet kesiliyor. İnternet kesintisi bizden kaynaklı olmuyor.” (Ö2). “Herkes aynı anda internete giriyor ve internet alt yapısı şişiyor. Derslerde donma takılma oluyor.” (Ö3). “Öğretmenim ile önceden 4 el çalabiliyorduk, şimdi eşlikli, beraber çalamıyoruz. Görüntü donuyor, ses gecikiyor, karışıyor.” (Ö11).*

4.3.1.2. Ses. *“Ses kısık kısık geliyor bazen donmalar olabiliyor.” (Ö1). “Hocam bir şey anlatırken ben bir şey sormak istediğimde hocamın sesi cızırtılanıyor, kesiliyor. Bazen de tam tersi oluyor. Ya da ben bir şey çalarken hocam hatamı düzeltmek istediğinde sesler üst üste biniyor, uğultu oluyor, anlaşılıyor, kesiliyor.” (Ö3).*

4.3.1.3. Görüntü. *“Ders yaparken arama geliyor ya da internet yavaşlıyor ve görüntü bozuluyor ya da donuyor.” (Ö1). “Çalarken özellikle hızlı pasajlarda görüntüm hocaya net*

gitmiyor. Donuyor, bozuluyor. Hocam bazen aynı yerleri tekrar tekrar çaldırıyor bu yüzden.” (Ö3).

4.3.1.4. Senkron. “Hocam ile beraber çalarken ya da ben çalarken o bir şey söylediğinde seslerden biri kesiliyor, bozuluyor, anlaşılmıyor.” (Ö1). “Çalarken hocam solfej yaparak bana eşlik ediyor ama ikimizin zamanları uymuyor. Senkron denk gelmiyor.” (Ö3).

4.3.1.5. Dosya boyutu. “Uzun video çektiğim zaman hocama atamıyorum. Videoyu kesmen zorunda kalıyorum.” (Ö2).

4.3.1.6. Çevresel zorluklar. “Bazen çalışırken geç saatlere kalıyorum. Komşulara ses gittiğinden dolayı şikayet geliyor.” (Ö2). “Elektronik piyanomun kulaklık girişi bozulmuştu bir ara ve komşulardan biraz şikayet gelmişti. O dönemde çalışmaktan korkar olmuştum.” (Ö9).

4.3.1.7. Araç gereç eksikliği. “Online eğitimde görüntülü ders yapmak, video çekmek için çok hazırlıksız yakalandık. Bir yandan telefonu tutmak, bir yandan çalmak zor oluyor. Tripotum yok o yüzden ailemden birisi tutuyor telefonu.” (Ö2). “Tripotum yok maalesef ama kitaplardan telefonu koymak için bir düzenek yaptım kendime.” (Ö3). “Videoyu çekmek için anne ya da babamdan yardım alıyorum. İlk başta onlar da bilmediği için zor oluyordu ama şimdi onlarda alıştı.” (Ö4). “Online piyano eğitimi için evde piyano vb. malzemelerin alınması gerekli olduğu için maddi olarak zorlayabilir.” (Ö5). “Tripot vb. materyallerin eksik olmasından dolayı sıkıntı yaşıyorum.” (Ö7).

4.3.2. Çözüm. “Öğrencilerin Çevrim İçi Piyano Eğitiminde Yaşadıkları Zorluklar” temasına ilişkin “Çözüm” kategorisinde “İnternet Alt Yapısı, Ekonomik Birikim, Önerim Yok” kodlarına ilişkin öğrencilerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.3.2.1. İnternet alt yapısı. “Bence her evde son hız ve model internet bağlantısı

olmalı. İnterneti olmayan, evinde piyanosu olmayan arkadaşlarım var. Ders işleyemeyen arkadaşlarım var. Ekonomik olarak biz hazır değiliz bu sürece.” (Ö1). “Eğitim saatleri aynı anda olduğu için internet hızı çok düşüyor. Bazı arkadaşlarımızın interneti bile olmuyor evde. Bence internet altyapısı güçlendirilmeli ve bedava olmalı.” (Ö4). “Video gönderirken dosya boyutu için olan kota beni zor duruma düşürüyor. Bir de herkes interneti aynı anda kullandığı için alt yapı kaldırmıyor ve yavaşlıyor. Alt yapı güçlendirmesi, ucuz internet çözüm olabilir.” (Ö5). “Eba’yı kullanıyoruz ama verimli değil, çok sık sorun oluyor, MEB daha verimli bir program yapabilir, daha iyi bir internet alt yapısı olmalı.” (Ö6). “İnternet alt yapısının ve enstrüman eğitime uygun programların geliştirilmesini isterim.” (Ö7). “Öğrencilere canlı derslere girebilecek kadar internet paketi verilmeli. Özellikle saat 14.30 civarında olan derslerde internet alt yapısı dolduğu için o dersleri hiç verimli yapamadık.” (Ö11).

4.3.2.2. Ekonomik birikim. “Eğitim harcamaları için ekonomik birikim yapmak gerekli ve önemli. Sonuçta doğru bir harcama planı ile bazı ekipmanları satın almak mümkün. Böylelikle derslerimiz daha başarılı ve verimli geçer.” (Ö1). “Kaliteli teknolojik araç gereç almak pahalı olsa da iyice araştırınca işimize yarayacak ekonomik çözümler bulunuyor. Bu yüzden biraz daha para biriktirip eksiklerimi gidermek istiyorum.” (Ö4). “Müzik öğrencilerine özel indirimler yapılması çok iyi olur. Piyano, ses kartı, kamer vb. malzemeler biraz pahalı. Almak için para biriktirmek vakit alıyor.” (Ö5). “Eğer parmak numaralarında sıkıntı yaşarsam hocaya özelden video atıyorum ve kontrol ediyor. Tripot yerine ailemden birisi çekiyor ben çalarken. Böyle ekonomik olarak çözümler bulmaya çalışıyoruz.” (Ö7).

4.3.2.3. Önerim yok. “Tavsiyem yok.” (Ö2). “Bilmiyorum.” (Ö8). “Şu an aklıma bir şey gelmiyor.” (Ö12).

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Çevrim içi piyano eğitimi sürecinde öğrencilerin adaptasyon, motivasyon ve eğitsel düşüncelerini belirlemek için öğrencilere “Çevrim içi ortamda yapılan piyano eğitiminin avantaj ve dezavantajları nelerdir? Açıklayınız.” sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin bu temaya yönelik görüşleri Tablo 6’da gösterilmektedir.

Tablo 6

Katılımcıların “öğrencilerin çevrim içi piyano derslerine bakış açıları” temasına ilişkin görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Katılımcı	f
Öğrencilerin Çevrim İçi Piyano Derslerine Bakış Açıkları	Çevrim İçi	Alternatif	Ö1, Ö3, Ö9, Ö11	4
		Teknolojik Gelişim	Ö1, Ö3, Ö6, Ö8, Ö9, Ö12	6
	Eğitimin	Öz Farkındalık	Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10	8
		Zaman	Ö2, Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12	10
	Avantajı	Ekonomik Tasarruf	Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10	9
		Hazırlık	Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10	8
		İnternet Konserleri	Ö2, Ö5, Ö9,	3
		Rahatlık	Ö10, Ö11	2
		Çevrim İçi	İnternet Bağlantısı	Ö1, Ö4, Ö5, Ö7, Ö9, Ö10, Ö12
	Eğitimin Dezavantajı	Materyal Eksikliği	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö9, Ö10	9
		İletişim Problemi	Ö1, Ö3, Ö5, Ö9, Ö10, Ö12	6
		Asosyallik	Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö10	6
		Elektrik Problemi	Ö4, Ö5, Ö9,	3

Tablo 6 incelendiğinde 13 kod, 2 kategori, 1 temadan oluştuğu görülmüştür. “Çevrim

İçer Eğitim Avantajı” kategorisinde öğrencilerin 9 tanesinin “Ekonomik Tasarruf” koduna cevap verdiği görülmektedir. En çok cevabı alan ikinci kod ise 8 öğrenci cevabı ile “Öz Farkındalık, Zaman, Hazırlık” kodları belirlenmiştir. “Teknolojik Gelişim” kodunun 5 öğrenci cevabı, “Alternatif, İnternet Konserleri” kodları 3 öğrenci cevabı ve “Rahatlık” kodunun 1 öğrenci cevabı aldığı belirlenmiştir. Bu kategoriye göre çevrim içi eğitimin hazırlıksız olarak aniden uygulanmasına rağmen faydalı olduğu söylenebilir.

“Çevrim İçi Eğitimin Dezavantajı” kategorisinde en çok “Materyal Eksikliği” kodunun cevaplandığı (9 öğrenci) belirlenmiştir. En çok cevap alan kodların ise 6 öğrenci cevabı ile “İnternet Bağlantısı, Asosyallık” kodları olduğu belirlenmiştir. “İletişim Problemi” kodu 5 öğrenci cevabı, “Elektrik Problemi” kodu 3 öğrenci cevabı almıştır.

4.4.1. Çevrim içi eğitimin avantajı. “Öğrencilerin Çevrim İçi Piyano Derslerine Bakış Açıkları” temasına ilişkin “Çevrim İçi Eğitimin Avantajı” kategorisinde “Alternatif, Teknolojik Gelişim, Öz Farkındalık, Zaman, Ekonomik Tasarruf, Hazırlık, İnternet Konserleri, Rahatlık” kodlarına ilişkin öğrencilerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.4.1.1. Alternatif. *“Pandemi döneminde okula gidemediğimiz için eğitim süremiz uzayacaktı ve öğrendiğimiz konulardan bile geriye gidecektik. Böylelikle bir şekilde eğitime devam ettik.”* (Ö1). *“Hiç değilse alternatif olarak çok iyi oldu. Umarım karma eğitim olur. Her ne kadar zorlanmış olsam da videolu çalışmayı sevdim.”* (Ö3). *“Telefon sürekli elimizin altında olduğu için ders kaçırma gibi bir problem olmuyor artık. Telif için çok uygun bir fırsat.”* (Ö11).

4.4.1.2. Teknolojik gelişim. *“Bu sayede teknolojinin sadece eğlence için kullanılmadığını da öğrenmiş oldum. Annem bile video çekmeyi öğrendi.”* (Ö1). *“Teknolojik gelişmeyi mesleki açıdan kullanmayı öğrendim. Daha fazla mesleki araştırmaları yapmaya*

başladım.” (Ö3). “Mesleki olarak çok fazla kaynağa kolayca erişim sağlayabiliyoruz. Dünya çapındaki master class vb. etkinlikleri takip etmek avantaj. Online dersler korona dışında da devam etmeli.” (Ö6). “Öğretmenlerimize video göndermek için kayıt yapmayı daha çok öğrenmiş oldum.” (Ö12).

4.4.1.3. Öz farkındalık. “Video hazırlamak çok zor. Ya açısı olmuyor ya yanlış çalışıyorum. Annem artık video çekmekten sıkıldı. Videoları çekerken ve çektikten sonra kontrol ederken ne kadar çok hata yaptığımı fark ediyorum. Daha önceden hocamın defalarca söylediği şeyleri aslında böyle daha kolay fark ettim ve düzelttim.” (Ö1). “Hocama ödev videolarımı atarken kendi hatalarımı da fark etmeye başladım. Önceden de hata yaptığımı biliyordum ama bunları aklımda tutmuyordum.” (Ö2). “Video çekerken daha fazla dikkat etmek gerektiği için hatalarımı daha iyi fark ediyorum ve daha fazla çalışmış oluyorum ama yüz yüze eğitimin müzik branşı için daha uygun olduğunu düşünüyorum.” (Ö3). “Video çekimleri sayesinde kendi hatalarımı daha çok fark eder oldum. Video çekmek için piyanoya daha fazla vakit ayırmış oluyorum ve özgüvenim yerine geliyor.” (Ö5). “Video çekmeyi öğrenmek gerekti. Video hazırlamak için daha fazla piyano çalışmam gerekti. Bu dolaylı yöntemler ile hem kendimi teknolojik konuda hem de piyano çalışması konusunda geliştirdiğimi düşünüyorum.” (Ö7).

4.4.1.4. Zaman. “Bir yere gitmek için yolculuk zamanından büyük tasarruf ediyorum. Bu sayede daha çok çalışmaya vaktim kalıyor.” (Ö2). “Online eğitimin avantajı; zaman ve yol masrafı gibi tasarruf sağlaması.” (Ö3). “Yolda vakit kaybetmemek benim için çok avantaj oldu.” (Ö5). “Okula gidip gelme süresi büyük dezavantajdı. Online eğitimde vakit kazanmak çok büyük avantaj.” (Ö6).

4.4.1.5. Ekonomik tasarruf. “Yolda çok zaman ve para kaybediyordum. Böylelikle

ulaşım ve yemek masraflarım çok azaldı.” (Ö2). “Aslında hazırlıksız yakalanmış olsak da uzun vadede baktığımızda bence online eğitim çok daha ucuza denk gelecek ve zorunlu olacak.” (Ö4). “Online eğitimde yoldan dolayı vakit ve nakit kazanmak çok büyük avantaj, yol masrafı olmadığı için daha iyi birikim yapabiliyoruz.” (Ö6).

4.4.1.6. Hazırlık. *“Toplu taşımayı beklemek ve kalabalık ortamda genellikle ayakta uzun süreler yolculuk yapmakta çok yoruyor. Böylelikle evde hemen derse hazırlanabiliyorum ve keyifle ders yapıyorum.” (Ö2). “Okula gitmek için hazırlanma ve yol sürecinde vakit kaybetmiyorum. Ders arasında da evimde rahat rahat oturup, yatıyorum.” (Ö3).*

“Okuldayken piyano dersine girmeden önce okulda ısınmak için vakit ve fırsat olmuyordu, bu yüzden evde online eğitimde derse hazırlanma süreci daha iyi oluyor. Vakit kaybetmemek online eğitim için çok büyük avantaj oluyor.” (Ö4). “Okulda piyano dersine girmeden önce parmak açmak ve egzersiz yapmak için oda bulmak zor oluyordu. Hele kış aylarında odaların soğuk olması daha da zorlaştırıyordu. Evde istediğim zaman, istediğim gibi piyano çalışabiliyorum.” (Ö5). “Ev ortamında rahatça hazırlanabiliyorum. Doğal olarak bu da benim motivasyonumu yükseltiyor. Ayrıca okulda istediğim zaman piyano çalışamıyorum, odalar kapalı oluyor.” (Ö7).

4.4.1.7. İnternet konserleri. *“Ders aralarında Youtube’den konser izliyorum. Hocamın verdiği ödevleri internet paketim bitecek diye korkmadan izleyebiliyorum.” (Ö2). “Ders aralarında, yemek yerken bile internetten konserler, videolar izleyebiliyorum.” (Ö5).*

4.4.1.8. Rahatlık. *“Çevrim içi eğitimde daha rahat oluyorum, yüz yüze eğitimde geriliyorum. Başaramayınca, kızmayan hoca yoktur herhalde.” (Ö10). “Hem öğretmen hem öğrenci evde daha rahat olduğu için yakın bir bağ oluşuyor.” (Ö11).*

4.4.2. Çevrim içi eğitimin dezavantajı. *“Öğrencilerin Çevrim İçi Piyano Derslerine*

Bakış Açıları” temasına ilişkin “Çevrim İçi Eğitimin Dezavantajı” kategorisinde “İnternet Bağlantısı, Materyal Eksikliği, İletişim Problemi, Asosyallik, Elektrik Problemi” kodlarına ilişkin öğrencilerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.4.2.1. İnternet bağlantısı. “İnterneti aynı anda fazla kişi kullanınca kopukluk oluyor. Görüntü donuyor, ses kesiliyor.” (Ö1). “Hem bağlantı yavaşlıyor hem de elektrikler kesiliyor. Her duruma hazırlanmak ve araç gereç hazırlamak mümkün değil. Öğretmenlerimiz de bu durumlarda anlayış gösteriyorlar sağ olsunlar.” (Ö4). “Öğretmenim çaldığımda bağlantıdan dolayı yanlış duyabiliyor.” (Ö5).

4.4.2.2. Materyal eksikliği. “İyi bir telefonum olmadığı için kamerası ve mikrofonu bence yeterli değil.” (Ö1). “Tripotum olmadığı için video çekerken zorlanıyorum.” (Ö3). “Yeni ve kaliteli telefon, bilgisayar, kamera ve tripot almak biraz masraflı oluyor. Keşke bütün materyallerim tam olsaydı.” (Ö6). “Eve enstrüman almak gerekli. Elektronik piyano pahalı. Kısacası maddi olarak daha yüksek maliyetli ve pahalı oluyor.” (Ö7).

4.4.2.3. İletişim problemi. “Bazen kelimeler ile iletişim kurarken hayal etmek ve anlatmak zor olabiliyor. Ya da ses kesiliyor, söylenen şey anlaşılmıyor.” (Ö1). “Bazen hocamın ne demek istediğini kafamda canlandıramıyorum. Böyle durumlarda hocam hemen elimi düzeltir ya da kendisi çalarak anlatırdı.” (Ö3). “Piyano çalarken bazen parmak numaralarımı yanlış çalıyorum ama fark etmem zor oluyor. Bu durumda hocam da elimi tam olarak göremediği için düzeltemiyor. Parmak numaralarını yanlış yapıp fark etmediğimde yanlış teknik ile öğrenmiş oluyorum.” (Ö5).

4.4.2.4. Asosyallik. “Evde sürekli tek başıma olunca canım sıkılıyor, psikolojim bozuluyor. Okuldaki öğretmenlerimi, arkadaşlarımı çok özledim. Elbette mesajlaşıyoruz ama aynısı olmuyor.” (Ö2). “Eşlikli çalma, oda müziği ya da orkestra derslerinde beraber

çalmanın yerini hiçbir şey tutmuyor.” (Ö4). “Sosyalleşme, toplu çalmak biraz dezavantaj oluyor. Ama bazı özel kurumların toplu çalma ile ilgili videolar hazırladığını gördüm, demek ki isteyince her şey yapılabilir, çözüm bulunabiliyor.” (Ö6).

4.4.2.5. Elektrik problemi. *“Bu aralar çok sık elektrik kesintisi oluyor ve bu durumda dersten düşmüş oluyorum ya da derse giremiyorum.” (Ö4). “Telefonun şarjı çok çabuk bitiyor. Bilgisayar zaten elektriksiz çalışmıyor. Bu durumda sürekli uzatma kablosuna bağlı ders yapıyorum. Telefon ve bilgisayar çok ısınıyor.” (Ö5).*

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğrencilerin çevrim içi eğitimdeki edindikleri tecrübelerle, bilgileri ile yüz yüze eğitimde edindikleri tecrübeler ve bilgiler arasındaki düşünce, motivasyon farklılıklarını belirleyebilmek için “Çevrim içi piyano eğitimini mi, fiziki ortamda yapılan piyano eğitimini mi tercih edersiniz? Neden?” sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin bu temaya yönelik görüşleri Tablo 7’de gösterilmektedir.

Tablo 7

Katılımcıların “öğrencilerin tercih ettiği ders yöntemi” temasına ilişkin görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Katılımcı	f
Öğrencilerin	Ders İşleme	Yüz Yüze Ders	Ö1, Ö2, Ö4, Ö5, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12	10
Tercih Ettiği	Ortamı	Çevrim İçi Ders	Ö4	1
Ders Yöntemi		Karma	Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö9, Ö12	7

Tablo 7 incelendiğinde 3 kod, 1 kategori, 1 temadan oluştuğu görülmüştür. “Ders Yöntemleri” kategorisinde öğrencilerden 8 tanesinin “Yüz Yüze Ders” koduna cevap verdiği görülmektedir. En çok cevabı alan ikinci kod ise 6 öğrenci cevabı ile “Karma” kodu ve 1 öğrenci cevabı ile “Çevrim İçi Ders” kodu olarak belirlenmiştir.

4.5.1. Ders işleme ortamı. “Öğrencilerin Tercih Ettiği Ders Yöntemi” temasına ilişkin “Ders İşleme Ortamı” kategorisinde “Yüz Yüze Ders, Çevrim İçi Ders, Karma” kodlarına ilişkin öğrencilerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.5.1.1. Yüz Yüze. “Bence kesinlikle fiziki ortamlarda yapılan dersler %100 onu tercih ediyorum. Çevrim içi derslerin de kendisine göre güzel yönleri var elbette. Ama hocam ve arkadaşlarım ile aynı havayı solumak çok mutluluk veriyor.” (Ö1). “Kesinlikle, %100 yüz yüze eğitimi tercih ederim. Yüz yüze eğitimden daha çok verim alıyorum. Okula gitmek bile bir disiplin gerektiriyor. Bir de okulda insanlarla yüz yüze karşılaşmanın enerjisi online eğitime göre daha etkili oluyor. Tabi ki de çevrim içi eğitim ile beraber hiç beklemediğimiz şeyleri de öğrenmiş olduk. Bence videolu eğitim ile karma olarak kullanılsa çok güzel olur.” (Ö2). “Online eğitime alışmış olmama rağmen teknik ve materyal eksikliği eğitimi zorlaştırıyor, videolu eğitimin daha faydalı olduğunu düşünüyorum.” (Ö4). “Online eğitim bence daha dikkat gerektiriyor ve farkındalık yaratıyor. Bana çok fayda sağladı ama ben yine de öğretmenlerim ve arkadaşlarım ile beraber olmak için yüz yüze eğitimi tercih ederim. Bir de şu an hazırlıksız yakalandığımız için grup olarak çalışacağımız eserleri, dersleri çalışamıyoruz.” (Ö5). “Online eğitimde de çok güzel şeyler öğrendim, kendimi farklı alanlarda geliştirdim ama ben yüz yüze eğitimi tercih ederim. Okulumun, hocalarımla değerini anladım. Okula gitmek için hazırlanmaya, yolda vakit kaybetmeye bile değerdi.” (Ö7). “Yüz yüze eğitimi tercih ederim, online eğitime göre hoca ile iletişim içinde olmak, görmek, hocanın müdahale etmesi bence daha iyi. Hoca online eğitimde müdahale ediyor ama ben anlayamıyorum. Belki de bir adaptasyon süreci olsaydı ya da yeterli imkanımız olsaydı online eğitimden daha fazla faydalanabilirdik.” (Ö8). “Ben online eğitimi çok sevdim. Bana çok fayda sağladı. Ama yine de karma eğitim olsa daha güzel olur. Çünkü arkadaşlarımı,

hocalarımı, konser vermeyi, orkestra ya da oda müziği gruplarıyla çalmayı çok özledim.” (Ö9).

4.5.1.2. Çevrim içi ders. *“Online eğitime alıştıktan sonra başarılarımın arttığını düşünüyorum. Ayrıca videolu ders bence insanın yaptığı hataları görmesi için çok büyük bir fırsatmış.”* (Ö4).

4.5.1.3. Karma. *“Karma olmasını tercih ederim. Hocalarımız ile aynı ortamda olmak, enerji paylaşmak, daha kısa sürede hatalarımı hocamın düzeltmesi ve video hazırlarken hatalarımızı görmek adına da online eğitimin avantajları bence iyidir.”* (Ö3). *“Video hazırlayana kadar daha fazla dikkat ederek, hatalarımı daha fazla fark ediyorum. Karma eğitim yöntemini tercih ederdim.”* (Ö4). *“Bence karma eğitim olmalı.”* (Ö6).

4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğretmenlerin çevrim içi piyano eğitimi sürecinde hangi teknolojik bilgileri, donanım ve yazılımları kullandığını belirleyebilmek için “Çevrim içi piyano eğitimi sürecinde hangi teknolojik bilgileri, donanım ve yazılımları kullanıyorsunuz? Yararlanma nedenleriniz nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin bu temaya yönelik görüşleri Tablo 8’de gösterilmektedir.

Tablo 8

Katılımcıların “çevrim içi piyano eğitiminde öğretmenlerin kullandığı teknolojik materyaller” temasına ilişkin görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Katılımcı	f
Çevrim İçi	Teknolojik	Telefon	K1, K3, K4, K5, K6	5
Piyano	Araçlar	Elektronik Piyano	K2	1
Eğitiminde			<i>Devamı diğer sayfadadır.</i>	

Kullanılan	Bilgisayar	K3, K4, K6,	3	
Teknolojik	Wifi Sinyal Güçlendirici	K3	1	
Materyaller	İletişim	Eba	K1, K2, K3, K5,	4
	Programları	Zoom	K1, K2, K3, K4, K5, K6,	6
		Telefon Görüşmesi	K1	1
		Whatsapp	K1, K3, K4 K5, K6,	5
		Skype	K2, K4, K5, K6,	4

Tablo 8 incelendiğinde 10 kod, 2 kategoriden oluştuğu görülmüştür. “Teknolojik Araçlar” kategorisinde katılımcılardan 5 tanesinin “Telefon” koduna cevap verdiği görülmektedir. “İletişim Programları” kategorisinde katılımcılardan 6 tanesinin “Zoom” koduna cevap verdiği görülmektedir.

4.6.1. Teknolojik araçlar. “Çevrim İçi Piyano Eğitiminde Kullanılan Teknolojik Materyaller” temasına ilişkin “Teknolojik Araçlar” kategorisinde “Telefon, Elektronik Piyano, Bilgisayar, Wifi Sinyal Güçlendirici” kodlarına ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.6.1.1. Telefon. “Telefonu koyuyorum, gerekli videoları çekiyorum ya da onları Whatshapp’tan çevrimiçi izliyorum, bu şekilde iletişime geçiyoruz.” (K1). “Bilgisayara ulaşamadığım durumlarda telefonu da kullandım.” (K4). “Dersleri cep telefonundan yapıyorum, tripot vb. şeyler kullanmıyorum. Benim bilgisayarımı oğlan kendi derslerine girmek için kullanıyor.” (K5).

4.6.1.2. Elektronik piyano. “Piyano diğer enstrümanlardan biraz daha farklı olduğu için öğrenci evinde enstrümana sahip olmalı ve org piyanonun yerine geçemeyeceğini düşünüyorum.” (K2).

4.6.1.3. Bilgisayar. “Dersleri yapmak için Bilgisayar ve telefon kullanıyorum.” (K3).

“İlk tercihim bilgisayar.” (K4).

4.6.1.4. Wifi sinyali güçlendirici. “İnternet problemi yaşamamak için daha güçlü internet için wifi arttırıcı aldım evime.” (K3).

4.6.2. İletişim programları. “Çevrim İçi Piyano Eğitiminde Kullanılan Teknolojik Materyaller” temasına ilişkin “İletişim Programları” kategorisinde “Eba, Zoom, Telefon Görüşmesi, Whatsapp, Skype” kodlarına ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.6.2.1. Eba. “Eğitim sistemimizin ve öğretmenlerin online sisteme hazır olduğunu düşünmüyorum ve eksiklikler hissediyorum. Eba ve Zoom bağlantılı kullanıyoruz.” (K3).

“Alınan kararlar doğrultusunda önceliğimiz Eba oluyor.” (K6).

4.6.2.2. Telefon görüşmesi. “Aktif olarak telefonu kullanıyorum. Özellikle çocuklara acil dönüş yapmam gerektiğinde telefon ederek onlarla sesli görüşme, klasik yöntemi kullanıyorum.” (K1).

4.6.2.3. Zoom. “Eba olmasına rağmen Zoom’u aktif olarak daha çok kullanıyoruz. Ders yapacağım zaman Zoom programını kullanıyorum.” (K1). “Zoom senkronizasyon açısından daha iyi olduğu için genelde onu tercih ediyorum.” (K2).

4.6.2.4. Whatsapp. “Whatsapp kullandık ama görüntü ve ses bakımından donma, gecikme, karışıklık problemler yaşadık.” (K3).

4.6.2.5. Skype. “Skype programını ve Zoom programını çok kullandım.” (K2). “Eba çok düzenli ve verimli olmuyor. Bu durumda Zoom, Skype, Whatsapp gibi programları kullanarak çevrim içi görüntülü ders yapıyoruz.” (K6).

4.6.2.6. Google Drive. “Nota ve video paylaşımı için google drive’ı kullanmayı

öğrendim.” (K5).

4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğretmenlerin teknolojik bilgisi ve motivasyona etkisine dair görüşlerini belirleyebilmek için “Çevrim için piyano eğitimi sürecinde bilişim teknolojileri bilginiz, sahip olduğunuz donanım ve yazılımın motivasyonunuza etkileri nelerdir? Açıklayınız.” sorusu sorulmuştur. Bu soru öğretmenlerle yüz yüze görüşmelerde sorulan ikinci sorudur. Öğrencilerin bu soruya yönelik görüşleri Tablo 9’da kod kategori ve tema olarak gösterilmektedir.

Tablo 9

Katılımcıların “bilişim bilginin motivasyona etkisi” temasına ilişkin görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Katılımcı	f
Bilişim Bilginin	Teknolojik Bilgi	Yetersiz	K1, K2, K5	3
		Yeterli	K3, K4, K6	3
Motivasyona Etkisi	Teknolojinin Motivasyona Etkisi	Olumlu	K1, K2, K4, K5, K6	5
		Olumsuz	K3, K5	2

Tablo 9 incelendiğinde 4 kod, 2 kategoriden oluştuğu görülmüştür. “Teknolojik Bilgi” kategorisinde katılımcılardan 3 tanesinin “Yeterli” ve “Yetersiz” koduna cevap verdiği görülmektedir. “Teknolojinin Motivasyona Etkisi” kategorisinde katılımcılardan 5 tanesinin “Olumlu” koduna cevap verdiği görülmektedir.

4.7.1. Teknolojik bilgi. “Bilişim Bilginin Motivasyona Etkisi” temasına ilişkin “Teknolojik Bilgi” kategorisinde “Yetersiz, Yeterli” kodlarına ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.7.1.1. Yetersiz. “Daha kaliteli bir ders vermiş olacağım özellikle biz müzik öğretmenleri olarak bilişim teknolojilerinde çok fazla bir bilgimiz yok, hepimize yeterli bilgi

verilmiyor bu konuda bence en büyük eksikliğimiz.” (K1).

4.7.1.2. Yeterli. “Motive için farklı yaklaşımlar denemek gerekir. Ben birebir ders yapma taraftarıyım ama şartlara adapte olmak, şekil almak önemli. Eğer yeterli seviyede araştırma yaparsanız bence kaç yaşında olursanız olun çözüm bulunuyor ve derslerin verimi de artıyor, motivasyonu da artıyor.” (K4). “Teknolojik olarak ilgiliyim, ses mühendisliği eğitimi de almıştım. Sibelius vb. programları kullanıyorum. Bilişim teknolojileriyle ilgili bilginiz yoksa dersi de yapamazsınız zaten.” (K6).

4.7.2. Teknolojinin motivasyona etkisi. “Bilişim Bilginin Motivasyona Etkisi” temasına ilişkin “Teknolojinin Motivasyona Etkisi” kategorisinde “Olumlu, Olumsuz” kodlarına ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.7.2.1. Olumlu. “Daha kapsamlı donanım ve ekipmanım olursa hem benim hem öğrencinin motivasyonumuz artar. O yüzden elimdeki teknolojik aletlerin ve bilgilerin şu an için yetersiz diye düşünüyorum.” (K1). “Eğer bende ve öğrencilerimde son model tablet olsaydı kesinlikle derslerdeki verimlilik ve motivasyon olumlu olarak bambaşka seviyede olurdu. Notaları geniş ekranda açıp rahat görememek, tabletin takılması, internetin yavaşlaması, görüntü ve sesin karşıya ulaşmasındaki fark problem yaratabiliyor.” (K2).

“Uzun süre alışkanlığın dışına çıkınca konsantrasyon kaybı yaşıyoruz. Evden ders yapmak daha rahat olsa da bazı ekipmanların eksikliğinden dolayı öğrenciye dokunmadan hatalarını düzeltmek zor oluyor. Ama elimizde imkanlar daha fazla olsaydı kesinlikle bu süreçte çok daha olumlu olurduk. Bence bu zor şartlar altında bile yeterince olumlu geçiyor. Herkes elinden geleni yapıyor.” (K4).

4.7.2.2. Olumsuz. “Online eğitimde iletişim, hitap biçimini değiştirmek gerekli. Öğrenciler boşluğa düşüp, motivasyonlarını kaybetti. Motivasyon konuşmaları yaparak

öğrencileri bu boşluktan kurtarmak ve disiplin etmek gerekmektedir. Hem ses hem de görüntünün daha kaliteli olduğu programlar daha motivasyonu da arttıracaktır bence. Whatsapp'tan özel mesaj ile öğrencilerin video atması bile şimdilik güzel. Solfej yaparak çalmak zor oluyor, belki bununla ilgili programlar geliştirilse daha güzel olur. Bu durumdaki eksiklikler açıkçası motivasyonumu düşürüyor.” (K3). “Online eğitim benim için motivasyonumu kötü etkiledi. Bizim branşımız temasslı oluyor. Ama bir şekilde bu sürece uyum sağladık. Sürekli aynı yerde, aynı ekrana bakmakta insanların moralini bozabiliyor. Sosyal paylaşımın olması, aktif hayattan pasif hayata geçiş zor oldu.” (K5).

4.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğretmenlerin değerlendirmelerini belirleyebilmek için “Çevrim içi piyano eğitimi verdiğiniz öğrencilerinizin kullandıkları teknolojik bilgi, donanım ve yazılımları değerlendiriniz?” sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin bu temaya yönelik görüşleri Tablo 10’da gösterilmektedir.

Tablo 10

Katılımcıların “öğretmenlerin değerlendirmeleri” temasına ilişkin görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Katılımcı	f
Öğretmenlerin	Öğrencilerin	Kötü	K1, K2, K3, K4, K5	5
Değerlendirmeleri	Teknolojik İmkani	İyi	K4	1
		Öğrencilerin	Bilgili	K1, K2, K4, K5, K6
	Teknolojik Bilgisi	Bilgisiz	K1, K5	2
		Bilmiyorum	K3	1
	Tavsiye	Ön araştırma	K1, K4	2
	Öğretmen Gözlemleri	K1, K3, K4, K6	4	

Tablo 10 incelendiğinde 7 kod, 3 kategoriden oluştuğu görülmüştür. “Öğrencilerin Teknolojik İmkani” kategorisinde katılımcılardan 5 tanesinin “Kötü” koduna cevap verdiği görülmektedir. “Öğrencilerin Teknolojik Bilgisi” kategorisinde katılımcılardan 5 tanesinin “Öğrenciler Teknolojik Olarak Bilgili” koduna cevap verdiği görülmektedir. “Tavsiye” kategorisinde katılımcılardan 4 tanesinin “Öğretmen Gözlemleri” koduna cevap verdiği görülmektedir.

4.8.1. Öğrencilerin teknolojik imkanı. “Öğretmenlerin Değerlendirmeleri” temasına ilişkin “Öğrencilerin Teknolojik İmkani” kategorisinde “Kötü, İyi” kodlarına ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.8.1.1. Kötü. *“Ya Zoom kullanıyorlar, çoğunun zaten Ipad’i, tableti hiçbir şeyi yok. Bu yüzden ailelerinin ellerinde telefon varsa, telefonla bir şeyler yapmaya çalışıyor çocuklar, ödevlerini hatta bulanık kamera kaydıyla çekip göndermek zorunda kalıyorlar çoğu zaman yani yetersiz.”* (K1).

4.8.1.2. İyi. *“Çok değişik sosyo-ekonomik durumlarda öğrencilerimiz mevcut. Çok lüks telefon kullananda var, kotalı internet kullananda var.”* (K4).

4.8.2. Öğrencilerin teknolojik bilgisi. “Öğretmenlerin Değerlendirmeleri” temasına ilişkin “Öğrencilerin Teknolojik Bilgisi” kategorisinde “Bilgili, Bilgisiz, Bilmiyorum” kodlarına ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.8.2.1. Bilgili. *“Öğrenciler teknolojik aletleri nasıl kullanmaları gerektiğini çok iyi biliyorlar. Bilmeseler bile çok hızlı sürede öğrenip, alışabiliyorlar. Ama yeterli teknolojik aletimiz yok maalesef.”* (K2).

“Skype, zoom gibi programları kurma, kullanma konusunda sıkıntı yaşadıklarını görmedim. Öğrencilerin bize göre daha kolay adapte olup, hazır bulduklarını

düşünüyorum. Ama imkanları ne olursa olsun isteyen her türlü derse katılıyor.” (K4).

“Önceden deftere, notaya ödevleri yazarken şimdi Whatsapp paylaştığımızda daha kalıcı oldu. Öğretmenim evde kaldı, kaybettim derdi bitti.” (K5). “Öğrencilerin teknolojik bilgisi yeterli. Ama çoğu maddi, ekipman ve donanımsal olarak farklı ekonomik kategorideler. İnterneti olmayan öğrenciler bile olduğu için sıkıntı oluyor, derse katılamıyor, düzen sağlayamıyor. Ekonomik durum çok önemli.” (K6).

4.8.2.2. Bilgisiz. *“Bazı öğrencilerin seviyesi yeterli, bazılarının yetersiz. İmkanları olsa hazır bulunmuşlukları olur ama şu an için verimli ders işlenemiyor. Donanım olarak telefon kullanıyorlar, yanında kimse yoksa kendi imkanlarıyla nasıl çekebiliyorsa.” (K1).*

“Öğrenciler müzikal video hazırlamayla ilgili bilgi ve tecrübe sahibi değillerdi. Bu sayede bir alanda daha kendilerini geliştirmiş oldular.” (K5).

4.8.3. Tavsiye. *“Öğretmenlerin Değerlendirmeleri” temasına ilişkin “Tavsiye” kategorisinde “Ön araştırma, Öğretmen Gözlemleri” kodlarına ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıda verilmektedir.*

4.8.3.1. Ön araştırma. *“İlk önce öğretmenlerle ve velileriyle iletişim haline geçip öğrencinin eksiklerini tespit etmek gerekiyor. Yani ilk yapılması gereken bu çocuğun eksikleri neyse bu temin edilmeli, daha sonra daha verimli dersler yapılabilir, eksiklikler giderilmeli.” (K1).*

“Hangi öğrencilerin evinde ne var ne yok bunca yıl öğrenmiş olduk zaten. Evinde piyano, org olmayan öğrencilerin çalışabilmesi için okula bağışlanan org gibi taşınabilir, kullanılmayanları durumu olmayan çocuklara zimmetleyerek emanet ettiğimiz durumlar oldu. Ekonomik durumu kötü olan çok öğrencimiz var.” (K4).

4.8.3.2. Öğretmen gözlemleri. *“Elinde imkanı olan bir çocuğun teknik gelişim*

bakımından farkını da görüyorum düzenli, disiplinli ve başarılı olmasını da görüyorum.

İmkani olan çocuk derslere de düzenli katılıyor fakat imkanı olmayan çocuğun teknik gelişimi yetersiz oluyor ve derslere katılımı da aksayabiliyor.” (K1).

“İstekli öğrenciler de mevcut, isteksiz öğrenciler de oluyor. Bu durumda değişiyor. Çoğunun imkanı olmuyor, piyanosu bile olmayan öğrenciler oluyor. Ekonomik olarak bu öğrencilere destek verilirse ben çok başarılı olacaklarına inanıyorum.” (K3).

“Pandemi sürecinden önce de online müzik eğitimi dünya da kullanılıyordu. Buna alışmak, gerekli teknik alt yapıları, malzemeleri ayarlamak gerekli. Online eğitim kullanılabilen bir yöntemdir. Şu ana kadar zoom üzerinden idare ettik. Tripot, kablosuz kulaklık gibi materyallerin olması mutlaka gerekli bence.” (K4).

“Öğrencinin sahip olduğu donanımına göre de kullandığım program değişiyor. Ama daha çok video kaydı ile daha sağlıklı olduğu için whatsapp kullanıyoruz. En kötü maddi durumda bile öğrencinin Whatsapp kullanacak bir telefonu mevcut. Öğrencinin imkanlarına göre öğretmenin uyum sağlaması en önemli şey bence.” (K6).

4.9. Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Teknolojik bilgi ve imkanın öğrenci motivasyonuna etkisine dair öğretmenlerin görüşlerini belirleyebilmek için “Çevrim için piyano eğitimi alan öğrencilerinizin bilişim teknolojileri bilgileri, sahip oldukları donanım ve yazılımın aldıkları eğitimdeki motivasyonlarına etkileri nasıldır?” sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin bu temaya yönelik görüşleri Tablo 11’de gösterilmektedir.

Tablo 11

Katılımcıların “teknolojik bilgi ve imkanın öğrenci motivasyonuna etkisi” temasına ilişkin görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Katılımcı	f
Teknolojik Bilgi Ve	Öğrenci	Olumlu	K1, K2, K3, K5, K6	5
İmkanın Öğrenci	Motivasyonuna	Öğrencinin İmkanları	K2, K3, K4, K5, K6	5
Motivasyonuna Etkisi	Etki	Değişken	K3, K4, K5	3

Tablo 11 incelendiğinde 3 kod, 1 kategoriden oluştuğu görülmüştür. “Öğrenci Motivasyonuna Etki” kategorisinde katılımcılardan 5 tanesinin “Olumlu” ve “Öğrenci İmkanları” koduna cevap verdiği görülmektedir.

4.9.1. Öğrenci motivasyonuna etki. “Teknolojik Bilgi Ve İmkanın Öğrenci Motivasyonuna Etkisi” temasına ilişkin “Öğrenci Motivasyonuna Etki” kategorisinde “Olumlu, Öğrencinin İmkanları, Değişken” kodlarına ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.9.1.1. Olumlu. “Bütün öğrencilerde bir soğuma var bu yaşadığımız durumdan ötürü, çocuk düzgün görüntü atamıyorsa, düzenli ders çalışmıyorsa ben ondan bir daha istiyorum ödevini tekrar tekrar dinlemek istiyorum, bu da çocukta bir bakıma bıkkınlık oluşturuyor yani derslerde devamsızlık çok fazla, bunlar online eğitimle alakalı, öğretmen çocukla iletişime geçemediği için, göz teması kuramadığı için, yanında ona müdahale edemediği için iletişim kurmak zor oluyor ve öğrencinin motivasyonu düşüyor. İmkani olan öğrencilerde böyle problemler yaşamıyoruz. İmkani olmayan çocukların motivasyonlarını yükseltmek için önce aileyle iletişim kurmak gerekli. Çocuğu motive etmek için olumlu cümleler söyleyeceğiz ve yapabileceği etütler vereceğiz.” (K1). “Ama yüz yüze eğitimde pasif kalan öğrencilerde parlama oldu, bazıları aynı kaldı, bazıları düşünüş yaşadı. Bunun bir standardı yok. Bu durumda lehine çeviren çocuklar, disiplin kazanarak daha başarılı oldu.” (K5). “Bence imkanı olan öğrenciler için çok olumlu bir süreç.” (K6).

4.9.1.2. Öğrencinin imkanları. “İmkani olan öğrenci ile imkanı olmayan öğrenci arasında çok büyük fark var. İmkani olan öğrenci bir şekilde size ulaşıp gösterebiliyor fakat olmayan öğrenci size dönüt veremiyor ve açık ara geride kalıyor. Derse ulaşamayan veya piyanosu olmayan öğrencilerin motivasyonu da doğal olarak düşüyor.” (K2). “Dijital piyanoda çalışan öğrencinin kol ağırlığı ile okuldaki piyanoda çaldığında hataları daha kolay ortaya çıkıyor. Video eğitimde bazen öğrenciler bütün resmi göremiyor. Böyle durumlarda öğrencilere, ‘bunu yüz yüze çalışırız’ diyorum.” (K6).

4.9.1.3. Değişken. “Evde piyanosu olan öğrencim vardı ama yine de derslerimizde çok zorlandık. 3 öğrencimin piyanosu yoktu. 2 öğrencimde melodika vardı. Başka bir öğrencimin hiç interneti yoktu. Melodikası olan öğrencim ile sağ el ayrı, sol el ayrı da olsa çalışıyorduk. Bu motivasyon durumu öğrencinin kendisiyle de alakalı. Biz elimizden geleni yapıyoruz. Kendi içimizdeki motivasyon da önemli.” (K3). “Ailelerin piyano alabilecek durumda olamamasından dolayı Motivasyonunun düştüğü, strese giren öğrenciler mevcut. Çocuğun hevesi, isteği olduğu halde hiçbir imkanı olmuyor. 3-5 bin liraya bir piyano almak için ekonomik olarak tasarruf yapamayan aileler çok. Bu durumda ne çevrim içi ders, ne öğretmen, ne piyano, ne öğrenci bir etki edemez. Bu tamamen ailenin mantıklı birikim yapabilmesiyle alakalı. Dünyaca ünlü, zengin kişilerin çok fakirlikten geldikleri pek çok örnek mevcut. İsteyince her şey mümkün oluyor.” (K4). “Bazı öğrenciler çevrim içi derslere bile katılmadı. Motivelerini arttırmak için aileleriyle konuştuk, rehberlik servisleriyle konuştuk.” (K5).

4.10. Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Çevrim içi ve yüz yüze piyano dersine dair öğretmenlerin görüşlerini belirleyebilmek için “Çevrim içi piyano eğitimi ile fiziki ortamda verdiğiniz piyano eğitimi arasındaki

verimlilik farkı nasıldır? Eğitim sürecindeki motivasyona etkisini değerlendiriniz.” sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin bu temaya yönelik görüşleri Tablo 12’de gösterilmektedir.

Tablo 12

Katılımcıların “çevrim içi ve yüz yüze piyano dersine yönelik öğretmenlerin yorumları” temasına ilişkin görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Katılımcı	f
Çevrim İçi ve	Çevrim İçi Piyano	Ses Gecikmesi	K1, K4, K5	3
Yüz Yüze	Dersi	Yavaş İlerlemek	K1, K3, K4, K5, K6	5
Piyano		Piyano Tekniği	K1, K3, K4, K5	4
Dersine		Öğrencinin Öz Farkındalığı	K2, K3, K4, K6	4
Yönelik	Yüz Yüze Piyano	Akıcı	K1, K2, K5	3
Öğretmenlerin	Dersi	Uzun Süreli Ders	K1, K2, K5	3
Yorumları		Motive Edici	K1, K2, K5, K6	4

Tablo 12 incelendiğinde 7 kod, 2 kategoriden oluştuğu görülmüştür. “Çevrim İçi Piyano Dersi” kategorisinde katılımcılardan 5 tanesinin “Yavaş İlerlemek” koduna cevap verdiği görülmektedir. “Yüz Yüze Piyano Dersi” kategorisinde katılımcılardan 4 tanesinin “Motive Edici” koduna cevap verdiği görülmektedir.

4.10.1. Çevrim içi piyano dersi. “Çevrim İçi ve Yüz Yüze Piyano Dersine Yönelik Öğretmenlerin Yorumları” temasına ilişkin “Çevrim İçi Piyano Dersi” kategorisinde “Ses Gecikmesi, Yavaş İlerlemek, Piyano Tekniği, Öğrencinin Öz Farkındalığı” kodlarına ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.10.1.1. Ses Gecikmesi. “Online da diyelim ki bir ölçüye müdahale etmem gerekiyor, çocuğa sesleniyorum, sesim biraz geç gidiyor çocuğa yani biz o ölçüyü geçmiş oluyoruz bu en

büyük sıkıntı yani bağlantı sorunu olduğu için sesim çocuğa geç gitmiş oluyor ve çocuk – hocam hangi ölçü diyor ve zaman kaybı oluyor.” (K1). “Derslerde öğrenci çalarken ben bir şey söylediğimde sesim geç gidiyor. Öğrenci fark etmiyor sonra tekrar geriden aldırıyorum. Biraz vakit kaybediyoruz.” (K5).

4.10.1.2. Yavaş ilerlemek. *“Maalesef o yüzden online eğitimde bunları daha geç öğretiyoruz. Verimli dersleri bir ya da iki öğrenciyle yapabiliriz çünkü maddi durumu elverişli olmayan ve bu donanımları başka kardeşleri kullanan çocuklar var.” (K1). “Aslında çok büyük bir verimlilik farkı yok ancak ders süresini aynı tutmama rağmen konularda daha yavaş ilerliyorum.” (K2). “Derslerimiz 15 dk civarında sürüyor çevrim içi eğitimde. Yüz yüze eğitime göre verimlilik süresinin düştüğünü düşünüyorum ama yine de bence verimli geçiyor. Hiç olmamasından iyidir.” (K3). “Özel sektörde daha verimli olurken, devlet okullarında motivasyonun daha düşük olduğunu düşünüyorum. Yavaş ilerlemek biraz motivasyonu düşürüyor ama öğrenciden öğrenciye değişiyor motivasyon durumu. Yeni başlayan öğrenciler için motivasyonu korumak biraz daha zor olabiliyor.” (K4). “Hiç olmamasındansa yavaş olması daha iyidir. Bir, sıfırdan her zaman büyüktür.” (K6).*

4.10.1.3. Piyano tekniği. *“Çocukların en büyük sorunu teknik geliştirmek, oluşturmak, alıştırmak. Biz yüz yüze eğitimde bile tekniği oturtana kadar zaten uzun bir süremiz geçiyordu ve bunu online eğitimde oturtmak inanılmaz büyük sıkıntı. Örneğin çocuk elini indiriyor, bileğini indiriyor, ‘hocam nasıl’ diye soruyor. Ben de buradan ellerini, bilek hareketlerini, geçişleri düzeltemiyorum.” (K1). “Yeni başlayan öğrencilere sağ ve sol el ayrı ayrı çalıştırdığımda verimin arttığını düşünüyorum. Ve kendi videolarını izleyince öğrencinin daha kalıcı öğrendiğini düşünüyorum.” (K3). “Yeni başlayan 9. Sınıf öğrencilerine anında müdahale edemediğiniz için çok zor oldu. Bu da öğrenciler üzerinde motivasyon düşüşü*

oldu.” (K5).

4.10.1.4. Öğrencinin öz farkındalığı. “Öğrenciler aslında kendilerini gözlemlemek zorunda kaldılar. Kendilerinin öğretmenleri oldular. Böylelikle yaptıkları hataları daha iyi fark edebilir duruma geldiler ve öz farkındalıkları artmış oldu.” (K2). “Öğrenci video kaydı gönderdiğinde daha faydalı olduğunu düşünüyorum. Videodan fotoğraf çekerek renklendirip hatalarını işaretlendiriyorum.” (K3).

4.10.2. Yüz yüze piyano dersi. “Çevrim İçi ve Yüz Yüze Piyano Dersine Yönelik Öğretmenlerin Yorumları” temasına ilişkin “Yüz Yüze Piyano Dersi” kategorisinde “Akıcı, Uzun Süreli Ders, Motive Edici” kodlarına ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.10.2.1. Akıcı. “Yan yanayken daha akıcı ve uzun dersler yapıyorum ama diğer türlü anlaşılacak adına ve öz dersler yapıyorum.” (K1). “Yüz yüze ders yaparken öğrenci daha hızlı ilerliyordu. Ama şu an hiç ilerlememesi ve eğitimi bırakmaktansa çevrim içi eğitimden faydalanmak çok iyi.” (K5).

4.10.2.2. Uzun süreli ders. “Yan yanayken daha fazla şey verebiliyorum ve süre açısından daha uzun dersler yapıyorum, verimlilik ve akıcı bir ders olduğu için daha uzun ders işliyorum.” (K1). “Çevrim içi eğitimde daha fazla vakit harcıyorum aslında bir ders ve öğrenci için. Önceden ders saatleri, okul saatleri ve sınırları belliydi, ama şimdi ders saatleri daha esnek oldu ve öğretmenlerin üzerine daha fazla yük binmiş oldu.” (K5).

4.10.2.3. Motive edici. “Daha motive oluyorum. Ben de severek çalışıyorum ve öğrenci çalışıp geldiyse bırakmak istemiyorum.” (K1). “Ama daha üst sınıflara geldikçe motivasyon kaybı olmadı.” (K5). “Anlatamamak diye bir durum yok, her türlü anlatılabilir. Video gönderdiğinde hatalarını videodan ekran görüntüsü olarak işaretliyorum ve öğrenciye

geri gönderiyorum. Ama bu durumlar süreci uzatıyor.” (K6).

4.11. On Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Çevrim içi ve yüz yüze piyano eğitim sürecindeki ders planlarının belirlenmesi için öğretmenlerin görüşlerini belirleyebilmek için “Çevrim içi piyano eğitim sürecindeki ders planlarınız ile fiziki eğitim öğretimdeki ders planlarınız arasındaki farklılıklar nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin bu temaya yönelik görüşleri Tablo 13’te gösterilmektedir.

Tablo 13

Katılımcıların “çevrim içi ve yüz yüze piyano eğitim sürecindeki ders planlarının belirlenmesi” temasına ilişkin görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Katılımcı	f
Çevrim İçi ve Yüz Yüze Piyano Eğitim Sürecindeki Ders Planlarının Belirlenmesi	Motivasyon Kaybı	Motivasyon Düşüşü	K1, K4, K6	3
		Konsantrasyon Düşüşü	K1, K4, K6	3
		Bıkkınlık	K1, K4, K6	3
		Problem Yaşamıyorum	K2, K3, K5	3
	Müzikalite	Daha Az Gam Çalışması	K1, K2, K3, K4,	4
	Bakımından	Daha Az Etüt Çalışması	K1, K2, K3, K4,	4
	Yaşanan Kayıplar	Daha Az Eser Çalışması	K1, K2, K3, K4,	4

Tablo 13 incelendiğinde 7 kod, 2 kategoriden oluştuğu görülmüştür. “Motivasyon Kaybı” kategorisinde yer alan her kod üçer katılımcıdan cevap almıştır. “Müzikalite Bakımından Yaşanan Kayıplar” kategorisinde yer alan her kod üçer katılımcıdan cevap almıştır.

4.11.1. Motivasyon kaybı. “Çevrim İçi ve Yüz Yüze Piyano Eğitim Sürecindeki Ders Planlarının Belirlenmesi” temasına ilişkin “Motivasyon Kaybı” kategorisinde “Motivasyon

Düşüşü, Konsantrasyon Düşüşü, Bıkkınlık, Problem Yaşamıyorum” kodlarına ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.11.1.1. Motivasyon düşüşü. “Çocuktan çocuğa fark etse de genele baktığımda öğrencilerin motivasyonları düşük.” (K1). “Özel sektör ve devlet okullarında bence büyük bir fark oluyor. Devlet okulundaki öğrencinin imkansızlıkları sebebiyle motivasyonu daha düşük oluyor.” (K4). “Bazı öğrenciler donanımı olmadığı için derse katılmadığından dolayı diğer öğrencilere daha fazla vakit ayırabiliyoruz. Derse katılan öğrenci için avantaj olurken, donanımsal eksiklikleri yüzünden eğitimden geri kalan öğrenciler için çok daha büyük bir kayıp oluyor. Bu da eğitimde fırsat eşitliğini bozuyor. Pozitif ve negatif sonuç her zaman çıkabilir, bu kişinin yaklaşımına göre değişmektedir.” (K6).

4.11.1.2. Konsantrasyon düşüşü. “Öğrenciler derslerde sürekli konsantrasyonlarını kaybediyorlar.” (K1). “Öğrenciden öğrenciye değişiyor. Eğitim zaten bireysel bir şeydir. Kesin bu denilen bir formülü yoktur. Bazı öğrenciler konsantre olmakta zorlanıyor.” (K4).

4.11.1.3. Bıkkınlık. “Çocuk sıkılmasın diye verimlilik düşüyor.” (K1). “Yine söylediğim gibi, öğrenciden öğrenciye değişiyor. Ama benim öğrencilerimin çoğunda aynı şeyleri yapmaktan dolayı bir bıkkınlık oluşuyor ve ben hemen müdahale ederek onları motive ediyorum. Bu durumlar öğrenciden daha çok öğretmene bağlı bence.” (K4).

4.11.1.4. Problem yaşamıyorum. “Kazanımın öğrenilmesinde bir problem olmuyor ancak yüz yüze eğitim her zaman daha iyi olduğunu söyleyebilirim.” (K2). “Güzel sanatlar liselerinin piyano kitapları başlangıç seviyelerindeki öğrenciler için materyal olarak kullandık. Aslında materyaller, notalar değişmedi, pdf olarak notalarını yine paylaştık. Öğrenciler notanın çıktısını aldı.” (K5).

4.11.2. Müzikalite bakımından yaşanan kayıplar. “Çevrim İçi ve Yüz Yüze Piyano

Eğitim S¼recindeki Ders Planlarının Belirlenmesi” temasına ilişkin “M¼zikalite Bakımından Yaşanan Kayıplar” kategorisinde “Daha Az Gam alışması, Daha Az Et¼t alışması, Daha Az Eser alışması” kodlarına ilişkin ¼ğretmenlerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.11.2.1. Daha az gam alışması. “Gelecek hafta için 1 gam, 1 eser, Hanon’dan et¼t vermek isterken, ¼devlendirme açısından ve kazanım açısından yarı yarıya d¼ř¼ř yaşıyoruz.” (K1). “Y¼z y¼ze eğitimde normalde bir d¼nemde beş eser geiyorsam evrimii eğitimde bu sayı ¼e d¼řebiliyor ayrıca gamlar gibi farklı konularda k¼¼k oynamalar oluyor. Ders planlarımı bu durumları g¼z ¼n¼nde bulundurarak hazırlıyorum.” (K2). “Online eğitimde gamlara ayırdığımız vakit azaldı, gamlar için ¼đrencilerden videolar istiyorum. Parça, eser çalışırken hatalarını d¼zeltmek için vaktimizi değerlendiriyoruz.” (K3).

4.11.2.2. Daha az et¼t alışması. “Gelecek hafta için 1 gam, 1 eser, Hanon’dan et¼t vermek isterken, ¼devlendirme açısından ve kazanım açısından yarı yarıya d¼ř¼ř yaşıyoruz.” (K1). “Y¼z y¼ze eğitimde normalde bir d¼nemde beş eser geiyorsam evrimii eğitimde bu sayı ¼e d¼řebiliyor ayrıca gamlar gibi farklı konularda k¼¼k oynamalar oluyor. Ders planlarımı bu durumları g¼z ¼n¼nde bulundurarak hazırlıyorum.” (K2). “Online eğitimde gamlara ayırdığımız vakit azaldı, gamlar için ¼đrencilerden videolar istiyorum. Parça, eser çalışırken hatalarını d¼zeltmek için vaktimizi değerlendiriyoruz.” (K3).

4.11.2.3. Daha az eser alışması. “Gelecek hafta için 1 gam, 1 eser, Hanon’dan et¼t vermek isterken, ¼devlendirme açısından ve kazanım açısından yarı yarıya d¼ř¼ř yaşıyoruz.” (K1). “Y¼z y¼ze eğitimde normalde bir d¼nemde beş eser geiyorsam evrimii eğitimde bu sayı ¼e d¼řebiliyor ayrıca gamlar gibi farklı konularda k¼¼k oynamalar oluyor. Ders planlarımı bu durumları g¼z ¼n¼nde bulundurarak hazırlıyorum.” (K2). “Online eğitimde gamlara ayırdığımız vakit azaldı, gamlar için ¼đrencilerden videolar istiyorum. Parça, eser

çalışırken hatalarını düzeltmek için vaktimizi değerlendiriyoruz.” (K3).

4.12. On İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Çevrim içi ve yüz yüze piyano eğitiminde kullanılan ders kaynaklarını belirleyebilmek için öğretmenlere “Çevrim içi piyano eğitimi ile fiziki ortamdaki piyano eğitiminde kullandığınız ders kaynakları arasındaki farklılıklar nelerdir?” sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin bu temaya yönelik görüşleri Tablo 14’te gösterilmektedir.

Tablo 14

Katılımcıların “çevrim içi ve yüz yüze piyano eğitiminde kullanılan ders kaynakları” temasına ilişkin görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Katılımcı	f
Çevrim İçi	Öğretmen	Paylaşım Sıkıntısı	K1	1
ve Yüz	Materyali	Öğrencideki Notalar	K1, K3, K4, K5, K6	5
Yüze		Az Müdahale Gerektiren Notalar	K1, K3, K4, K5, K6	5
Piyano		İnternet Dağarcığı	K3, K4, K5	3
Eğitiminde	Materyal	Whatsapp	K2, K3, K4, K5, K6	5
Kullanılan	Aktarımı	Skype	K2, K3, K4, K5	4
Ders		Mail	K3,	1
Kaynakları		Zoom	K2, K3, K4, K5	4

Tablo 14 incelendiğinde 8 kod, 2 kategoriden oluştuğu görülmüştür. “Öğretmenin Kaynakçası” kategorisinde bir katılımcı “Paylaşım Sıkıntısı” koduna cevap vermiştir. “Öğrencinin Kaynakçası” kategorisinde katılımcılardan 5 tanesinin “Öğrencideki Notalar” ve “Az Müdahale Gerektiren Notalar” koduna cevap verdiği görülmektedir. “Materyal Aktarımı” kategorisinde katılımcılardan 5 tanesinin “Whatsapp” koduna cevap verdiği görülmektedir.

4.12.1. Öğretmen materyali. “Çevrim İçi ve Yüz Yüze Piyano Eğitiminde Kullanılan Ders Kaynakları” temasına ilişkin “Öğretmen Materyali” kategorisinde “Paylaşım Sıkıntısı, Öğrencideki Notalar, Az Müdahale Gerektiren Notalar, İnternet Dağarcığı” kodlarına ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.12.1.1. Paylaşım sıkıntısı. “Kendi elimdeki notaları öğrencilere aktaramıyorum. Sıkıntı yaşıyorum.” (K1).

4.12.1.2. Öğrencideki notalar. “Daha önceden öğrenciye verdiğim notalardan ya da kitaplardan devam ediyoruz.” (K1). “Öğrenciyle nota paylaşmak zor olduğu için belirli bir kaynaktan gitmek zor oluyor. O yüzden kitaptan gitmek gerekiyor.” (K3). “Yeni müfredat ile daralmaya gidilmişti zaten ve buna göre ders kitapları belirlendi ama öğrenci merkezli yaklaştığımız için farklı yaklaşımlar da yapıyoruz. Bilerek gelen öğrenciler ile bilmeden gelen öğrencinin gelişimsel düzeyi farklı olduğu için bu müfredatların dışına çıkmış oluyor. O yüzden çok bir fark yok bence. Baraj parçalarını, istenen parçaları yine yetiştiriyoruz ama öğrenciden kaynaklı farklılıklardan dolayı birisi daha yüksek puan alırken diğeri daha düşük puan alıyor.” (K6).

4.12.1.3. Az müdahale gerektiren notalar. “Öğrenciye anlatma konusunda sıkıntı yaşadığım için öğrenciyi zorlamayacak, kendi kendine bile anlayabileceği notalar ile çalıştırıyorum.” (K1). “Çocuklar metronoma uygun bir şekilde doğru notaları çalsın yeter. Nüans, sonorite vb. şeyler çok çok arka planda kalıyor.” (K5).

4.12.1.4. İnternet dağarcığı. “Öğrenciler bazen kendi çalmak istedikleri parçaları söylüyorlar. Bu durumda eğer uzaktan eğitimde çok müdahale gerektirmiyorsa kabul ediyorum.” (K3).

4.12.2. Materyal aktarımı. “Çevrim İçi ve Yüz Yüze Piyano Eğitiminde Kullanılan

Ders Kaynakları” temasına ilişkin “Materyal Aktarımı” kategorisinde “Whatsapp, Skype, Mail, Zoom” kodlarına ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.12.2.1. Whatsapp. *“Herhangi bir fark yok. Elimdeki notaları öğrencilerle paylaşabiliyorum. Bazen Whatsapp’tan, bazen Skype, bazen Zoom üzerinden notaları atıyorum. Bazen video atarken programların kotası izin vermiyor o durumda da mail atıyoruz birbirimize.”* (K2). *“Bazen notanın fotoğrafını gönderiyorum. Eğer kitaptan fotoğraf çekersem Whatsapp’tan gönderiyorum. Ama bilgisayarında olan nota ise mail, Skype, Zoom üzerinden gönderiyorum.”* (K3).

4.12.2.2. Skype. *“Uzun yıllardan beri Skype programını duyuyorum. Yıllar önce üye olmuştum ama çok fazla kullanma ihtiyacım olmamıştı. Bazen Skype’tan da ders yaptığımız oluyor.”* (K4). *“Daha önceden yurt dışındaki akrabalar ile görüşmek için kullanmıştım, aşınayım o yüzden. Bana göre şu an görüntülü arama ile yapılan dersler içerisinde en basit ve verimli Skype programı. Eğer genel internet problemi olmazsa kullanıyorum.”* (K5).

4.12.2.3. Mail. *“Öğrencilerin videoları Whatsapp’tan gelmiyor, parça parça geliyor, uzun sürüyor, kalitesi düşüyor. Bilgisayardan mail yöntemi ile video atıyorlar, benim için de büyük ekranda izlemesi daha rahat oluyor.”* (K3).

4.12.2.4. Zoom. *“Görüntülü arama kalitesi biraz daha yüksek, daha düşük internet bağlantısında da çalışıyor, fotoğraf ve video paylaşımı da yapıldığı için bazen Zoom kullanıyorum. Ama piyano eğitiminde videolu eğitim şu an için en ideali.”* (K3).

“Pandemiden önce duymamıştım. Pek çok öğrenci ve öğretmen arkadaşım tavsiye ettiği için denedim. Skype gibi bir program. Güzel. Ama alışmak gerekiyor. Ben Skype’a alıştığım için Zoom ikinci tercihim.” (K5).

4.13. On Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Çevrim içi piyano eğitiminde karşılaşılan problemleri belirleyebilmek için öğretmenlere “Çevrim içi piyano eğitimi verirken karşılaştığınız sorunlar nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin bu temaya yönelik görüşleri Tablo 15’te gösterilmektedir.

Tablo 15

Katılımcıların “çevrim içi piyano eğitiminde karşılaşılan problemler” temasına ilişkin görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Katılımcı	f
Çevrim İçi Piyano Eğitiminde Karşılaşılan Problemler	Öğrenci Merkezli Problemler	Motivasyon Eksikliği	K1, K2, K3, K4, K5	5
		Öz Güven Eksikliği	K1	1
		İlgi Eksikliği	K1	1
		Çalgı Eksikliği	K3, K6	3
		Konsantrasyon Eksikliği	K1, K2, K4, K5, K6	5
	Sistem Kaynaklı Problemler	Görüntü Problemi	K1, K2, K3, K4, K5, K6	6
		Ses Problemi	K1, K2, K3, K4, K5, K6	6
		İnternet Problemi	K1, K2, K4, K5	4

Tablo 15 incelendiğinde 8 kod, 2 kategoriden oluştuğu görülmüştür. “Öğrenci Merkezli Problemler” kategorisinde 5 katılımcının “Motivasyon Eksikliği” ve “Konsantrasyon Eksikliği” koduna cevap verdiği belirlenmiştir. “Sistem Kaynaklı Problemler” kategorisinde katılımcılardan 6 tanesinin “Görüntü Problemi” ve “Ses Problemi” koduna cevap verdiği görülmektedir.

4.13.1. Öğrenci merkezli problemler. “Çevrim İçi Piyano Eğitiminde Karşılaşılan Problemler” temasına ilişkin “Öğrenci Merkezli Problemler” kategorisinde “Motivasyon Eksikliği, Öz Güven Eksikliği, İlgi Eksikliği, Çalgı Eksikliği, Konsantrasyon Eksikliği”

kodlarına ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.13.1.1. Motivasyon eksikliği. “Öğrencilerin Motivasyon düşüklüğü.

Motivasyonlarının neden düştüğünü öğrenmek için veliler ile konuşmak gerekiyor.” (K1).

“Ekipmanı, imkanı eksik olan öğrencilerde motivasyon düşüyor. Haklılar açıkçası. Ama ben de onlara özel yaklaşıyorum ve motivasyonu arttırmaya çalışıyoruz. Bence iyi gidiyoruz sayılır.” (K3).

“Yüz yüze eğitimde öğrenciler ile daha duygusal bağ kuruyorsunuz. Online eğitimdeki amacımız; öğrenciler eğitimden kopmasın yeter. Durum ne olursa olsun

öğretmenin tecrübesi ve ilgisi sayesinde bence problemler daha kolay çözülüyor.” (K5).

4.13.1.2. Öz güven eksikliği. “Öğrencilerden bazıları çevrim içi derslerde geri plana

kaçar oldu. Derslere katılım göstermiyorlar.” (K1).

4.13.1.3. İlgi eksikliği. “Dersteki katkısını, hevesini, ilgisini göstermeyen öğrenciler

olabiliyor.” (K1).

4.13.1.4. Çalgı eksikliği. “Öğrencinin evinde piyanosu yok, orgu yok. Melodika ile

çalışmaya çalışan öğrenciler mevcut. Doğal olarak çalışamıyorlar.” (K3). “Öğrenci okulda

konsol piyano ya da elektronik piyano ile çalışıyordu, evde orgla çalışırken doğal olarak çalışma hevesleri kaçıyor.” (K6).

4.13.1.5. Konsantrasyon eksikliği. “Konsantrasyonu düştüğünde, “bunu yaparsan

dersi bitireceğiz, bunu yaparsan sevdiğin esere geçebileceğiz” diyerek motive etmeye

çalışıyorum. Dikkatini çekebilmek için hikâyelendirme tekniklerini kullanarak farklı örnekler

veriyorum.” (K1). “Yüz yüze eğitimde konsantrasyon süresi daha fazla oluyor, çevrimiçi

eğitimde ise 40 dakikaya kadar ideal seviye olduğunu düşünüyorum. Çevrim içi derste dikkati sağlamak daha zor.” (K2). “Konsantrasyon bakımından bence online ya da yüz yüze fark

olmuyor. Öğrencinin kendisi ile alakalı. İsteyen her türlü yolunu buluyor.” (K4). “Bizim ilk

ve en önemli amacımız yüz yüze eğitime geçene kadar öğrenciler kopmasın yeter. Konsantrasyon olan çocuk yine oluyor, olmayan çocuk yine olmuyor. Yüz yüze eğitimde gerektiğinde mimikleriniz, vücut diliniz ile öğrencinin dikkatini çekiyorduk ama çevrim içi eğitimde çok enerji aktarımı, mimik yapılamıyor.” (K5).

4.13.2. Sistem kaynaklı problemler. “Çevrim İçi Piyano Eğitiminde Karşılaşılan Problemler” temasına ilişkin “Sistem Kaynaklı Problemler” kategorisinde “Görüntü Problemi, Ses Problemi, İnternet Problemi” kodlarına ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.13.2.1. Görüntü problemi. “Görüntü donuyor, bulanıklaşıyor, bozuluyor.” (K1).
“İleri seviye öğrenciler ile çevrim içi canlı ders yapmak çok zor oluyor. Chopin vals verdiğim öğrenciyle hiç verim alamadık ama videolu eğitim yolu ile daha başarılı olduk.” (K4).

4.13.2.2. Ses problemi. “Görüntülü aramada sesin yankılanması, karışması, iletişim karışıklığı sıkıntı oluyor. Metronom kullanamıyoruz bu yüzden.” (K1). “Canlı online eğitimdeki ses kalitesi ve videolu eğitimdeki ses kalitesine baktığımda videolu eğitimdeki ses kalitesi bana daha iyi geliyor. Telefonun, mikrofonun piyanoya uzaklığı, yakınlığı sesi etkilemekte.” (K3).

4.13.2.3. İnternet problemi. “İnternet bağlantısı kopabiliyor, öğrenci dersten düşebiliyor, bazen ben de dersten kopabiliyorum internet bağlantısı yüzünden.” (K1).

4.14. On Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğrenci seviyelerine göre çevrim içi piyano eğitiminin kullanılabilirliğini belirleyebilmek için öğretmenlere “Çevrim içi piyano eğitimi fiziki eğitime göre, başlangıç seviyesinde, orta seviyede ve ileri seviyede nasıl farklılıklar göstermektedir?” sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin bu temaya yönelik görüşleri Tablo 16’da gösterilmektedir.

Tablo 16

Katılımcıların “öğrenci seviyelerine göre çevrim içi piyano eğitiminin kullanılabilirliği” temasına ilişkin görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Katılımcı	f
Öğrenci	Başlangıç	Süreç	K1, K2, K4	3
Seviyelerine Göre	Seviyesi	Anlatım Zorluğu	K1, K3, K4, K5, K6	5
Çevrim İçi Piyano	Orta Seviye	Rahat	K1, K2, K3, K4, K5, K6	6
Eğitiminin	İleri Seviye	İleri Seviye İçin Kolay	K1, K2, K3, K5, K6	5
Kullanılabilirliği		İleri Seviye İçin Zor	K4	1

Tablo 16 incelendiğinde 5 kod, 3 kategoriden oluştuğu görülmüştür. “Başlangıç Seviyesi” kategorisinde 5 katılımcının “Anlatım Zorluğu” koduna cevap verdiği belirlenmiştir. “İleri Seviye” kategorisinde katılımcılardan 5 tanesinin “İleri Seviye İçin Kolay” koduna cevap verdiği görülmektedir.

4.14.1. Başlangıç seviyesi. “Öğrenci Seviyelerine Göre Çevrim İçi Piyano Eğitiminin Kullanılabilirliği” temasına ilişkin “Başlangıç Seviyesi” kategorisinde “Süreç, Anlatım Zorluğu” kodlarına ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.14.1.1. Süreç. “Çevrim içi eğitim biraz daha uzun sürede hedefe ulaşıyor.” (K1).
 “Piyanoya yeni başlayan birini olayın içine götürmek teknik açıdan bazı şeyleri oturtmak zaman alabiliyor.” (K2).

4.14.1.2. Anlatım zorluğu. “Yeni başlayan öğrenciye anlatmak çok sıkıntı. Başlangıç seviyesinde büyük sıkıntılar yaratıyor bu durum.” (K1). “Başlangıç seviyesinde duruş, tutuş konularını işlemek çok zor oluyor. Başlangıç aşamasında yüz yüze eğitimi tercih ederim. Öğretmenin çalarak göstermesi öğrenci üzerinde de olumlu etkiler yaratıyor.” (K3).

“Başlangıç seviyesinde fiziksel olarak gösterilmesi gereken pek çok şey olduğu için en zor olacak seviyenin başlangıç seviyesi olduğunu düşünüyorum. Başlangıç seviyesinde bir yeri düzeltirken öğrenci başka bir şeyi bozabiliyor, o yüzden başlangıç seviyesi online eğitimde çok zor.” (K4). “9. sınıf başlangıç seviyesi piyano eğitimi için çok daha zor. Daha önceden geçmişi olmayan öğrencilere oturuş, duruş, legato çaldırmak çok zor.” (K5).

4.14.2. Orta seviye. “Öğrenci Seviyelerine Göre Çevrim İçi Piyano Eğitiminin Kullanılabilirliği” temasına ilişkin “Orta Seviye” kategorisinde “Rahat” koduna ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.14.2.1. Rahat. “Orta seviyedeki öğrencilerin teknikleri daha oturmuş olduğu için başlangıç seviyesindeki öğrenciye göre eğitim süreci daha rahat oluyor.” (K1). “Orta ve ileri seviyelerde pek yaşanmıyor.” (K2). “Orta ve ileri seviye öğrenciler için online eğitim biraz daha kolay oluyor. Ama ileri seviye öğrencilerde daha fazla detay olduğu için anlaşılması, müdahale edilmesi de zor oluyor. O yüzden orta seviyedeki öğrenciler için online eğitim daha verimli, kolay oluyor.” (K3).

4.14.3. İleri seviye. “Öğrenci Seviyelerine Göre Çevrim İçi Piyano Eğitiminin Kullanılabilirliği” temasına ilişkin “İleri Seviye” kategorisinde “İleri Seviye İçin Kolay, İleri Seviye İçin Zor” kodlarına ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.14.3.1. İleri seviye için kolay. “İleri seviye öğrenci kendi deşifresini yapabiliyor. Parmak numaralarını anlayabiliyor. Zaten tekniği de oturmuş durumda. O yüzden en kolay ileri seviye öğrenci ile çalışmak.” (K1). “İleri seviye öğrencilerde daha fazla detay olduğu için anlaşılması, müdahale edilmesi de zor oluyor.” (K3).

4.14.3.2. İleri seviye için zor. “İleri seviyede ise, daha fazla detay olduğu için elimizdeki ekipmanlar ile yapmak çok zor.” (K4).

4.15. On Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Çevrim içi ve yüz yüze eğitimin farklarını belirleyebilmek için öğretmenlere “Fiziki ortam ile çevrim içi ortamda verdiğiniz piyano eğitimindeki öğrenci iletişiminiz arasındaki farklılıklar nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin bu temaya yönelik görüşleri Tablo 17’de gösterilmektedir.

Tablo 17

Katılımcıların “çevrim içi ve yüz yüze eğitimin farkları” temasına ilişkin görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Katılımcı	f
Çevrim İçi ve Yüz Yüze Eğitimin Farkları	İletişim	Dokunsal	K1, K3, K5, K6	4
		Fiziksel İletişim	K2, K3, K6	3
	Ders İşleme	Öğrenci Merkezli Eğitim	K2, K3, K4, K6	4
	Yöntemleri	Videolu Eğitim	K3, K4, K6	3

Tablo 17 incelendiğinde 4 kod, 2 kategoriden oluştuğu görülmüştür. “İletişim” kategorisinde 4 katılımcının “Dokunsal” koduna cevap verdiği belirlenmiştir. “Ders İşleme Yöntemleri” kategorisinde katılımcılardan 4 tanesinin “Öğrenci Merkezli Eğitim” koduna cevap verdiği görülmektedir.

4.15.1. İletişim. “Çevrim İçi ve Yüz Yüze Eğitimin Farkları” temasına ilişkin “İletişim” kategorisinde “Dokunsal, Fiziksel İletişim” kodlarına ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.15.1.1. Dokunsal. “Çevrim içi eğitimde temas edemediğim için bence çok büyük sıkıntı. Öğrencinin hatasını düzeltmek çok zor oluyor. Süre uzuyor. Yüz yüze eğitimde daha kısa sürede temas ile halledebiliyorum.” (K1). “Somut bir şekilde müdahale etmek daha artı durumda.” (K3). “Duruş, tutuş konularında kendi kameramızdan öğrenciye gösterip onu

algılayıp taklit etmesini bekliyoruz, yüz yüze eğitimde bu süreçler daha hızlıken, online eğitimde daha yavaş bir gelişim oluyor.” (K5).

4.15.1.2. Fiziksel iletişim. *“Yüz yüze eğitimde hitap etmek daha başarılı ve kolayken online eğitimde hitap ederek iletişim kurmak, dikkatini çekmek daha önemli ve zor oluyor.” (K2). “Bazı öğrencilerin algılama seviyesi düşük olduğu için online eğitimde zorlanıyorlar.” (K3). “Okulda öğrenci yokken hocanın yaptığı egzersizlere, çalışmalara şahit olan öğrenci için bile motivasyon oluyor ve size bakış açısı değişiyor. Ben öğrenciyken hocanın yürüyüşüne bile bakardım. İletişim çok önemli.” (K4).*

4.15.2. Ders işleme yöntemleri. *“Çevrim İçi ve Yüz Yüze Eğitimin Farkları” temasına ilişkin “Ders İşleme Yöntemleri” kategorisinde “Öğrenci Merkezli Eğitim, Videolu Eğitim” kodlarına ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıda verilmektedir.*

4.15.2.1. Öğrenci merkezli eğitim. *“Çocuğa biraz daha rol vererek onu derste aktif tutmaya çalışıyorum.” (K2). “Öğrencinin imkanı, algılama seviyesi ve çeşidine göre öğretmenin dersi yönlendirmesi gerektiğini düşünüyorum. Böyle durumlarda öğrenciler motivasyonları düştüğünde daha kısa sürede toparlıyor ve bir süre sonra motivasyon düşüklüğü de yaşamıyorlar bence. Bizler çevrim içi eğitim vermek için ders almadık, tecrübe etmedik. Bir anda içine düştük ama öğretmen kendini geliştirip öğrenciye örnek olduğunda öğrencinin verimi de motivasyonu da artar.” (K4).*

4.15.2.2. Videolu eğitim. *“Öğrenciler doğru düzgün çalışmadıkları için video istiyorum. Bazı öğrencilerin durumları, imkanları olmadığı için ders yapamadığım da oldu.” (K3). “Videolu eğitimi özellikle ileri seviye öğrenciler için çok verimli buluyorum.” (K4).*

4.16. On Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Çevrim içi ve yüz yüze piyano eğitiminin kullanılabilirlik durumlarını belirleyebilmek

için öğretmenlere “Çevrim içi ve fiziki ortamda yaptığınız piyano eğitiminin avantaj ve dezavantajları nelerdir? Açıklayınız.” sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin bu temaya yönelik görüşleri Tablo 18’de gösterilmektedir.

Tablo 18

Katılımcıların “çevrim içi ve yüz yüze piyano eğitiminin kullanılabilirlik durumları” temasına ilişkin görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Katılımcı	f
Çevrim İçi ve	Çevrim İçi	Telafi	K1, K4, K5, K6	4
Yüz Yüze	Piyano Eğitimi	Hızlı İletişim	K1, K2, K3, K4, K6	5
Piyano		Ekonomik	K1, K4, K5, K6	4
Eğitiminin		Ulaşım	K1, K3, K4, K5, K6,	5
Kullanılabilirlik		Kolay Bilgi Erişimi	K2, K4, K5, K6	4
Durumları	Yüz Yüze	Enerji Paylaşımı	K1, K4, K5, K6	4
	Piyano Eğitimi	Yüksek Motivasyon	K1, K4	2
		Sosyalleşme	K1, K2, K3, K4, K5, K6	6
		Müzikalite	K2, K4, K5, K6	4

Tablo 18 incelendiğinde 9 kod, 2 kategoriden oluştuğu görülmüştür. “Çevrim İçi Piyano Eğitimi” kategorisinde 5 katılımcının “Hızlı İletişim” ve “Ulaşım” koduna cevap verdiği belirlenmiştir. “Yüz Yüze Piyano Eğitimi” kategorisinde katılımcılardan 6 tanesinin “Sosyalleşme” koduna cevap verdiği görülmektedir.

4.16.1. Çevrim içi piyano eğitimi. “Çevrim İçi ve Yüz Yüze Piyano Eğitiminin Kullanılabilirlik Durumları” temasına ilişkin “Çevrim İçi Piyano Eğitimi” kategorisinde “Telafi, Hızlı İletişim, Ekonomik, Ulaşım, Kolay Bilgi Erişimi” kodlarına ilişkin

öğretmenlerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.16.1.1. Telafi. “Öğrenci hastayken okula gelemiyorsa ödevlerini çevrim içi ortamdan yollayabilir. Ama geri kalan durumlarda yüz yüze eğitimi tercih ediyorum.” (K1). “Bazen yüz yüze derste çalışırken vakit yetmediği oluyordu. Bence böyle durumlarda karma eğitim sistemi ile videolu eğitimi kullanmak çok mantıklı olur.” (K4). “Öğrenci derse çalışmadan katıldığı zaman video çek bana at diyorum. Bu durumda tembelliğini telafi etmiş oluyor.” (K5).

4.16.1.2. Hızlı iletişim. “Avantaj olarak zor durumlarda hızlı iletişim kurmak diyebilirim.” (K1). “Çevrim içi eğitimin avantajı ise saat sınırlamasının olmaması büyük avantaj.” (K2). “Online eğitim ile beraber yeni şeyler denemiş olduk. Gece 12 de bile yazan öğrenci oluyor ve o zaman ona cevap yazıyorum.” (K3).

4.16.1.3. Ekonomik. “Yol masrafı olmuyor.” (K1). “Online eğitimde; yoldan zaman ve maddi tasarruf kazanmak avantajdır. Ama bir yandan da piyano, tripot, kamera, bilgisayar, tablet gibi elektronik/teknolojik aletlerin olmaması ekonomik olarak dezavantaj olabiliyor.” (K4).

4.16.1.4. Ulaşım. “Yolda vakit kaybetmeme durumu, ulaşım zorluğu gibi durumlar online eğitimde avantaj oluyor.” (K1).

4.16.1.5. Kolay bilgi erişimi. “Ulaşım imkânı olunmayan konser ve programlara katlanabilmesi önemli avantajlardır.” (K2). “İnternette her bilgi mevcut. Çalışacağımız etüt ya da eserleri izlemesini istiyorum. Bizim zamanımızda bilgiye ve kaynaklara bu kadar kolay ve hızlı erişmek mümkün değildi. Bence bu bakımdan çok şanslılar. Bu fırsatı değerlendiren öğrenci de oluyor, tembelliğe devam eden öğrenci de oluyor. Bunun kesinlikle yüz yüze ya da çevrim içi eğitimle alakası yok.” (K5).

4.16.2. Yüz yüze piyano eğitimi. “Çevrim İçi ve Yüz Yüze Piyano Eğitiminin Kullanılabilirlik Durumları” temasına ilişkin “Yüz Yüze Piyano Eğitimi” kategorisinde “Enerji Paylaşımı, Yüksek Motivasyon, Sosyalleşme, Müzikalite” kodlarına ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.16.2.1. Enerji paylaşımı. “Ben öğrenci ile yan yanayken heyecanlanarak ders işlerim.” (K1). “Öğrencilerle dersteysen bazen cama konan bir kuşun bize eşlik etmesi, bazen güneş açması, bazen yağmur, kar yağması bile dersin akışını ve enerjisini değiştiriyordu.” (K5).

4.16.2.2. Yüksek motivasyon. “Yüz yüze eğitimde duygusal bağı kurup heyecanlanıyorum. Yüksek motivasyon sağlıyor bu durum.” (K1). “Birbirlerini motive edecek arkadaş ilişkilerinin olmaması da dezavantaj. Derse iki arkadaş gelip birbirlerini motive ediyorlardı.” (K5).

4.16.2.3. Sosyalleşme. “Yüz yüze eğitimde sosyalleşmek, kültürü ve enerjiyi yaşamak çok önemli bence.” (K4). “Öğrenciler ders aralarında konuşup rahatlayabiliyorlardı, şimdi evde daha rahat olabilirler belki ve mesajlaşabilirler ama tek başına kalmış oluyor.” (K5).

4.16.2.4. Müzikalite. “Yüz yüze eğitim çevrimiçiye göre nüans vermede ve hissettirmede çok daha avantajlı.” (K2). “İleri seviye öğrenciler için şu an kullandığımız araçlar ve programlar müzikalite bakımından çok yetersiz geliyor bana.” (K4). “Müzik eğitiminde nüans, duygu, temas ile düzeltmenin olmaması yine dezavantajlardan bazıları.” (K5).

4.17. On Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğretmenlerin ders işleme yöntemlerini belirleye bilmek için “Çevrim içi piyano eğitimini mi, fiziki ortamda yapılan piyano eğitimini mi tercih edersiniz? Neden?” sorusu

sorulmuştur. Öğrencilerin bu temaya yönelik görüşleri Tablo 19’da gösterilmektedir.

Tablo 19

Katılımcıların “öğretmenlerin ders işlemeye yönelik tercihleri” temasına ilişkin görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Katılımcı	f
Öğretmenlerin	Yüz Yüze	Duygusal İletişim	K1, K2, K3, K4, K5, K6	6
Ders İşlemeye	Karma Eğitim	Tavsiye Ediyorum	K2, K4, K5, K6	4
Yönelik Tercihleri				

Tablo 19 incelendiğinde 2 kod, 2 kategoriden oluştuğu görülmüştür. “Yüz Yüze” kategorisinde 6 katılımcının “Duygusal İletişim” koduna cevap verdiği belirlenmiştir. “Karma Eğitim” kategorisinde katılımcılardan 4 tanesinin “Tavsiye Ediyorum” koduna cevap verdiği görülmektedir.

4.17.1. Yüz yüze. “Öğretmenlerin Ders İşlemeye Yönelik Tercihleri” temasına ilişkin “Yüz Yüze” kategorisinde “Duygusal İletişim” koduna ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.17.1.1. Duygusal iletişim. “Öğrenci ile yan yana eğitimi, duygusal bağ kurmak için tercih ediyorum.” (K1). “Yüz yüze eğitimi tercih ederim. Öğrenci ile baş başa kalıp, usta çırak ilişkisinde kaldığımız için tercih ederim.” (K3). “Öğrenci ile göz göze gelebilmek, dokunabilmek için yüz yüze eğitimi tercih ediyorum. Usta çırak ilişkisinde öğrenciyi yontmak, şekillendirmek daha kolay ve kısa sürede oluyor.” (K4).

4.17.2. Karma eğitim. “Öğretmenlerin Ders İşlemeye Yönelik Tercihleri” temasına ilişkin “Karma Eğitim” kategorisinde “Tavsiye Ediyorum” koduna ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıda verilmektedir.

4.17.2.1. Tavsiye ediyorum. “Yüz yüze eğitimi tercih ederim ancak ikisinin de avantaj ve dezavantajlarının olduğunu söyleyebilirim ve çevrimiçi eğitim de olmaz ise olmazlarımdan biri haline geldi.” (K2). “Çevrim içi eğitimin ulaşım bakımından büyük avantajı oldu. Ama şu an %100 sağlıklı durumda değil. O yüzden karma olmasını tavsiye ederim.” (K5).

5. Bölüm

Tartışma ve Öneriler

Bu bölümde araştırma problemine ilişkin elde edilen bulgular tartışılmış, sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

Araştırmanın birinci alt problemine yönelik 13 kod, 5 kategori, 1 tema elde edilmiştir. Araştırmanın birinci alt problemi olan “Çevrim içi piyano eğitim sürecinde motivasyonunuza destek olması için yararlandığınız teknolojik bilgiler, donanım ve yazılımlar nelerdir?” sorusundan elde edilen bulgulara göre öğrencilerin 5 tanesi teknoloji ile “Çok” olarak ilgilendiklerini belirtmiştir. Ayrıca elde edilen bulgulardan öğrenci 9’un cevabı hedeflenen kazanımların ötesinde bir cevap olarak belirlenmiştir. Öğrenci 9’un vermiş olduğu; *“Teknoloji ile ilgilenmeyi çok seviyorum. Hatta bu durumda arkadaşlarımdan benden yardım istemek için iletişime geçmesi beni çok mutlu etti, sevindirdi. Bu durumda daha popüler, sosyal olduğumu bile söyleyebilirim ve bana öz güven verdi.”* cevabından yola çıkarsak, müziğin branşlar ve disiplinler arası bir köprü görevi gördüğü söylenebilir. Bu nedenle de teknolojinin doğru kullanımının, öğrencilerin hem akademik hem psikolojik hem motivasyon hem de sosyal durumlarına olumlu etki ettiği düşünülmektedir.

Keleş, Öksüz, Bahçekapılı (2013) tarafından yapılan çalışmada eğitimin öğrenci, öğretmen ve çevre arasındaki bir iletişim ağı olduğu ve bir tarafta yaşanacak motivasyon eksikliğinin verimsizliğe yol açtığı söylenebilir. Engler ise; teknolojiyi eğitimin ayrılmaz bir parçası olarak görmekte ve eğitim her yönüyle; öğretmen-öğrenci ve çevre arasında bir iletişim ağı ise, öğretim teknolojisinin bu ağ ögeleri arasındaki ilişkileri tanımlamada önemli bir görevi vardır demektedir (Engler, 1970). Heinich, üstün teknoloji kullanmanın tek başına yeterli olmadığını belirtmekte ve eğitimde gerekli yer ve zamanda teknolojiden yararlanmanın

önemi üstünde durmaktadır (Heinich, 1970).

Araştırmanın ikinci alt problemine yönelik 11 kod, 2 kategori, 1 tema elde edilmiştir. Araştırmanın ikinci alt problemi olan “Çevrim içi ve fiziki ortamda yaptığınız piyano eğitimlerindeki motivasyon farklılıkları arasındaki farklar nelerdir?” sorusundan elde edilen bulgulara göre; sosyal hayatının azalmasından ve enerjilerini harcayacak imkan bulamamalarından dolayı motivasyonlarının kaybolduğu belirlenmiştir. Öğrenci 8’in vermiş olduğu cevap; *“Online eğitime geçtiğimizde motivasyonum düştü. Hatta online eğitime geçmeden önce bir karambol ve boşluk olmuştu orada çok bunalıma girmiştım. Yüz yüze eğitimdeyken böyle problemler yaşamamıştık, motivasyonum daha yüksekti ama bence planlı bir şekilde online eğitime geçsek motivasyon kaybı yaşamazdık. Zaten teknoloji sürekli hayatımızın içinde. Mesleki gelişim için de ders çalışmak için de zevk için de sürekli kullanıyoruz.”* ve öğrenci 9’un vermiş olduğu cevap; *“Online eğitime geçişte alt yapı eksikliği ve hocalarımızın da hazırlıksız kalmasından dolayı ilk başlarda motivasyonum çok düşmüştü. İngilizcem çok fazla olmamasına rağmen çözüm üretmek için yabancı videoları izleyerek hocama anlatmıştım. Bu çabamın hocam tarafından takdir görmesi de beni çok mutlu etti.”* şeklindedir. Ayrıca, öğrencilerin çevrim içi ve fiziki piyano dersi görüşleri temasına ait çevrim içi kategorisinin teknoloji kullanımı kodunda Ö2, Ö3, Ö5, Ö8, Ö9’un cevapları çevrim içi eğitimin hazırlıksız olarak bir anda kullanılmasına rağmen beklenenden çok daha fazla fayda sağladığı ve karantina günlerinde motivasyona destek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin veriminin düşme sebeplerinden bir tanesine Öğrenci 7’nin verdiği cevap örnek olarak gösterilebilir; *“Yüz yüze olan piyano eğitiminde hocanın gösterdiğini daha iyi anlıyordum, hocanın bana uygulama ile göstermesi anlamamı kolaylaştırıyordu, ses kesilmesi gibi problemler olmuyordu.”* Bu süreci daha iyi yönetebilmek, daha az zararla geçirebilmek

için eğitimlere de hizmet içi eğitimlerde yönergeler, müfredat, iletişim, müzik teknolojilerinin kullanımı gibi konular hakkında bilgi verilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Böylelikle hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin verimleri artırılarak motivasyonlarının yükseleceği öngörülmektedir.

En önemli sonuçlardan bir tanesinin ise öğrencilerin kendi öz farkındalıklarını geliştirdiklerini, kendilerinin belirlemiş olmasıdır. *“Videoları çekerken ve çektikten sonra kontrol ederken ne kadar çok hata yaptığımı fark ediyorum. Daha önceden hocamın defalarca söylediği şeyleri aslında böyle daha kolay fark ettim ve düzelttim.”* (Ö1), *“Hocama ödev videolarımı atarken kendi hatalarımı da fark etmeye başladım. Önceden de hata yaptığımı biliyordum ama bunları aklımda tutmuyordum.”* (Ö2), *“Video çekerken daha fazla dikkat etmek gerektiği için hatalarımı daha iyi fark ediyorum ve daha fazla çalışmış oluyorum ama yüz yüze eğitimin müzik branşı için daha uygun olduğunu düşünüyorum.”* (Ö3), *“Video çekimleri sayesinde kendi hatalarımı daha çok fark eder oldum. Video çekmek için piyanoya daha fazla vakit ayırmış oluyorum ve özgüvenim yerine geliyor.”* (Ö5) ve *“Video çekmeyi öğrenmek gerekti. Video hazırlamak için daha fazla piyano çalışmam gerekti. Bu dolaylı yöntemler ile hem kendimi teknolojik konuda hem de piyano çalışması konusunda geliştirdiğimi düşünüyorum.”* (Ö7) verilen cevaplar arasındadır.

Video çekerek öğrenciler kendi hatalarını yorumlamışlardır. Böylelikle eleştirel bakış açısı kazanmış, eleştiri yapmayı ve eleştiriye saygı duymayı öğrenmiş, hem de piyano becerilerini geliştirmeyi öğrenmiş oldukları belirlenmiştir.

Araştırmanın üçüncü alt problemine yönelik 10 kod, 2 kategori, 1 tema elde edilmiştir. Araştırmanın üçüncü alt problemi *“Çevrim içi piyano eğitiminde yaşadığımız sorunlar ve bunlar için çözüm önerileriniz nelerdir?”* sorusundan elde edilen bulgulara göre; internet alt

yapısının yoğunluktan dolayı bağlantı kaybına uğramasından dolayı verimlerinin düştüğünü belirtmişlerdir. Ayrıca öğrenciler ve öğretmenlerin kullandıkları Zoom, Skype programları konferans programları olduğu için müzik derslerine yönelik ihtiyaçları karşılayamamaktadır. Konferans programlarının özelliklerinden bir tanesinin gürültü engelleme özelliği olduğu söylenebilir (Koçer, 2001). Öğrencilerin verdikleri cevaplarda ses ve görüntü kaydı yaşadıkları, senkron uyumsuzluğu yaşadıkları ve dosyaları alıp, gönderirken programların izin verdiği boyut sınırından dolayı problem yaşadıkları belirlenmiştir. Öğrenci 3; *“Herkes aynı anda internete giriyor ve internet alt yapısı şişiyor. Derlerde donma takılma oluyor.”* cevabı ile yaşadıkları internet bağlantısındaki sıkıntıyı belirtmiştir. Ses kaybı için Öğrenci 3’ün verdiği cevabın önemli olduğu düşünülmektedir; *“Hocam bir şey anlatırken ben bir şey sormak istediğimde hocamın sesi cızırtılanıyor, kesiliyor. Bazen de tam tersi oluyor. Ya da ben bir şey çalarken hocam hatamı düzeltmek istediğinde sesler üst üste biniyor, uğultu oluyor, anlaşılmıyor, kesiliyor.”* (Ö3). Görüntü problemlerine yönelik Öğrenci 1; *“Ders yaparken arama geliyor ya da internet yavaşlıyor ve görüntü bozuluyor ya da donuyor.”* cevabını vermiştir, Öğrenci 3; *“Çalarken özellikle hızlı pasajlarda görüntüm hocaya net gitmiyor. Donuyor, bozuluyor. Hocam bazen aynı yerleri tekrar tekrar çaldırıyor bu yüzden.”* Cevabını vererek durumu açıklamışlardır.

Önemli bir sonuç olarak ortaya çıkan “Çevresel Zorluklar” koduna yönelik Öğrenci 2; *“Bazen çalışırken geç saatlere kalıyorum. Komşulara ses gittiğinden dolayı şikayet geliyor.”* cevabı ile açıklamıştır. Eğitim hayatında uygulanmakta olan uzaktan müzik eğitiminin öğrenciler için ne kadar hassas olduğu, zor durumlarda öğrencilerin motivasyonlarının çabuk kırabildiği ortaya çıkmıştır. Bu durumları aşmak için halkın bilinçlendirmesi için radyo, televizyon, internetteki sosyal medya platformlarında resmi ve bilinçlendirici videoların

hazırlanması tavsiye edilebilir (Yungul, 2018).

Öğrenciler bazı durumlar için “Ekonomik Birikim” kodu içerisinde; *“Kaliteli teknolojik araç gereç almak pahalı olsa da iyice araştırınca işimize yarayacak ekonomik çözümler bulunuyor. Bu yüzden biraz daha para biriktirip eksiklerimi gidermek istiyorum.”* (Ö4). *“Müzik öğrencilerine özel indirimler yapılması çok iyi olur. Piyano, ses kartı, kamer vb. malzemeler biraz pahalı. Almak için para biriktirmek vakit alıyor.”* (Ö5) önerilerde bulunmuştur.

Araştırmanın dördüncü alt problemine yönelik 13 kod, 2 kategori, 1 tema elde edilmiştir. Araştırmanın dördüncü alt problemi “Çevrim içi ortamda yapılan piyano eğitiminin avantaj ve dezavantajları nelerdir? Açıklayınız.” Sorusundan elde edilen bulgular doğrultusunda çevrim içi eğitimin avantajları ve dezavantajları değerlendirilmiştir.

Öğrenciler çevrim içi piyano eğitimini pandemi döneminde eğitime ara vermek yerine olumlu bir alternatif çözüm olarak gördüklerini belirtmişlerdir. Öğrenci 3 bu durumu belirtmek için; *“Hiç değilse alternatif olarak çok iyi oldu. Umarım karma eğitim olur. Her ne kadar zorlanmış olsam da videolu çalışmayı sevdim.”* cevabını, Öğrenci 11 ise; *“Telefon sürekli elimizin altında olduğu için ders kaçırmaya gibi bir problem olmuyor artık. Telif için çok uygun bir fırsat.”* cevabını vermiştir. Özel bir durumda öğrencilerden birisinin yüz yüze derste korku yaşadığı için çevrim içi eğitimi tercih ettiği belirlenmiştir. “Rahatlık” koduna yönelik öğrenci 10’un verdiği cevap; *“Çevrim içi eğitimde daha rahat oluyorum, yüz yüze eğitimde geriliyorum. Başaramayınca, kızmayan hoca yoktur herhalde.”* Hizmet içi eğitimin, öğretmen psikolojisi ve motivasyonunun hem yüz yüze eğitimde hem de çevrim içi eğitimde ne kadar önemli olduğunu vurgulamıştır. Öğretmenlerin öğrencilerine karşı örnek davranışlar, yapıcı eleştiriler, psikolojik destekler sunarak, sevgi ile yaklaşmasının önemini ortaya çıktığı

düşünülmektedir. Araştırmacılar, öğretmenlerin öğrencilerine yaklaşımlarının her durumda özenle seçilerek, planlanarak, öğrencilerin bireysel özellikleri, psikolojik durumları göz önünde bulundurularak uygulanması gerektiği belirlenmiştir (Aküzüm, 2017).

Çevrim içi eğitimin dezavantajına yönelik internetin aynı anda yoğun bir şekilde kullanılması ya da zayıf alt yapı problemleri, yetersiz, eski ve eksik teknolojik aletlerin kullanımından dolayı derslerdeki verim ve motivasyonlarının düştüğü belirlenmiştir. Bu gibi durumların eğitim ve öğretim sürecinde öğrenciler üzerindeki motivasyona olumsuz etki ettikleri göz önünde bulundurulursa daha nitelikli bir eğitim için dünya standartlarında teknolojik aletlere, internet alt yapısına erişimin ekonomik destek ile imkan sunulması önemli görülmektedir. Öğrenci 6 materyal eksikliklerinden dolayı yaşanan problemi belirtmek için; *“Yeni ve kaliteli telefon, bilgisayar, kamera ve tripot almak biraz masraflı oluyor. Keşke bütün materyallerim tam olsaydı.”* cevabını vermiştir, Öğrenci 7; *“Eve enstrüman almak gerekli. Elektronik piyano pahalı. Kısacası maddi olarak daha yüksek maliyetli ve pahalı oluyor.”* cevabını vererek doğru materyal kullanımının önemini vurgulamıştır.

Öğrencilerin ve öğretmenlerin çevrim içi/uzaktan eğitimi ilk defa deneyimledikleri göz önünde bulundurulduğunda iletişim gücünün/becerisinin üst seviyede ve hassasiyetle kullanılması gerekmektedir. İletişim problemine yönelik Öğrenci 1; *“Bazen kelimeler ile iletişim kurarken hayal etmek ve anlatmak zor olabiliyor. Ya da ses kesiliyor, söylenen şey anlaşılmıyor.”* cevabını vermiştir. Pandemiden dolayı dışarı çıkamayan lise öğrencilerinin asosyallikten dolayı psikolojik ve motivasyon olarak düşüş yaşadıkları belirlenmiştir. Öğrenci 2; *“Evde sürekli tek başıma olunca canım sıkılıyor, psikolojim bozuluyor. Okuldaki öğretmenlerimi, arkadaşlarımı çok özledim. Elbette mesajlaşıyoruz ama aynısı olmuyor.”* cevabını, Öğrenci 6; *“Sosyalleşme, toplu çalmak biraz dezavantaj oluyor. Ama bazı özel*

kurumların toplu çalma ile ilgili videolar hazırladığını gördüm, demek ki isteyince her şey yapılabiliyor, çözüm bulunabiliyor.” cevabını vermiştir.

Çevrim içi derslerin dezavantajı olarak elektrik problemi yaşandığı da belirlenmiştir. Öğrenci 4; *“Bu aralar çok sık elektrik kesintisi oluyor ve bu durumda dersten düşmüş oluyorum ya da derse giremiyorum.”* cevabını, Öğrenci 5; *“Telefonun şarjı çok çabuk bitiyor. Bilgisayar zaten elektriksiz çalışmıyor. Bu durumda sürekli uzatma kablosuna bağlı ders yapıyorum. Telefon ve bilgisayar çok ısınıyor.”* cevabını belirtmiştir. Yaşanılan dezavantajlar incelendiği zaman çevrim içi piyano eğitiminin konferans programları ile yapılmasından dolayı, çevresel şartlar ve materyal eksikliklerinden dolayı olduğu belirlenen bulgular içerisindedir.

Araştırmanın beşinci alt problemine yönelik 3 kod, 1 kategori, 1 tema elde edilmiştir. Araştırmanın beşinci alt problemi olan “Eğitim, öğretim yöntemi/ortamı olarak hangi durumu, neden tercih edersiniz?” sorusuna yönelik bulgular içerisinde öğrencilerin yüz yüze, çevrim içi ve karma eğitim yöntemlerini tercih ettikleri belirlenmiştir. Yüz yüze eğitim için Öğrenci 1; *“Bence kesinlikle fiziki ortamlarda yapılan dersler %100 onu tercih ediyorum. Çevrim içi derslerin de kendisine göre güzel yönleri var elbette. Ama hocam ve arkadaşlarım ile aynı havayı solumak çok mutluluk veriyor.”*, Öğrenci 4; *“Online eğitime alışmış olmama rağmen teknik ve materyal eksikliği eğitimi zorlaştırıyor, videolu eğitimin daha faydalı olduğunu düşünüyorum.”*, Öğrenci 5; *“Online eğitim bence daha dikkat gerektiriyor ve farkındalık yaratıyor. Bana çok fayda sağladı ama ben yine de öğretmenlerim ve arkadaşlarım ile beraber olmak için yüz yüze eğitimi tercih ederim. Bir de şu an hazırlıksız yakalandığımız için grup olarak çalışacağımız eserleri, dersleri çalamıyoruz.”* cevaplarını belirtmişlerdir.

Çevrim içi eğitime yönelik Öğrenci 4; *“Online eğitime alıştıktan sonra başarılarımın*

arttığını düşünüyorum. Ayrıca videolu ders bence insanın yaptığı hataları görmesi için çok büyük bir fırsattır.” cevabını belirtmiştir.

Karma eğitime yönelik Öğrenci 3; *“Karma olmasını tercih ederim. Hocalarımız ile aynı ortamda olmak, enerji paylaşmak, daha kısa sürede hatalarımı hocamın düzeltmesi ve video hazırlarken hatalarımızı görmek adına da online eğitimin avantajları bence iyidir.”*, Öğrenci 4; *“Video hazırlayana kadar daha fazla dikkat ederek, hatalarımı daha fazla fark ediyorum. Karma eğitim yöntemini tercih ederdim.”* cevaplarını vermişlerdir.

Öğrenciler ile yapılan görüşmelerden elde edilen bulgulara göre çevrim içi piyano derslerinin hazırlıksız bir şekilde aniden uygulanmaya başlamasına rağmen öğrenciler tarafından olumlu olarak karşılandığı belirlenmiştir. Uygun, planlı, programlı yapılacak olan çevrim içi piyano derslerinin öğrenciler üzerinde motivasyon, teknik, müzikalite bakımından daha faydalı olacağı öngörülmektedir.

Araştırmanın altıncı alt problemine yönelik 10 kod, 2 kategori ve 1 tema elde edilmiştir. Araştırmanın altıncı alt problemi olan “Çevrim içi piyano eğitimi sürecinde hangi teknolojik bilgileri, donanım ve yazılımları kullanıyorsunuz? Yararlanma nedenleriniz nelerdir?” sorusuna yönelik bulgular içerisinde katılımcıların verdikleri cevaplar doğrultusunda ağırlıklı olarak telefon kullandıkları belirlenmiştir. Özellikle Katılımcı 3’ün; *“İnternet problemi yaşamamak için daha güçlü internet için wifi arttırıcı aldım evime.”* verdiği cevap “Wifi Sinyal Güçlendirici” kodu olarak diğer cevaplardan farklı olarak ön plana çıkmıştır. Bu cevaptan yola çıkarsak, çevrim içi eğitim için hazırlıksız bir şekilde başlangıç yapılmış olsa da basit ve ekonomik yollarla çözümler üretilebilmektedir. Teknoloji, Means ve Olson’a göre (1997); eğitimin ayrılmaz bir parçası olmuştur. Eğitimde süreci çok hızlandırmış, verimliliği çok arttırmıştır.

Katılımcı 2' bu soruya biraz daha farklı bir açıdan yaklaşarak; *“Piyano diğer enstrümanlardan biraz daha farklı olduğu için öğrenci evinde enstrümana sahip olmalı ve org piyanonun yerine geçemez.”* cevabı ile öğretmen ve öğrencilerin eşit ve uygun şartlara sahip olması gerektiğini belirtmiştir.

Katılımcılar Eba, Zoom, Whatsapp, Skype programları vasıtası ile dersleri işlediklerini belirtmişlerdir. Yardımcı olması için Katılımcı 5 Google Drive programını kullandığını; *“Nota ve video paylaşımı için Google drive'ı kullanmayı öğrendim.”* cevabı ile belirtmiştir. Özellikle Katılımcı 1'in “Telefon Görüşmesi” kodu için verdiği cevap; *“Aktif olarak telefonu kullanıyorum. Özellikle çocuklara acil dönüş yapmam gerektiğinde telefon ederek onlarla sesli görüşme, klasik yöntemi kullanıyorum.”* farklı olarak ön plana çıkmaktadır.

Katılımcıların genel olarak telefon ve Zoom vasıtası ile derslerini işledikleri belirlenmiştir. Öğrencilerin verdikleri cevaplar ile genel olarak tutarlılık gösterdiği, uyum içinde olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin ve katılımcıların çevresel, maddi durumlarının ve bakış açılarının farklılık göstermesinden dolayı kullandıkları bazı yardımcı programların ve materyallerin değiştiği belirlenmiştir.

Elde edilen bulgulara göre kullanılan programlar müzik eğitimi için hazırlanan programlar değildir. Bu durumda aksaklıkların yaşanması kaçınılmaz olarak gözükmektedir. Yine de katılımcılar ve öğrenciler ellerinden gelenleri yaparak verim, motivasyon, psikoloji ve eğitimsel açıdan kendilerini üst seviyeye taşımaya çalışmaktadırlar.

Araştırmanın yedinci alt problemine yönelik 4 kod, 2 kategori ve 1 tema elde edilmiştir. Araştırmanın yedinci alt problemi olan “Çevrim için piyano eğitimi sürecinde bilişim teknolojileri bilginiz, sahip olduğunuz donanım ve yazılımın motivasyonunuza etkileri nelerdir? Açıklayınız.” sorusundan elde edilen cevaplara göre katılımcılar büyük bir

çoğunlukla teknolojinin motivasyona olumlu etkisi olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir. Katılımcıların yarısı teknolojik bilgisini yeterli bulurken, diğer yarısı kendisini yetersiz olarak betimlemiştir.

Katılımcı 1 teknolojik bilgisinin yetersiz olduğunu belirtmek için; *“Daha kaliteli bir ders vermiş olacağım özellikle biz müzik öğretmenleri olarak bilişim teknolojilerinde çok fazla bir bilgimiz yok, hepimize yeterli bilgi verilmiyor bu konuda bence en büyük eksikliğimiz.”* cevabını vermiştir.

Teknolojik bilgisini yeterli olarak gören Katılımcı 4; *“Motive için farklı yaklaşımlar denemek gerekir. Ben birebir ders yapma taraftarıyım ama şartlara adapte olmak, şekil almak önemli. Eğer yeterli seviyede araştırma yaparsanız bence kaç yaşında olursanız olun çözüm bulunuyor ve derslerin verimi de artıyor, motivasyonu da artıyor.”* Cevabını, Katılımcı 6; *“Teknolojik olarak ilgiliyim, ses mühendisliği eğitimi de almıştım. Sibelius vb. programları kullanıyorum. Bilişim teknolojileriyle ilgili bilginiz yoksa dersi de yapamazsınız zaten.”* cevabını vermiştir. Katılımcıların daha önceden ilgi duydukları için ve mevcut şartlar altında yeni araştırmalar yaparak verimi, motivasyonu üst düzeye çekmek için çabaladıklarını söylenebilir.

Teknolojinin motivasyona etkisinin olumlu olduğunu Katılımcı 4; *“Uzun süre alışkanlığın dışına çıkınca konsantrasyon kaybı yaşıyoruz. Evden ders yapmak daha rahat olsa da bazı ekipmanların eksikliğinden dolayı öğrenciye dokunmadan hatalarını düzeltmek zor oluyor. Ama elimizde imkanlar daha fazla olsaydı kesinlikle bu süreçte çok daha olumlu olurduk. Bence bu zor şartlar altında bile yeterince olumlu geçiyor. Herkes elinden geleni yapıyor.”* cevabı ile belirtmiştir. Ayrıca Katılımcı 1; *“Daha kapsamlı donanım ve ekipmanım olursa hem benim hem öğrencinin motivasyonumuz artar. O yüzden elimdeki teknolojik*

aletlerin ve bilgilerin şu an için yetersiz diye düşünüyorum.” ve Katılımcı 2; “Eğer bende ve öğrencilerimde son model tablet olsaydı kesinlikle derslerdeki verimlilik ve motivasyon olumlu olarak bambaşka seviyede olurdu. Notaları geniş ekranda açıp rahat görememek, tabletin takılması, internetin yavaşlaması, görüntü ve sesin karşıya ulaşmasındaki fark problem yaratabiliyor.” cevapları ile mevcut durumdan daha iyi şartlar altında, eksiklerin giderilmesi ile motivasyonun daha fazla artacağını belirtmişlerdir.

Teknolojinin olumsuz etkilerini Katılımcı 3; *“Online eğitimde iletişim, hitap biçimini değiştirmek gerekli. Öğrenciler boşluğa düşüp, motivasyonlarını kaybetti. Motivasyon konuşmaları yaparak öğrencileri bu boşluktan kurtarmak ve disiplin etmek gerekmektedir. Hem ses hem de görüntünün daha kaliteli olduğu programlar daha motivasyonu da arttıracaktır bence. Whatsapp’tan özel mesaj ile öğrencilerin video atması bile şimdilik güzel. Solfej yaparak çalmak zor oluyor, belki bununla ilgili programlar geliştirilse daha güzel olur. Bu durumdaki eksiklikler açıkçası motivasyonumu düşürüyor.” ve Katılımcı 5; “Online eğitim benim için motivasyonumu kötü etkiledi. Bizim branşımız temaslı oluyor. Ama bir şekilde bu sürece uyum sağladık. Sürekli aynı yerde, aynı ekrana bakmakta insanların moralini bozabiliyor. Sosyal paylaşımın olması, aktif hayattan pasif hayata geçiş zor oldu.”* cevapları ile belirtmişlerdir. Katılımcıların verdikleri cevaplara baktığımız zaman genel olarak pandemi sürecinin getirdiği psikolojik baskı, asosyallik ve sağlık durumlarından dolayı şikayet ettikleri söylenebilir.

Araştırmanın sekizinci alt problemine yönelik 7 kod, 3 kategori ve 1 tema elde edilmiştir. Araştırmanın sekizinci alt problemi olan “Çevrim içi piyano eğitimi verdiğiniz öğrencilerinizin kullandıkları teknolojik bilgi, donanım ve yazılımları değerlendiriniz?” sorusundan elde edilen bulgulara göre katılımcılar, öğrencilerin teknolojik bilgilerinin

çoğunlukla bilgili ama teknolojik imkanlarının çoğunlukla yetersiz olduklarını düşünmektedir.

Teknolojik imkanlarının yetersiz olduğunu belirten Katılımcı 1; *“Ya Zoom kullanıyorlar, çoğunun zaten Ipad’i, tableti hiçbir şeyi yok. Bu yüzden ailelerinin ellerinde telefon varsa, telefonla bir şeyler yapmaya çalışıyor çocuklar, ödevlerini hatta bulanık kamera kaydıyla çekip göndermek zorunda kalıyorlar çoğu zaman yani yetersiz.”* cevabını vermiştir.

Teknolojik imkanlarının yeterli olduğunu belirten tek katılımcı; *“Çok değişik sosyo-ekonomik durumlarda öğrencilerimiz mevcut. Çok lüks telefon kullananda var, kotalı internet kullananda var.”* cevabı ile Katılımcı 4 olmuştur.

Öğrencilerin teknolojik bilgilerinin iyi olduğunu belirten Katılımcı 2; *“Öğrenciler teknolojik aletleri nasıl kullanmaları gerektiğini çok iyi biliyorlar. Bilmeseler bile çok hızlı sürede öğrenip, alışabiliyorlar. Ama yeterli teknolojik aletimiz yok maalesef.”* cevabını, Katılımcı 4; *“Skype, zoom gibi programları kurma, kullanma konusunda sıkıntı yaşadıklarını görmedim. Öğrencilerin bize göre daha kolay adapte olup, hazır bulduklarını düşünüyorum. Ama imkanları ne olursa olsun isteyen her türlü derse katılıyor.”* cevabını vermişlerdir.

Öğrencilerin teknolojik bilgilerinin yetersiz olduğunu düşünen Katılımcı 1; *“Bazı öğrencilerin seviyesi yeterli, bazılarının yetersiz. İmkanları olsa hazır bulunmuşlukları olur ama şu an için verimli ders işlenemiyor. Donanım olarak telefon kullanıyorlar, yanında kimse yoksa kendi imkanlarıyla nasıl çekebiliyorsa.”* cevabını, Katılımcı 5; *“Öğrenciler müzikal video hazırlamayla ilgili bilgi ve tecrübe sahibi değillerdi. Bu sayede bir alanda daha kendilerini geliştirmiş oldular.”* cevabını vermiştir.

Tavsiye olarak Katılımcı 1; “İlk önce öğretmenlerle ve velileriyle iletişim haline geçip öğrencinin eksiklerini tespit etmek gerekiyor. Yani ilk yapılması gereken bu çocuğun eksikleri neyse bu temin edilmeli, daha sonra daha verimli dersler yapılabilir, eksiklikler giderilmeli. Elinde imkanı olan bir çocuğun teknik gelişim bakımından farkını da görüyorum düzenli, disiplinli ve başarılı olmasını da görüyorum. İmkani olan çocuk derslere de düzenli katılıyor fakat imkanı olmayan çocuğun teknik gelişimi yetersiz oluyor ve derslere katılımı da aksayabiliyor.” cevabını, Katılımcı 3; “İstekli öğrenciler de mevcut, isteksiz öğrenciler de oluyor. Bu durumda değişiyor. Çoğunun imkanı olmuyor, piyanosu bile olmayan öğrenciler oluyor. Ekonomik olarak bu öğrencilere destek verilirse ben çok başarılı olacaklarına inanıyorum.” cevabını, Katılımcı 4; “Hangi öğrencilerin evinde ne var ne yok bunca yıl öğrenmiş olduk zaten. Evinde piyano, org olmayan öğrencilerin çalışabilmesi için okula bağışlanan org gibi taşınabilir, kullanılmayanları durumu olmayan çocuklara zimmetleyerek emanet ettiğimiz durumlar oldu. Ekonomik durumu kötü olan çok öğrencimiz var. Pandemi sürecinden önce de online müzik eğitimi dünya da kullanılıyordu. Buna alışmak, gerekli teknik alt yapıları, malzemeleri ayarlamak gerekli. Online eğitim kullanılabilen bir yöntemdir. Şu ana kadar zoom üzerinden idare ettik. Tripot, kablosuz kulaklık gibi materyallerin olması mutlaka gerekli bence.” cevabını vermişlerdir.

Araştırmanın dokuzuncu alt problemine yönelik 3 kod, 1 kategori ve 1 tema elde edilmiştir. Araştırmanın dokuzuncu alt problemi olan “Çevrim için piyano eğitimi alan öğrencilerinizin bilişim teknolojileri bilgileri, sahip oldukları donanım ve yazılımın aldıkları eğitimdeki motivasyonlarına etkileri nasıldır?” sorusundan elde edilen bulgulara göre katılımcılar, teknolojik bilgi ve imkanların öğrencilerin motivasyonlarına olumlu etki edeceğini düşündüklerini belirtmişlerdir. Bilgi teknolojilerindeki hızlı değişime ve çağa ayak

uydurabilmek için bireylerin bilgilerini sürekli olarak yenilemeleri gerekmektedir. Bu ortamda yetişen öğrencilere ancak bu çağa ayak uydurabilen öğretmenler rehberlik edebilirler (Prensky, 2001).

Olumlu etki ettiğini düşünen Katılımcı 1; *“Bütün öğrencilerde bir soğuma var bu yaşadığımız durumdan ötürü, çocuk düzgün görüntü atamıyorsa, düzenli ders çalışmıyorsa ben ondan bir daha istiyorum ödevini tekrar tekrar dinlemek istiyorum, bu da çocukta bir bakıma bıkkınlık oluşturuyor yani derslerde devamsızlık çok fazla, bunlar online eğitimle alakalı, öğretmen çocukla iletişime geçemediği için, göz teması kuramadığı için, yanında ona müdahale edemediği için iletişim kurmak zor oluyor ve öğrencinin motivasyonu düşüyor. İmkani olan öğrencilerde böyle problemler yaşamıyoruz. İmkani olmayan çocukların motivasyonlarını yükseltmek için önce aileyle iletişim kurmak gerekli. Çocuğu motive etmek için olumlu cümleler söyleyeceğiz ve yapabileceği etütler vereceğiz.”* cevabını, Katılımcı 5; *“Ama yüz yüze eğitimde pasif kalan öğrencilerde parlama oldu, bazıları aynı kaldı, bazıları düşünüş yaşadı. Bunun bir standardı yok. Bu durumda lehine çeviren çocuklar, disiplin kazanarak daha başarılı oldu.”* cevabını vermişlerdir.

Katılımcı 2; *“İmkani olan öğrenci ile imkanı olmayan öğrenci arasında çok büyük fark var. İmkani olan öğrenci bir şekilde size ulaşıp gösterebiliyor fakat olmayan öğrenci size dönüt veremiyor ve açık ara geride kalıyor. Derse ulaşamayan veya piyanosu olmayan öğrencilerin motivasyonu da doğal olarak düşüyor.”* cevabı ile öğrencilerin imkanlarını da düşünmektedir.

Katılımcı 3; *“Evde piyanosu olan öğrencim vardı ama yine de derslerimizde çok zorlandık. 3 öğrencimin piyanosu yoktu. 2 öğrencimde melodika vardı. Başka bir öğrencimin hiç interneti yoktu. Melodikası olan öğrencim ile sağ el ayrı, sol el ayrı da olsa çalışıyorduk.*

Bu motivasyon durumu öğrencinin kendisiyle de alakalı. Biz elimizden geleni yapıyoruz.

Kendi içimizdeki motivasyon da önemli.” cevabını, Katılımcı 4; “Ailelerin piyano alabilecek

durumda olamamasından dolayı Motivasyonunun düştüğü, strese giren öğrenciler mevcut.

Çocuğun hevesi, isteği olduğu halde hiçbir imkanı olmuyor. 3-5 bin liraya bir piyano almak

için ekonomik olarak tasarruf yapamayan aileler çok. Bu durumda ne çevrim içi ders, ne

öğretmen, ne piyano, ne öğrenci bir etki edemez. Bu tamamen ailenin mantıklı birikim

yapabilmesiyle alakalı. Dünyaca ünlü, zengin kişilerin çok fakirlikten geldikleri pek çok örnek

mevcut. İsteyince her şey mümkün oluyor.” cevabını, Katılımcı 5; “Bazı öğrenciler çevrim içi

derslere bile katılmadı. Motivelelerini arttırmak için aileleriyle konuştuk, rehberlik servisleriyle

konuştuk.” cevabını vererek öğrencilerin durumlarının değişkenliğini belirtmişlerdir.

Katılımcılarımızın belirttiği cevaplara göre öğrenciler daha iyi teknolojik aletler, imkanlar ile ders yaptığında verim ve motivasyonlarının daha fazla artacağı düşünülmektedir.

Katılımcılar ve öğrencilerden alınan cevapların benzerlikler sağladığı, uyumluluk tuttuğu görülmektedir.

Araştırmanın onuncu alt problemine yönelik 7 kod, 2 kategori ve 1 tema elde edilmiştir. Araştırmanın onuncu alt problemi olan “Çevrim içi piyano eğitimi ile fiziki ortamda verdiğiniz piyano eğitimi arasındaki verimlilik farkı nasıldır? Eğitim sürecindeki motivasyona etkisini değerlendiriniz.” sorusundan elde edilen cevaplara göre çevrim içi ve yüz yüze eğitime yönelik fikirlerini, tecrübelerini paylaşmışlardır.

Katılımcılar çevrim içi piyano dersi yaparken sesin gecikmeli “Latency” gitmesinden dolayı yaşadıkları problemleri; “Online da diyelim ki bir ölçüye müdahale etmem gerekiyor, çocuğa sesleniyorum, sesim biraz geç gidiyor çocuğa yani biz o ölçüyü geçmiş oluyoruz bu en büyük sıkıntı yani bağlantı sorunu olduğu için sesim çocuğa geç gitmiş oluyor ve çocuk –

hocam hangi ölçü diyor ve zaman kaybı oluyor.” (K1). “Derslerde öğrenci çalarken ben bir şey söylediğimde sesim geç gidiyor. Öğrenci fark etmiyor sonra tekrar geriden aldırıyorum. Biraz vakit kaybediyoruz.” (K5) cevapları ile yanıtlamışlardır. Bu gecikmenin ses kartı vb. teknolojik, müzikal materyallerin kullanılmadığından ötürü, müzik programından ziyade konferans programları vasıtası ile ders yapılmasından dolayı yaşandığı belirlenmiştir. Enstrümanın sesini eş zamanlı olarak bilgisayara, kaliteli bir şekilde gerçekçi olarak aktarmaya yarayan ses kartı ile “Latency” denilen gecikme engellenebilir (Canyakan, 2013).

Çevrim içi eğitimin, yüz yüze eğitime göre daha yavaş ilerlediğini belirten Katılımcı 1; *“Maalesef o yüzden online eğitimde bunları daha geç öğretiyoruz. Verimli dersleri bir ya da iki öğrenciyle yapabiliriz çünkü maddi durumu elverişli olmayan ve bu donanımları başka kardeşleri kullanan çocuklar var.”* cevabını, Katılımcı 4; *“Özel sektörde daha verimli olurken, devlet okullarında motivasyonun daha düşük olduğunu düşünüyorum. Yavaş ilerlemek biraz motivasyonu düşürüyor ama öğrenciden öğrenciye değişiyor motivasyon durumu. Yeni başlayan öğrenciler için motivasyonu korumak biraz daha zor olabiliyor.”* cevabını vererek tecrübelerini ve fikirlerini aktarmıştır. Katılımcılar ile yapılan görüşmeler sırasında ve elde edilen bulgular doğrultusunda çevrim içi eğitimin eksiklerinin olduğu, bu duruma rağmen hiç ders yapamamaktan iyi karşılandığı, öğretmen ve öğrencileri motive ettiği söylenebilir.

Piyano tekniğine yönelik Katılımcı 1’in vermiş olduğu; *“Çocukların en büyük sorunu teknik geliştirmek, oluşturmak, alıştırmak. Biz yüz yüze eğitimde bile tekniği oturtana kadar zaten uzun bir süremiz geçiyordu ve bunu online eğitimde oturtmak inanılmaz büyük sıkıntı. Örneğin çocuk elini indiriyor, bileğini indiriyor, ‘hocam nasıl’ diye soruyor. Ben de buradan ellerini, bilek hareketlerini, geçişleri düzeltmiyorum.”* önemli bir cevap olarak

yorumlanmıştır. Bu cevaba göre piyano tekniğini geliştirmek, oluşturmak, alıştırmak çevrim içi piyano eğitiminin en zor kısımlarından birisi olarak görülmektedir.

Çevrim içi piyano eğitiminin alt dallarından birisi olan “videolu ders işleme” yöntemi için Katılımcı 2; *“Öğrenciler aslında kendilerini gözlemlemek zorunda kaldılar. Kendilerinin öğretmenleri oldular. Böylelikle yaptıkları hataları daha iyi fark edebilir duruma geldiler ve öz farkındalıkları artmış oldu.”* cevabını, Katılımcı 3; *“Öğrenci video kaydı gönderdiğinde daha faydalı olduğunu düşünüyorum. Videodan fotoğraf çekerek renklendirip hatalarını işaretlendiriyorum.”* cevabını vermiştir. Öğrenciler ve katılımcılar ile yapılan görüşmelerin sonucunda ortak cevap olarak, videolu piyano dersinin öğrenciler üzerindeki olumlu gelişimleri piyano tekniğinin dışında, teknolojik bilgi, program kullanımı ve motivasyonlarının artmasına yardımcı olduğu söylenebilir.

Katılımcılar yüz yüze piyano eğitimini daha akıcı bulduklarını; *“Yan yanayken daha akıcı ve uzun dersler yapıyorum ama diğer türlü anlaşılacak adına ve öz dersler yapıyorum.”* (K1). *“Yüz yüze ders yaparken öğrenci daha hızlı ilerliyordu. Ama şu an hiç ilerlememesi ve eğitimi bırakmaktansa çevrim içi eğitimden faydalanmak çok iyi.”* (K5) cevapları ile belirtmişlerdir. Katılımcıların çevrim içi piyano dersi uygulamalarına yönelik bilgi, tecrübe ve imkanlarının olmadığı göz önünde bulundurulduğunda eski alışkanlıklardan dolayı yüz yüze, usta çırak ilişkisi ile piyano dersine yakınlık duymaları çok normal karşılanmalıdır. Piyano eğitimi; usta çırak ilişkisinden yola çıkarak taklit etme, tekrarlatma yöntemleri ile günümüze kadar alışlagelmiştir (Agay, 1981). Bununla beraber her yeni icadın, buluşun, yöntemin alışılma süresi ve zorlukları göz önünde bulundurulmalıdır.

Katılımcılar yüz yüze piyano eğitimlerinde ders süresinin daha uzun sürdüğünü; *“Yan yanayken daha fazla şey verebiliyorum ve süre açısından daha uzun dersler yapıyorum,*

verimlilik ve akıcı bir ders olduğu için daha uzun ders işliyorum.” (K1). *“Çevrim içi eğitimde daha fazla vakit harcıyorum aslında bir ders ve öğrenci için. Önceden ders saatleri, okul saatleri ve sınırları belliydi, ama şimdi ders saatleri daha esnek oldu ve öğretmenlerin üzerine daha fazla yük binmiş oldu.”* (K5) cevapları ile belirtmişlerdir. Çevrim içi piyano dersinde yaşanan teknik aksaklıklar, eksik materyaller ve alışkanlık durumlarından dolayı derslerin daha kısa sürdüğünü ve videolu eğitim ile karma olarak yaptıklarını ama bunun yerine yüz yüze eğitimi tercih ettiklerini, özlediklerini belirtmişlerdir.

Yüz yüze piyano eğitiminin daha motive edici olduğunu belirten katılımcılar; *“Daha motive oluyorum. Ben de severek çalışıyorum ve öğrenci çalışıp geldiyse bırakmak istemiyorum.”* (K1). *“Ama daha üst sınıflara geldikçe motivasyon kaybı olmadı.”* (K5). *“Anlatamamak diye bir durum yok, her türlü anlatılabilir. Video gönderdiğinde hatalarını videodan ekran görüntüsü olarak işaretliyorum ve öğrenciye geri gönderiyorum. Ama bu durumlar süreci uzatıyor.”* (K6) cevaplarını vermişlerdir. İnsan enerjisinin yapıcılığı, paylaşılması durumları göz önüne alındığında yan yana enerji paylaşımının daha kolay ve motive edici etkisinden bahsedilebilir (Passmore & Durnin, 1955) Yüz yüze, fiziksel, yan yana yapılan piyano dersleri için hem öğrencilerin hem katılımcıların hem de diğer araştırmacılardan elde edilen bulgulara göre daha verimli, motive edici olduğu söylenebilir.

Araştırmanın on birinci alt problemine yönelik 7 kod, 2 kategori ve 1 tema elde edilmiştir. Araştırmanın on birinci alt problemi olan *“Çevrim içi piyano eğitim sürecindeki ders planlarınız ile fiziki eğitim öğretimdeki ders planlarınız arasındaki farklılıklar nelerdir?”* sorusundan elde edilen cevaplara göre verimlilik bakımından belirgin bir fark olduğunu belirtmişlerdir.

Motivasyon düşüklüğü için Katılımcı 1’in cevabı; *“Çocuktan çocuğa fark etse de*

genele baktığımda öğrencilerin motivasyonları düşük.” ve Katılımcı 4’ün cevabı; *“Özel sektör ve devlet okullarında bence büyük bir fark oluyor. Devlet okulundaki öğrencinin imkansızlıkları sebebiyle motivasyonu daha düşük oluyor.”* önemli görülmektedir. Eğitim öznel, eğitim bireysel farklılıkları, yeterlilikleri, sınırlılıkları göz ardı etmeden yapılmalıdır. Eğitim tarih içerisinde her dönem önemli bir yer tutmuş ve her zaman gelişmeye açık olmuştur (Katona, 1940). İçinde bulunduğumuz imkanlar doğrultusunda eğitimcilerin öğrencilerin motivasyonlarına en üst seviyede katkı yapabilmek için çabaladıkları belirlenmiştir.

Çevrim içi piyano dersi ile yüz yüze piyano dersi arasındaki önemli bir fark ise konsantrasyon konusunda gerçekleşmektedir. Konsantrasyon süresinin, yaş, yetiştirme tarzı, aileden gelen eğitim, bireysel farklılıklara göre değişmekte olduğu söylenebilir (Katona, 1940). Katılımcılarımız bu duruma yönelik; *“Öğrenciler derslerde sürekli konsantrasyonlarını kaybediyorlar.”* (K1). *“Öğrenciden öğrenciye değişiyor. Eğitim zaten bireysel bir şeydir. Kesin bu denilen bir formülü yoktur. Bazı öğrenciler konsantre olmakta zorlanıyor.”* (K4) cevaplarını vermişlerdir.

Katılımcılar, öğrencilerin bıkkınlıklarını da göz önünde bulundurduklarını; *“Çocuk sıkılmasın diye verimlilik düşüyor.”* (K1). *“Yine söylediğim gibi, öğrenciden öğrenciye değişiyor. Ama benim öğrencilerimin çoğunda aynı şeyleri yapmaktan dolayı bir bıkkınlık oluşuyor ve ben hemen müdahale ederek onları motive ediyorum. Bu durumlar öğrenciden daha çok öğretmene bağlı bence.”* (K4) cevapları ile belirtmişlerdir.

İki katılımcı çevrim içi eğitim sürecinde problem yaşamadığını; *“Kazanımın öğrenilmesinde bir problem olmuyor ancak yüz yüze eğitim her zaman daha iyi olduğunu söyleyebilirim.”* (K2). *“Güzel sanatlar liselerinin piyano kitapları başlangıç seviyelerindeki*

öğrenciler için materyal olarak kullandık. Aslında materyaller, notalar değişmedi, pdf olarak notalarını yine paylaştık. Öğrenciler notanın çıktısını aldı.” (K5) cümleleri ile belirtmişlerdir.

Yüz yüze eğitime göre piyano eserlerinde, gamlarında, etütlerinde verimliliğin düştüğünü; “Yüz yüze eğitimde normalde bir dönemde beş eser geçiyorsam çevrimiçi eğitimde bu sayı üçe düşebiliyor ayrıca gamlar gibi farklı konularda küçük oynamalar oluyor. Ders planlarımı bu durumları göz önünde bulundurarak hazırlıyorum.” (K2). “*Online eğitimde gamlara ayırdığımız vakit azaldı, gamlar için öğrencilerden videolar istiyorum. Parça, eser çalışırken hatalarını düzeltmek için vaktimizi değerlendiriyoruz.*” (K3). “*Gelecek hafta için 1 gam, 1 eser, Hanon’dan etüt vermek isterken, ödevlendirme açısından ve kazanım açısından yarı yarıya düşüş yaşıyoruz.*” (K1) cümleleri ile belirtmişlerdir.

Araştırmanın on ikinci alt problemine yönelik 8 kod, 2 kategori ve 1 tema elde edilmiştir. Araştırmanın on ikinci alt problemi olan “Çevrim içi piyano eğitimi ile fiziki ortamdaki piyano eğitiminde kullandığınız ders kaynakları arasındaki farklılıklar nelerdir?” sorusundan elde edilen cevaplara göre çevrim içi piyano eğitiminde öğretmenlerden bazılarının kaynakları paylaşmakta sıkıntı yaşadıkları, öğrencilerin çalışmaları sırasında müdahale etmenin zor olduğundan dolayı basit eserler seçtiği, öğrencilerdeki ya da internetteki nota dağıtıcısından faydalandığı, Skype, Whatsapp, Zoom ve mail yoluyla iletişimde buldukları belirlenmiştir.

Katılımcı 1 paylaşım sıkıntısı yaşayan tek katılımcı olarak; “*Kendi elimdeki notaları öğrencilere aktaramıyorum. Sıkıntı yaşıyorum.*” cevabını vermiştir. Bundan dolayı öğrencilerdeki notalar üzerinden müfredatlarına devam eden katılımcılar; “*Daha önceden öğrenciye verdiğim notalardan ya da kitaplardan devam ediyoruz.*” (K1). “*Öğrenciyle nota paylaşmak zor olduğu için belirli bir kaynaktan gitmek zor oluyor. O yüzden kitaptan gitmek*

gerekıyor.” (K3). “Yeni müfredat ile daralmaya gidilmişti zaten ve buna göre ders kitapları belirlendi ama öğrenci merkezli yaklaştığımız için farklı yaklaşımlar da yapıyoruz. Bilerek gelen öğrenciler ile bilmeden gelen öğrencinin gelişimsel düzeyi farklı olduğu için bu müfredatların dışına çıkmış oluyor. O yüzden çok bir fark yok bence. Baraj parçalarını, istenen parçaları yine yetiştiriyoruz ama öğrenciden kaynaklı farklılıklardan dolayı birisi daha yüksek puan alırken diğeri daha düşük puan alıyor.” (K6) cevaplarını vermişlerdir. Katılımcı 6’nın yeni müfredata yönelik getirmiş olduğu bakış açısı diğer cevaplara göre farklı olarak ön plana çıkmaktadır.

Öğrencileri için az müdahale gerektiren notaları seçen katılımcılar; “Öğrenciye anlatma konusunda sıkıntı yaşadığım için öğrenciyi zorlamayacak, kendi kendine bile anlayabileceği notalar ile çalıştırıyorum.” (K1). “Çocuklar metronoma uygun bir şekilde doğru notaları çalsın yeter. Nüans, sonorite vb. şeyler çok çok arka planda kalıyor.” (K5) cümleleri ile cevaplarını belirtmişlerdir. Piyano eğitimi sadece teknikten oluşmamaktadır. Piyano eğitiminde, müzikalitenin, enerjinin, motivasyonun, müzik tarihinin de önemli olduğu araştırmacılar tarafından çokça vurgulanmıştır (Bastien & Nagode, 1977). Ayrıca öğrenciler ile yapılan görüşmelerden elde edilen cevaplar ile katılımcılardan elde edilen cevaplar sayesinde oluşturulan teknolojik programlara dair “Whatsapp, Skype, Zoom, Mail” kodları arasında anlamlı bir tutarlılık bulunmaktadır.

Araştırmanın on üçüncü alt problemine yönelik 8 kod, 2 kategori ve 1 tema elde edilmiştir. Araştırmanın on üçüncü alt problemi olan “Çevrim içi piyano eğitimi verirken karşılaştığımız sorunlar nelerdir?” sorusundan elde edilen cevaplara göre; sistem kaynaklı problemlerden dolayı 3, öğrenci kaynaklı problemlerden dolayı 5 kod çıkartılmıştır. Uzaktan, çevrim içi eğitimin kolay ulaşılabilirliği, imkanı ve eğitmenleri bulunmayan kişi ve yerler için

büyük fırsat olduğu söylenebilir. Bununla beraber iyi bir hazırlık yapılmadığı takdirde öğrenciler üzerinde bıkkınlık, motivasyon kaybı yaşanabileceği söylenebilir (Garcia, 2002).

Öğrenci merkezli kaynaklardan birisi olan motivasyon eksikliği için katılımcılar; *“Öğrencilerin Motivasyon düşüklüğü. Motivasyonlarının neden düştüğünü öğrenmek için veliler ile konuşmak gerekiyor.”* (K1). *“Ekipmanı, imkanı eksik olan öğrencilerde motivasyon düşüyor. Haklılar açıkçası. Ama ben de onlara özel yaklaşıyorum ve motivasyonu arttırmaya çalışıyoruz. Bence iyi gidiyoruz sayılır.”* (K3). *“Yüz yüze eğitimde öğrenciler ile daha duygusal bağ kuruyorsunuz. Online eğitimdeki amacımız; öğrenciler eğitimden kopmasın yeter. Durum ne olursa olsun öğretmenin tecrübesi ve ilgisi sayesinde bence problemler daha kolay çözümlüyor.”* (K5) cevaplarını vermişlerdir. Öğretmenler ile öğrencileri arasında oluşan duygusal bağ, sağlık, hastalık, ekonomik endişeleri ile birleşince motivasyon kaybı yaşandığı belirlenmiştir. Katılımcılar bu durumda hem kendileri hem de öğrencileri için en az kayıpla geçilmesi adına araştırmaları yaparak hazırlandıkları belirlenmiştir.

Katılımcı 1 öğrencilerinde öz güven ve ilgi eksikliği tespit ettiğini; *“Öğrencilerden bazıları çevrim içi derslerde geri plana kaçar oldu. Derslere katılım göstermiyorlar. Dersteki katkısını, hevesini, ilgisini göstermeyen öğrenciler olabiliyor.”* (K1) cevabı ile belirtmiştir. Bu öz güven eksikliğinin giderilip, öğrencilere motivasyon saptanması için rehberlik merkezlerinden, rehber hocalardan destekler alınması, teşvik edici kamu spotları hazırlanması önerilebilir.

Konsantrasyon eksikliği için katılımcıların verdiği cevaplardan farklı olarak ön plana çıkanları; *“Konsantrasyonu düştüğünde, “bunu yaparsan dersi bitireceğiz, bunu yaparsan sevdiğin esere geçebileceğiz” diyerek motive etmeye çalışıyorum. Dikkatini çekebilmek için hikayeleştirme tekniklerini kullanarak farklı örnekler veriyorum.”* (K1). *“Konsantrasyon*

bakımından bence online ya da yüz yüze fark olmuyor. Öğrencinin kendisi ile alakalı. İsteyen her türlü yolunu buluyor.” (K4). *“Bizim ilk ve en önemli amacımız yüz yüze eğitime geçene kadar öğrenciler kopmasın yeter. Konsantre olan çocuk yine oluyor, olmayan çocuk yine olmuyor. Yüz yüze eğitimde gerektiğinde mimikleriniz, vücut diliniz ile öğrencinin dikkatini çekiyorduk ama çevrim içi eğitimde çok enerji aktarımı, mimik yapılamıyor.”* (K5) önemli olarak görülmüştür. Öğrencilerin motivasyonlarını üst seviyeye çıkarmak için katılımcıların çeşitli yollar denediği belirlenmiştir. Eğitimin kişisel farklılıkları göz önünde bulundurularak işlenmesine vurgu yapan Katılımcı 5’in cevabı farklı bir bakış açısı getirmiştir.

Piyano eğitiminde olmazsa olmazlardan birisi ise, piyanodur. Ekonomik şartlardan dolayı piyanosu olmayan öğrencileri bulunduğunu belirten katılımcılar; *“Öğrencinin evinde piyanosu yok, orgu yok. Melodika ile çalışmaya çalışan öğrenciler mevcut. Doğal olarak çalışamıyorlar.”* (K3). *“Öğrenci okulda konsol piyano ya da elektronik piyano ile çalışıyordu, evde orgla çalışırken doğal olarak çalışma hevesleri kaçıyor.”* (K6) cevaplarını vermişlerdir. Günümüzde ithalatın, imalatın, ihracatın yaygın olarak yapılmasının, kredi/taksit gibi ödeme kolaylıklarının bulunmasına rağmen ailelerin gelir düzeyleri ile harcamalarının planlanarak çocukların eğitimlerine yatırımlarda bulunulması önerilmektedir. Böylelikle çocuklar akranlarından geri kalmayacak ve motivasyonlarını kaybetmeyeceklerdir.

Araştırmanın on dördüncü alt problemine yönelik 5 kod, 3 kategori ve 1 tema elde edilmiştir. Araştırmanın on dördüncü alt problemi olan “Çevrim içi piyano eğitimi fiziki eğitime göre, başlangıç seviyesinde, orta seviyede ve ileri seviyede nasıl farklılıklar göstermektedir?” sorusundan elde edilen cevaplara göre, çevrim içi eğitimin piyano eğitiminde başlangıç, orta ve ileri seviyeleri ile ilgili katılımcıların yorumları bulunmaktadır.

Katılımcılardan elde edilen bulgular sonucunda, her seviye için farklı tecrübelerle sahip

oldukları belirlenmiştir. Başlangıç seviyesi çevrim içi piyano eğitimi için süreç ile ilgili; *“Çevrim içi eğitim biraz daha uzun sürede hedefe ulaşıyor.”* (K1). *“Piyanoya yeni başlayan birini olayın içine götürmek teknik açıdan bazı şeyleri oturtmak zaman alabiliyor.”* (K2) cevaplarını vermişlerdir. Çevrim içi piyano eğitiminin başlangıç seviyesi için hedeflenen kazanımlara daha uzun sürede vardığı belirlenmiştir.

Başlangıç seviyesinde çevrim içi piyano eğitimi öğretmenler açısından anlatım zorluğuna sebep olduğu belirlenmiştir. Katılımcılar; *“Yeni başlayan öğrenciye anlatmak çok sıkıntı. Başlangıç seviyesinde büyük sıkıntılar yaratıyor bu durum.”* (K1). *“Başlangıç seviyesinde duruş, tutuş konularını işlemek çok zor oluyor. Başlangıç aşamasında yüz yüze eğitimi tercih ederim. Öğretmenin çalarak göstermesi öğrenci üzerinde de olumlu etkiler yaratıyor.”* (K3). *“Başlangıç seviyesinde fiziksel olarak gösterilmesi gereken pek çok şey olduğu için en zor olacak seviyenin başlangıç seviyesi olduğunu düşünüyorum. Başlangıç seviyesinde bir yeri düzeltirken öğrenci başka bir şeyi bozabiliyor, o yüzden başlangıç seviyesi online eğitimde çok zor.”* (K4). *“9. sınıf başlangıç seviyesi piyano eğitimi için çok daha zor. Daha önceden geçmişi olmayan öğrencilere oturuş, duruş, legato çaldırmak çok zor.”* (K5) cevapları ile yaşadıkları anlatım zorluklarını belirtmişlerdir. Çevrim içi eğitimde sözlü iletişimin çok önem kazandığı ortaya çıkmaktadır. Ayrıca betimleme becerisi öğrenci ve öğretmen açısından iki taraf için de ayrı bir önem kazanmıştır. Şu an öğretmen ve öğrencilerin çevrim içi piyano eğitimine uygun bilgisayar programları, yazılımları, ses kartı, enstrümanları vb. malzemeleri kullanmadıkları göz önünde bulundurulduğunda yaşanan aksaklıkların çevrim içi piyano eğitiminden ya da öğretmen-öğrenciden dolayı değil, plansızlıktan, hazırlıksızlıktan dolayı olduğu söylenebilir.

Katılımcılar orta seviye piyano öğrencileri ile yapılan çevrim içi piyano eğitimlerinden

daha memnun olduklarını, en verimli aşamanın bu öğrenciler ile olduğunu; *“Orta seviyedeki öğrencilerin teknikleri daha oturmuş olduğu için başlangıç seviyesindeki öğrenciye göre eğitim süreci daha rahat oluyor.”* (K1). *“Orta ve ileri seviyelerde pek yaşanmıyor.”* (K2). *“Orta ve ileri seviye öğrenciler için online eğitim biraz daha kolay oluyor. Ama ileri seviye öğrencilerde daha fazla detay olduğu için anlaşılması, müdahale edilmesi de zor oluyor. O yüzden orta seviyedeki öğrenciler için online eğitim daha verimli, kolay oluyor.”* (K3) sözleri ile belirtmişlerdir.

Katılımcılar ileri seviye piyano öğrencileri için iki farklı görüş sunmuşlardır. İleri seviye piyano öğrencileri ile çevrim içi piyano eğitimi kolay olarak gören katılımcılar; *“İleri seviye öğrenci kendi deşifresini yapabiliyor. Parmak numaralarını anlayabiliyor. Zaten tekniği de oturmuş durumda. O yüzden en kolayı ileri seviye öğrenci ile çalışmak.”* (K1). *“İleri seviye öğrencilerde daha fazla detay olduğu için anlaşılması, müdahale edilmesi de zor oluyor.”* (K3) cevaplarını vermişlerdir.

İleri seviye piyano öğrencileri ile çevrim içi piyano eğitimini zor olarak yorumlayan Katılımcı 4 ise; *“İleri seviyede ise, daha fazla detay olduğu için elimizdeki ekipmanlar ile yapmak çok zor.”* cevabını vermiştir. Katılımcı 4’ün verdiği cevap ile farklı bir bakış açısı kazanan çalışma, nitel araştırmaların önemli özelliklerinde olan çalışma grubunun detaylı bir şekilde betimlenmesi özelliğini de burada göstermiş oluyor. Piyano eğitimi sadece tuşlara doğru zamanda basmak ile bitmemekte, müzikalite, sonarite, duruş, sahne tecrübesi ve hazırlığı gibi pek çok açıdan zengin içeriklere sahiptir (Miklaszewski, 1989). Çevrim içi olarak bu konularda yetersiz gözüktüğü Katılımcı 4 tarafından belirlenmiş ve cevaplanmıştır.

Araştırmanın on beşinci alt problemine yönelik 4 kod, 2 kategori ve 1 tema elde edilmiştir. Araştırmanın on beşinci alt problemi olan “Fiziki ortam ile çevrim içi ortamda

verdiğiniz piyano eğitimindeki öğrenci iletişiminiz arasındaki farklılıklar nelerdir?” sorusundan elde edilen bulgulara göre, iletişim ve ders işleme yöntemleri bakımından farklılıklar yaşandığı belirlenmiştir. Eğitim kurumlarında sözlü, yazılı iletişimin yanında öğrencilerin öğretmenleri gözlemleyerek rol model aldıkları gizli bir iletişim modelinin de olduğu söylenebilir, bu bakımdan yüz yüze/fiziki ortamlarda yapılan eğitimler sadece ders anlatmakla bitmemektedir (Aküzüm, 2017).

İletişim kategorisinde dokunsal, temaslı iletişimi tercih eden katılımcılar; *“Çevrim içi eğitimde temas edemediğim için bence çok büyük sıkıntı. Öğrencinin hatasını düzeltmek çok zor oluyor. Süre uzuyor. Yüz yüze eğitimde daha kısa sürede temas ile halledebiliyorum.”* (K1). *“Somut bir şekilde müdahale etmek daha artı durumda.”* (K3). *“Duruş, tutuş konularında kendi kameramızdan öğrenciye gösterip onu algılayıp taklit etmesini bekliyoruz, yüz yüze eğitimde bu süreçler daha hızlıken, online eğitimde daha yavaş bir gelişim oluyor.”* (K5) cevaplarını vermişlerdir. Fidan’a göre (2020); iletişim kaygısının altında sosyal ve psikolojik sebeplerin olabileceği belirtilmiştir. Öğrenci ve öğretmenlerin bu durumlara göre cevaplarını belirledikleri düşünülebilir.

Fiziki ortamdaki, çevresel iletişim için katılımcılar; *“Yüz yüze eğitimde hitap etmek daha başarılı ve kolayken online eğitimde hitap ederek iletişim kurmak, dikkatini çekmek daha önemli ve zor oluyor.”* (K2). *“Bazı öğrencilerin algılama seviyesi düşük olduğu için online eğitimde zorlanıyorlar.”* (K3). *“Okulda öğrenci yokken hocanın yaptığı egzersizlere, çalışmalara şahit olan öğrenci için bile motivasyon oluyor ve size bakış açısı değişiyor. Ben öğrenciyken hocanın yürüyüşüne bile bakardım. İletişim çok önemli.”* (K4) cevaplarını vermişlerdir. Yapılan araştırmalarda göz göze, yüz yüze yapılan iletişimin motivasyonu arttırdığı belirlenmiştir (Fidan, 2020). Böylelikle eğitimdeki verimlilik ve motivasyon

seviyesi en üst seviyeye getirilebilir.

Katılımcıların cevapları incelendiğinde sözlü iletişimden ziyade, yap/göster ya da temas ile düzeltme yöntemlerini kullandıklarını söyleyebiliriz. Bu durumda çevrim içi eğitimde alışkanlıkların dışına çıkıldığı için zaman zaman verimin ya da motivasyonun düştüğü söylenebilir. Yüz yüze eğitimin en büyük avantajı öğretmen ve öğrencinin enerji paylaşımı, temas yolu ile usta-çırak ilişkisini iyi bir şekilde kullanabilmek olduğu belirlenmektedir. Kanat Mutluoğlu'na (2020) göre; sözlü iletişim, iletişimin en temel hali olduğu için öğretmenlerin öğrenciler ile kuracakları iletişim dili çok önemli bir şekilde seçilmelidir.

Katılımcılar ders işleme yöntemlerinde ise öğrenci merkezli eğitim için; *“Çocuğa biraz daha rol vererek onu derste aktif tutmaya çalışıyorum.”* (K2). *“Öğrencinin imkanı, algılama seviyesi ve çeşidine göre öğretmenin dersi yönlendirmesi gerektiğini düşünüyorum. Böyle durumlarda öğrenciler motivasyonları düştüğünde daha kısa sürede toparlıyor ve bir süre sonra motivasyon düşüklüğü de yaşamıyorlar bence. Bizler çevrim içi eğitim vermek için ders almadık, tecrübe etmedik. Bir anda içine düştük ama öğretmen kendini geliştirip öğrenciye örnek olduğunda öğrencinin verimi de motivasyonu da artar.”* (K4) cevaplarını vermişlerdir. Sivri (2019) araştırmasında; öğretmen ve yöneticilerin tecrübeleri doğrultusunda öğrenci merkezli eğitimin verimliliği arttırdığı belirlemiştir.

Çevrim içi eğitimin alt dallarından birisi olan videolu eğitim için katılımcılar; *“Öğrenciler doğru düzgün çalışmadıkları için video istiyorum. Bazı öğrencilerin durumları, imkanları olmadığı için ders yapamadığım da oldu.”* (K3). *“Videolu eğitimi özellikle ileri seviye öğrenciler için çok verimli buluyorum.”* (K4) cevaplarını vermişlerdir. Yetimler (2020) çalışmasında; çoklu disiplin çalışmalarının gün geçtikçe arttığı ve bu duruma uyum sağlamak

için hizmet içi eğitimlerin artırılması gerektiğini belirtmiştir.

Elde edilen bulgular ışığında eğitimin özneliği, bireyselliği, öğrenci merkezli, sözel ve fiziki iletişim yöntemleri ile farklı farklı kullanılabilirliğinin olduğu belirlenmiştir. Bazı katılımcılar ve öğrencilerin çevrim içi eğitime hızla uyum sağlaması ile beraber pandemi sürecinde bile motivasyonlarını yüksek tuttukları, bazı öğrenci ve katılımcıların alışma sürecinden sonra hızla motivasyon kazandıkları belirlenmiştir. Gürler (2020); tecrübeli öğretmenlerin motivasyon kontrolü bakımından öğrencileri daha üst seviyeye çıkarabildiği belirlenmiştir.

Araştırmanın on altıncı alt problemine yönelik 9 kod, 2 kategori ve 1 tema elde edilmiştir. Araştırmanın on altıncı alt problemi olan “Çevrim içi ve fiziki ortamda yaptığınız piyano eğitiminin avantaj ve dezavantajları nelerdir? Açıklayınız.” sorusundan elde edilen cevaplara göre, çevrim içi piyano eğitiminin ve yüz yüze piyano eğitiminin kullanılabilirlik durumları incelenmiştir. Çelik Nayır (2018), piyano eğitiminde eser ve etüt seçiminin önemine vurgu yapmıştır.

Katılımcılar çevrim içi piyano eğitimini normal, sağlıklı eğitim hayatında da telafi olarak kullanılabileceğini belirterek; *“Öğrenci hastayken okula gelemiyorsa ödevlerini çevrim içi ortamdan yollayabilir. Ama geri kalan durumlarda yüz yüze eğitimi tercih ediyorum.”* (K1). *“Bazen yüz yüze derste çalışırken vakit yetmediği oluyordu. Bence böyle durumlarda karma eğitim sistemi ile videolu eğitimi kullanmak çok mantıklı olur.”* (K4). *“Öğrenci derse çalışmadan katıldığı zaman video çek bana at diyorum. Bu durumda tembelliğini telafi etmiş oluyor.”* (K5) cevapları ile karma eğitim sistemine sıcak baktıklarını belirtmişlerdir. Çelik Nayır’a (2018) göre; çevrim içi piyano eğitiminde etüt ve eser seçimi yapılırken fiziki temassızlığa göre seçim yapılması söylenilebilir.

Çevrim içi eğitimin avantajlarından birisi olarak katılımcılar hızlı iletişim sunmasını belirtmişlerdir. Katılımcı 1; *“Avantaj olarak zor durumlarda hızlı iletişim kurmak diyebilirim.”* cevabını, Katılımcı 2; *“Çevrim içi eğitimin avantajı ise saat sınırlamasının olmaması büyük avantaj.”* cevabını, Katılımcı 3; *“Online eğitim ile beraber yeni şeyler denemiş olduk. Gece 12 de bile yazan öğrenci oluyor ve o zaman ona cevap yazıyorum.”* cevabını vermiştir. Yurdakul’a (2015) göre; piyano eğitiminde bireysel iletişim ile öğrenciyi tanımak, motive etmek ve seviyesine göre eser/etüt belirlemek, anlatmak çok önemlidir. Bununla beraber çevrim içi eğitimde öğrencilerin yapılan derslerin tekrarını izleyerek çalışma verimlerini arttırabileceği düşünülmektedir.

Çevrim içi eğitimin avantajları olarak ulaşım ve ekonomik olarak değerlendiren katılımcılar; *“Yolda vakit kaybetmeme durumu, ulaşım zorluğu gibi durumlar online eğitimde avantaj oluyor. Yol masrafı olmuyor.”* (K1). *“Online eğitimde; yoldan zaman ve maddi tasarruf kazanmak avantajdır. Ama bir yandan da piyano, tripot, kamera, bilgisayar, tablet gibi elektronik/teknolojik aletlerin olmaması ekonomik olarak dezavantaj olabiliyor.”* (K4) cevaplarını belirtmişlerdir. Yurdakul 2015’te yaptığı araştırmada, çevrim içi eğitimin yeterli ve doğru teknolojik ekipmanlar ile yapılması gerektiği söylenebilir (Yurdakul, 2015).

Ayrıca internetin sınırsız sayıda bilgi sunması ile açık kaynak olmasından da büyük bir avantaj sağladığını belirten katılımcılar; *“Ulaşım imkânı olunmayan konser ve programlara katlanabilmesi önemli avantajlardır.”* (K2). *“İnternette her bilgi mevcut. Çalışacağımız etüt ya da eserleri izlemesini istiyorum. Bizim zamanımızda bilgiye ve kaynaklara bu kadar kolay ve hızlı erişmek mümkün değildi. Bence bu bakımdan çok şanslılar. Bu fırsatı değerlendiren öğrenci de oluyor, tembelliğe devam eden öğrenci de oluyor. Bunun kesinlikle yüz yüze ya da çevrim içi eğitimle alakası yok.”* (K5) cevabını

vermişlerdir. İnternetin öğrencilere sunduğu imkanlar ile öğrenciler çok sayıda kaynağa, ünlü sanatçılara erişim sağlamak ile kendilerini geliştirme konusunda önemli olduğu söylenebilir (Yurdakul, 2015).

Yüz yüze piyano eğitimi için katılımcılar duygusal ve sosyal bakımdan yaklaşarak; *“Ben öğrenci ile yan yanayken heyecanlanarak ders işlerim.”* (K1). *“Yüz yüze eğitimde sosyalleşmek, kültürü ve enerjiyi yaşamak çok önemli bence.”* (K4). *“Öğrencilerle dersteyken bazen cama konan bir kuşun bize eşlik etmesi, bazen güneş açması, bazen yağmur, kar yağması bile dersin akışını ve enerjisini değiştiriyordu. Öğrenciler ders aralarında konuşup rahatlayabiliyorlardı, şimdi evde daha rahat olabilirler belki ve mesajlaşabilirler ama tek başına kalmış oluyor.”* (K5) cevaplarını vermişlerdir. Bu cevaplara bakıldığı zaman katılımcıların, öğrencileri için motivasyonlarını, psikolojilerini ve eğitimlerini farklı bakış açıları, imkanlar doğrultusunda düşündükleri gözlemlenmektedir. Tokyürekli’ye (2020) göre; öğrencilerin psikolojik durumlarını öğretmenlerin yaklaşımları ile düzeltebilecekleri ifade edilebilir.

İçinde bulunduğumuz ekonomik, teknolojik imkanlar doğrultusunda yaşanan bazı problemlerden dolayı müzikalite bakımından yaşanan problemleri göz önünde bulundurarak katılımcılarımız; *“Yüz yüze eğitim çevrimiçine göre nüans vermede ve hissettirmede çok daha avantajlı.”* (K2). *“İleri seviye öğrenciler için şu an kullandığımız araçlar ve programlar müzikalite bakımından çok yetersiz geliyor bana.”* (K4). *“Müzik eğitiminde nüans, duygu, temas ile düzeltmenin olmaması yine dezavantajlardan bazıları.”* (K5) cevaplarını sunmuşlardır. Seçilen elektronik piyanolarda tuş hassasiyeti, ses kalitesi bakımından müzik bölümü öğrencilerinin özel olarak seçmeleri gerektiği söylenebilir (Canyakan, 2017).

Araştırmanın on yedinci alt problemine yönelik 2 kod, 2 kategori ve 1 tema elde

edilmiştir. Araştırmanın on yedinci alt problemi olan “Çevrim içi piyano eğitimini mi, fiziki ortamda yapılan piyano eğitimini mi tercih edersiniz? Neden?” sorusu sorulmuş ve katılımcıların cevapları doğrultusunda yüz yüze eğitimi ağırlıklı olarak tercih ettikleri belirlenmiştir. Piyano eğitiminin alışlagelmiş, klasikleşmiş usta-çırak iletişimi yapılmasından dolayı genel olarak yüz yüze yapıldığı ve değişen şartlara göre hizmet içi eğitimler ile desteklenmesi gerekmektedir(Akdoğan, 2013).

Yüz yüze eğitimi duygusal yönden tercih eden katılımcılar; *“Öğrenci ile yan yana eğitimi, duygusal bağ kurmak için tercih ediyorum.”* (K1). *“Yüz yüze eğitimi tercih ederim. Öğrenci ile baş başa kalıp, usta çırak ilişkisinde kaldığımız için tercih ederim.”* (K3). *“Öğrenci ile göz göze gelebilmek, dokunabilmek için yüz yüze eğitimi tercih ediyorum. Usta çırak ilişkisinde öğrenciyi yontmak, şekillendirmek daha kolay ve kısa sürede oluyor.”* (K4) cevaplarını vermişlerdir. Yüz yüze eğitim ile beraber öğrenci, öğretmen arasında duygusal iletişim kurulmasının kolaylıkla olduğu ve motivasyonunun artmasında önemli bir etken olduğu söylenebilir (Türel, 2008).

Karma eğitim önerisine olumlu bakan katılımcılar; *“Yüz yüze eğitimi tercih ederim ancak ikisinin de avantaj ve dezavantajlarının olduğunu söyleyebilirim ve çevrimiçi eğitim de olmaz ise olmazlarımdan biri haline geldi.”* (K2). *“Çevrim içi eğitimin ulaşım bakımından büyük avantajı oldu. Ama şu an %100 sağlıklı durumda değil. O yüzden karma olmasını tavsiye ederim.”* (K5) cevaplarını belirtmişlerdir. Pandemi sürecinden sonra yaygın duruma gelen çevrim içi piyano eğitiminin, pandemiden sonra yüz yüze eğitim ile beraber karma bir şekilde olunca eğitimdeki verimliliği arttıracığı düşünülmektedir (Yurdakul, 2015).

Bu çalışma doğrultusunda katılımcı olarak görüşmeler yapılan öğrenci ve öğretmenlerin genel olarak müzik programlarından ziyade konferans ya da mesajlaşma

programları ile ders işledikleri belirlenmiştir. Bu durumlarda müzikal, eğitsel açıdan yaşanan problemlerin, hazırlıklı, planlı, programlı olarak uygulandığında yaşanılmayacağı tahmin edilmektedir. Öğrencilerin daha fazla motivasyon kaybı yaşadıkları ve öğretmenlerin öğrencilerin motivasyonlarını toparladıkları da araştırmanın sonucunda elde edilen bulgular içerisinde yer almaktadır. Türel'e (2008) göre; Öğretmenlerin meslek içi eğitim ile yeni programlara alışmalarının, öğrenci motivasyonunu arttırdığı bilinmektedir.

Öğrencilerin cevaplarına karşılık, öğretmenlerin çevrim içi piyano eğitim sürecinde teknolojik aletlerden daha fazla yararlandıkları belirlenmiştir. Bunun sebebi olarak maddi gücün, birikimin ön plana çıktığı düşünülmektedir. Bazı öğretmenler evlerindeki bilgisayarlarını kendi çocukları ders yapabilsin diye çocuklarına verdikleri belirlenmiştir. Öğretmenler ile öğrencilerin iletişim için kullandıkları programların aynı olduğu saptanmıştır. Öğrencilerden farklı olarak "Ear Training" programı gelişimsel bir program olarak kullanılırken, öğretmenlerden birisi ise öğrencilerine nota, video, ödev aktarımı yaparken "Google Drive" programını kullandığını belirtmiştir. Buna göre öğretmen ve öğrenci ihtiyacı için genelde aynı programlar kullanıldığı gibi ihtiyaca yönelik farklı programların da kullanıldığı belirlenmiştir. Ayaydın'a (2014) göre; öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin mesleklerine yönelik teknolojik gelişmelerin gerisinde kaldığı, takip etmedikleri belirlenmiştir. Bu durumun öğrenci ve öğretmen motivasyonuna etkisini en aza indirebilmek için teşvik edici programların, aktivitelerin artırılması gerekmektedir.

Öğretmenlerin verdikleri cevaplarda ise; teknolojik olarak kendilerini öğrencilerden yetersiz seviyede gördükleri belirlenmiştir. K4'ün verdiği cevap "*Öğrencilerin bize göre daha kolay adapte olup, hazır bulduklarını düşünüyorum.*" bu duruma örnek gösterilebilir. Bu yeni duruma uyum sağlama yönteminde öğrencilere eksiklik hissettirmemek adına

öğretmenlik tecrübelerinden faydalandıkları söylenebilir. Öğretmenler ve öğrenciler planlı, destekli ve daha zengin bir teknolojik ortamda çevrim içi piyano eğitimindeki verim ve motivasyonun artacağı görüşündelerdir. Ayaydın, 2014'te yaptığı araştırma ile; öğretmen adaylarının eğitim hayatındayken mesleki teknoloji ile tanışarak, mesleki hayatına hazır hale gelmesi gerektiğini belirtmiştir (Ayaydın, 2014).

Yüz yüze eğitimi tercih eden öğrencilerin tercih sebeplerinden birisinin sosyal ortam olması aslında eğitimden ziyade psikolojik bir unsur olarak gösterilebilir. Hastaliksız, sağlıklı bir durumda planlı bir şekilde uygulanacak olan çevrim içi eğitimin yüz yüze eğitime destek olarak karma bir şekilde uygulanması ile öğrencilerin ve öğretmenlerin bu problemden kurtulup, motivasyonlarının artacağı düşünülmektedir. Öğrenci 2 ile yapılan görüşme sırasında elde edilen; *“Kesinlikle, %100 yüz yüze eğitimi tercih ederim. Yüz yüze eğitimden daha çok verim alıyorum. Okula gitmek bile bir disiplin gerektiriyor. Bir de okulda insanlarla yüz yüze karşılaşmanın enerjisi online eğitime göre daha etkili oluyor. Tabi ki de çevrim içi eğitim ile beraber hiç beklemediğimiz şeyleri de öğrenmiş olduk. Bence videolu eğitim ile karma olarak kullanılsa çok güzel olur.”* cevabı önemli ve özet şeklinde görülmektedir. Yüz yüze eğitimde bazı öğrencilerin kendilerini daha sorumluluk sahibi hissetmesi, alışkanlıklarını korumasına sebep olmaktadır. Etlican, 2012 yılındaki çalışmasında çevrim içi ve yüz yüze eğitim modellerinin karma olarak işlenmesinin öğrencilerin verimliliğini arttıracakını düşünmektedir (Etlican, 2012).

Öğretmenler öğrencilerinin genel olarak ekonomik düzeylerini düşük, teknolojik materyallerini eksik ya da yetersiz bulmaktadırlar. Bu durumların giderilmesi ile öğrencilerin eğitim düzeylerinde, seviyelerinde, ilgilerinde, motivasyonlarında yükselme yaşayacağı tahmin edilmektedir. Bazı öğrencilerin ekonomik durumu, ev imkanlarının zor olması ve

çevresel faktörlerin olumsuz etki ettiği belirlenmiştir. Öğrencilerin olumsuz çevresel etkilerden kurtulabilmek adına yüz yüze eğitimi tercih ettikleri elde edilen sonuçlar arasındadır. Araştırmacılar teknolojik çalışmaların alt yapı maliyetinden dolayı sorunlar yaşandığını ama bu durumların ekonomik çözümlerden sonra en üst düzey verimliliğe ulaşacağını belirtmektedir (Etlican, 2012; Ayaydın, 2014).

Karma eğitime yönelik öğrenci ve öğretmenlerin olumlu bakış açısı olduğu araştırma bulgularından elde edilen bir sonuçtur. Buna örnek olarak Öğrenci 3 ile yapılan görüşmede elde edilen; *“Karma olmasını tercih ederim. Hocalarımız ile aynı ortamda olmak, enerji paylaşmak, daha kısa sürede hatalarımı hocamın düzeltmesi ve video hazırlarken hatalarımızı görmek adına da online eğitimin avantajları bence iyidir.”* cevabı ise bazı öğrencilerin kendilerini geliştirmeye daha açık, hevesli olduğunu göstermektedir. Karma eğitim olarak katılımcı 2; *“Yüz yüze eğitimi tercih ederim ancak ikisinin de avantaj ve dezavantajlarının olduğunu söyleyebilirim ve çevrimiçi eğitim de olmaz ise olmazlarımdan biri haline geldi.”* cevabını vermiştir. Katılımcı 5 bu kategori için; *“Çevrim içi eğitimin ulaşım bakımından büyük avantajı oldu. Ama şu an %100 sağlıklı durumda değil. O yüzden karma olmasını tavsiye ederim.”* cevabını vermiştir. Araştırmalar sonucunda öğretmenlerin teknolojik gelişmelere alışkın ve hakim olması ile beraber öğrencileri daha fazla motive edebildikleri, verimliliği arttırdıkları belirlenmiştir (Etlican, 2012).

Öğretmenlerin ve öğrencilerin genel olarak teknoloji ile ilgili oldukları, hem mesleki hem de sosyal amaçlar için teknolojiyi kullandıkları belirlenmiştir. Müzik teknolojileri ve bilişim teknolojileri konularında hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin çok fazla eksikleri bulunduğu belirlenmiştir. Bu eksiklerin giderilmesi için hizmet içi eğitimler ile öğretmenlere yardımcı olunması gerektiği tavsiye edilmektedir. Okullarda yapılacak uzman pedagoglar,

uzman rehberler, müzikologlar ve uzman müzik teknologlarının seminerleri ile öğrencilerin bilgilendirilerek motivasyonlarının arttırılabileceği düşünülmektedir. Yeterli kaynağa, imkana, fırsata ulaşıldığı takdirde çevrim içi piyano eğitiminin başarısının, veriminin ve motivasyonunun artacağı düşünülmektedir (Canyakan, 2017).

Çevrim içi eğitime yönelik öğretmen, öğrenci, ailelere yönelik öznel eğitimin ve kamu spotu olarak toplumu bilinçlendirmeye yönelik ayrı ayrı çalışmaların yapılması önerilmektedir. İnternetteki bilgi kirliliğinin önüne geçmek için akademik çalışmaların hızla, acilen artması ve desteklenmesi gerekmektedir. Psikoloji, müzik teknolojileri bölümleri ile müzik eğitimi bölümlerinin çoklu disiplin uyumu içerisinde çalışması ve buna özel çevrim içi pedagojik yaklaşımlar ve teknolojik ders programlarının geliştirilmesi önerilmektedir. Akdoğan'a göre (2013); müzik eğitiminin diğer disiplin dalları ile beraber yürütüldüğü takdirde verimliliğinin artacağı, gelişen teknolojiye ve hızla değişen şartlara uyum sağlanması gerektiği söylenebilir.

Kaynakça

- Acar, A. K. (2019). *Müzik teknolojilerinin başlangıç seviye grup piyano eğitiminde kullanılabilirliğine yönelik öğretim programı önerisi: midi piyano laboratuvarı uygulamaları* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Bursa Uludağ Üniversitesi.
- Agay, D. (1981). *Teaching piano: A comprehensive guide and reference book for the instructor* (2nd ed.). Yorktown Music Press.
- Akbaba, S. (2006). Eğitimde motivasyon. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1), 343-361.
- Akbulut, E. (2000). Çalgı eğitiminde davranışların organizasyonu. *Eğitim Araştırmaları Dergisi* (2), 1-4.
- Akbulut, E. (2013). Eğitim fakültesi müzik eğitimi ana bilim dalı “bireysel çalgı” dersi hedeflerinin gerçekleştirme düzeylerine ilişkin 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin görüşleri açısından bir değerlendirme. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(2), 57-68.
- Akcan, A. S. (2011). *Piyano eğitimindeki motivasyon durumunun öğretim elemanı ve öğrenci açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Akdoğan, F. N. (2013). *Müziğin iletişimdeki rolü* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Akpur, U. (2015). *İngilizce hazırlık programı öğrencilerinin akademik motivasyon, kaygı ve tutumları ile akademik başarıları arasındaki ilişkiler örüntüsü* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi.
- Aktan, C. (1999). *2000'li yıllarda yeni yönetim teknikleri (4): İnsan mühendisliği*. TÜGİAD Yayını.

- Aküzüm, C. (2017). Kurucu müdürlerin okul yönetimi bağlamında karşılaştıkları temel yönetsel sorunlar ve çözüm önerileri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(60), 161–185.
- Algan Kocabaş, İ. (2015). *Müzik öğretmeni adaylarının "Oyun, Dans ve Müzik" dersine ilişkin motivasyon düzeyleri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Arslan, Ö. (2018). *Çevrimiçi uzaktan eğitim öğrencilerinin programları terk etme nedenlerinin incelenmesi* [Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi]. Hacettepe OpenAIRE. <http://hdl.handle.net/11655/5339>
- Ayaydın, Y. (2014). Sosyal bilgiler öğretiminde öğretim teknolojilerinin kullanımına ilişkin hizmet-içi ve hizmet-öncesi sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Aydın, A. (2003). *Gelişim ve öğrenme psikolojisi (4. Basım)*. Alfa Yayınları.
- Bacanlı, H. (2007). *Eğitim psikolojisi*. Pegem Yayıncılık.
- Bali, E. (2018, Ocak 12). Slikon vadisi'ndeki Türkler belgeseli 3. bölüm [Video]. (C. Özdemir, Röportaj Yapan). Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=vTGv8qEy-eo>
- Balta, Y. (2014). *Türkiye'de çevrimiçi eğitimde ders veren öğretim elemanlarının çevrimiçi ölçme değerlendirme yöntemlerine ilişkin görüşleri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Fırat Üniversitesi.
- Bastien, J. W., & Nagode, E. G. (1977). How to teach piano successfully. *Psychology*.
- Bilen, S. (1995). *İşbirlikli öğrenmenin müzik öğretimi ve güdüsel süreçler üzerindeki etkileri* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.

- Brandström, S., Wiklund, C., & Lundström, E. (2012). Developing distance music education in Arctic Scandinavia: Electric guitar teaching and master classes. *Music Education Research*, 14(4), 448–456. .
- Bulut, D. (2011). Güzel sanatlar ve spor liselerinde görev yapan piyano öğretmenlerinin profilleri üzerine bir araştırma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(26), 89-102.
- Canyakan, S. (2013). *Profesyonel müzik kayıtlarında perde doğrulamanın performansa yönelik etkileri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Canyakan, S. (2017). *Müzik türlerine verilen duygusal tepkide zaman değişkenleri ve kronobiyolojik etkenler* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Ceylan, A. D. (2010). *Başlangıç eğitiminde kullanılan klarnet metotlarının incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Çalışkan, T. (2008). *Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı eğitiminde güdülenme düzeyleri ve başarı durumları arasındaki ilişki* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çelik Nayır, Y. (2018). *Güzel sanatlar liselerinde piyano eğitiminin teknik ve pedagojik açıdan incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Haliç Üniversitesi.
- Çelik, V. (2003). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Çepni, S. (2018). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş* (8. baskı). Celepler Matbaacılık Yayın ve Dağıtım.
- Çiçek, V., & Apaydınlı, K. (2016). Güzel sanatlar liselerinde piyano eğitiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(20), 1471-1491.

- Çilden, Ş. (2001). Müzik, çocuk gelişimi ve öğrenme. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(21), 1-8.
- Çimen, G. (1994). Pişano eğitiminde bireysel çalışma süreci. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (Özel sayı), 138-142.
- Dede, Y., & Argün, Z. (2004). Öğrencilerin matematiğe yönelik içsel ve dışsal motivasyonlarının belirlenmesi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 29(134), 49-54.
- Değerli, N.(2020). *Üniversite öğrencilerinin iletişim kaygısı düzeyleri üzerine uygulamalı bir çalışma* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Demir, S. (2018). *Okul yöneticilerinin kullandıkları motivasyonel dil ile öğretmen motivasyonunun incelenmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gaziantep Üniversitesi.
- Demirkaya, E. (2015). *Müzik eğitimi anabilim dallarında bireysel çalgı bağlama derslerinde konya tavrının öğretilme durumu* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Demirova, G. (2008). *Pişano eğitiminin ilköğretim öğrencilerinin dikkat toplama yetisine etkisi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Dennis, K., Bunkowski, L., & Eskey, M. (2007). The little engine that could--how to start the motor? Motivating the online student. *InSight: A Collection of Faculty Scholarship*, 1(2), 37-49.
- Dereli, B. (2013). *Yeni medya olarak çevrimiçi video portalları ve video portallarının incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Kültür Üniversitesi.
- Dursunoğlu, C. (1966). *İki anı: Musiki devrimimizde iki merhale*. Şark Matbaası.
- Engler, D. (1970). Instructional technology and the curriculum. . *The Phi Delta Kappan*, 51(7), 379-381.

- Ercan, N. (1999). Bireysel çalgı eğitiminde öğretmen-öğrenci ilişkilerine çağdaş yaklaşımlar. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (Özel Sayı), 10-33.
- Ercan, N. (2003, Ekim 30-31). Piyano eğitiminde müzikalite kavramının kazandırılması açısından genel yaklaşımlar. *Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu'nda sunulan bildiri*. Malatya. (s. 212-214).
- Erden, M., & Akman, Y. (2007). *Eğitim psikolojisi (gelişim-öğrenme-öğretme)* (16.Basım). Arkadaş Yayınevi.
- Ergin, A., & Karataş, H. (2018). Üniversite öğrencilerinin başarı odaklı motivasyon düzeyleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(4), 868-887.
- Ertürk, S. (1997). *Eğitimde program geliştirme*. Meteksan A.Ş.
- Etlican, G. (2012). *X ve y kuşaklarının online eğitim teknolojilerine karşı tutumlarının karşılaştırılması* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Bahçeşehir Üniversitesi.
- Fenmen, M. (1947). *Piyanistin kitabı*. Akba Kitabevi.
- Fidan, N. (1996). *Okulda öğrenme ve öğretme*. Alkım Yayınevi.
- Garcia, S. (2002). Learning styles and piano teaching. *In Piano pedagogy forum*, 5(1), 5-204.
- Gazimihal, M. R. (1961). *Musiki sözlüğü*. Milli Eğitim Basımevi.
- Gerelus, K., Comeau, G., Swirp, M., & Huta, V. (2020). Parting ways with piano lessons: Comparing motivation between continuing and dropout piano students. *Bulletin of the Council for Research in Music Education* (225), 45-66.
- Gültek, B. (2000). *Piyano eğitimi tarihi*. <http://www.piyanoegitimi.com/piyanoegitimitarihi.pdf> adresinden 18 Aralık 2020 tarihinde erişildi.
- Günel, F. (1999). *Piyano eğitiminde motivasyon değerlendirme ölçeği oluşturma* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.

- Güney, S. (2012). *Örgütsel davranış*. Nobel.
- Gürler, E. (2020). *Okulların örgütsel öğrenmeleri ile öğretmenlerin motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Uşak Üniversitesi.
- Gürsel, M. (2012). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi: Kavramlar, süreçler ve uygulamalar*. Eğitim Yayınevi.
- Heinich, R. (1970). *Technology and the management of instruction*. Association for Educational Communications and Technology.
- Işıksaçan, T. (2011). *Etkili motivasyon* (3. Basım). Kum Saati Yayınları.
- İşman, A. (1999). Birinci Uzaktan Eğitim Sempozyumu. *Uzaktan Eğitim: EDOK Uzaktan Eğitim Merkezi*, (s. 93-101). Kara Kuvvetleri Eğitim ve Doktrin Komutanlığı.
- İner, S. (2010). *İlköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin motivasyonlarını etkileyen faktörler (Kırıkkale İli Örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Kırıkkale Üniversitesi.
- Kanat Mutluoğlu, A. (2020). *Yabancı dil olarak İngilizce öğrenme ortamında iletişim isteği üzerine çok aşamalı bir çalışma* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Kaptan, S. (1995). *Bilimsel araştırma ve istatistik teknikleri*. Rehber Yayınevi.
- Katona, G. (1940). *Organizing and memorizing: Studies in the psychology of learning and teaching*. Columbia University Press.
- Keleş, E., Öksüz, B. D., & Bahçekapılı, T. (2013). Teknolojinin eğitimde kullanılmasına ilişkin öğretmen görüşleri: fatih projesi örneği. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 12(2).

- Kim, K. J., & Frick, T. W. (2011). Changes in student motivation during online learning. *Journal of Educational Computing Research*, 1(44), 1-23.
- Koçer, E. (2001). *Web tabanlı uzaktan eğitim* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Koyuncu, K. (2016). *Okul öncesi öğretmen adaylarının içsel motivasyonlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Köseoğlu, K. (2005). *Bilgisayar destekli müzik*. Pusula Yayıncılık.
- Kurtuldu, M. K. (2010). Piyanoda eğitiminde başarısızlık nedenlerine yönelik öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 3(8), 917-930.
- Michels, U., & Vogel, G. (2013). *Müzik atlası*. (Ç. (S. Uçar,). Alfa Basım Yayın Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.
- Miklaszewski, K. (1989). A case study of a pianist preparing a musical performance. *Psychology of Music*, 17(2), 95-109.
- Miltiadou, M., & Savenye, W. C. (2003). Applying social cognitive constructs of motivation to enhance student success in online distance education. *Association for the Advancement of Computing in Education (AACE) journal*, 1(11), 78-95.
- Odabaş, H. (2003). İnternet tabanlı uzaktan eğitim ve bilgi ve belge yönetimi bölümleri. *Hakemli Yazılar Türk Kütüphaneciliği*, 17(1), 22-36.
- Onuk, Ö. (2007). *Müzik öğretmenliği lisans programı öğrencilerinin öğretmenliğe güdülenmeleri ile akademik başarıları arasındaki ilişki* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.

- Ömür, Ö. (1998). *Piyano öğretiminde pedagojik yaklaşımın önemi üzerine bir araştırma* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Özdaşlı, K., & Akman, H. (2012). İçsel ve dışsal motivasyonda cinsiyet ve örgütsel statü farklılaşması: Türk Telekomünikasyon A.Ş. çalışanları üzerinde bir araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 4(7), 73-81.
- Özder, Z. (2010). *Anadolu güzel sanatlar liseleri viyolonsel eğitiminde motivasyonun yeri ve önemine ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşleri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Özdil, I. (1986). *Uzaktan eğitimin evrensel çerçevesi ve Türk eğitim sisteminde uzaktan eğitimin yeri*. Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Özen, N. (2004). Çalgı eğitiminde yararlanılan müzik eğitimi yöntemleri. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(2), 57-63.
- Özer, B. (1991). Uzaktan eğitim yaklaşımının öğretmen eğitiminde kullanılması. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 73-88.
- Özevin, B. (2006). Oyun, dans ve müzik dersine ilişkin motivasyon ölçeği. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumunda sunulan bildiri*. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Passmore, R., & Durnin, J. V. (1955). Human energy expenditure. *Physiological Reviews*, 35(4), 801-840.
- Prensky, M. (2001). Digital natives, digital immigrants. *On the horizon*, 9(5).
- Sönmez, V. (2012). *Eğitim bilimine giriş*. Anı Yayıncılık.
- Saygun, A. A. (1958). *Musiki nazariyatı*. Maarif Basımevi.
- Selçuk, Z. (2007). *Eğitim psikolojisi* (14. Basım). Nobel Yayınevi.

- Sever, G. (2014). Bireysel çalgı keman derslerinde çevrilmiş öğrenme modelinin uygulanması. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 2(2), 27–41.
- Sivri, H. (2019). *Okul yöneticileri ile öğretmenlerinin öğrenci merkezli eğitim ilkelerini benimseme düzeyleri ve okul etkililiğine yönelik görüşleri arasındaki ilişki* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Spitzer, D. R. (1996). Motivation: The neglected factor in instructional design. *Educational Technology*, 3(36), 45-49.
- Sylvia, R. D., & Hutchison, T. (1985). What makes Ms. Johnson teach? A study of teacher motivation. *Human Relations*, 38(9), 841-856.
- Tarman, S. (2016). *Müzik eğitiminin temelleri*. Müzik Eğitimi Yayınları.
- Tecimer, B. (2004, Şubat 10-15). Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki yardımcı çalgı piyano dersleri üzerine bir araştırma. (Sözel Bildiri). *1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumunda sunulan bildiri*. Süleyman Demirel Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Tokyürekli, E. (2020). *Psikolojik danışman adaylarının psikolojik danışma yapmaya yönelik özyeterlik algıları* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Türel, Y. K. (2008). *Öğrenme nesnelere ile zenginleştirilmiş öğretim ortamlarının öğrenci başarıları tutumları ve motivasyonları üzerindeki etkisi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Fırat Üniversitesi.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi: temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum*. Evrensel Müzikevi.
- Ulusoy, A. (2003). Güdülenme. (A. Ulusoy içinde, *Gelişim ve öğrenme* (s. 307-326). Anı Yayıncılık.

- Uşun, S. (2006). *Uzaktan eğitim*. Nobel Yayıncılık.
- Ünsal, A. S. (2011). *Piyano eğitimindeki motivasyon durumunun öğretim elemanı ve öğrenci açısından incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Woolfolk, A. (2004). *Educational Psychology*. Allyn & Bacon.
- Wristen, B. (2006). Demographics and motivation of adult group piano students. *Music Education Research*, 3(8), 387-406.
- Yalçın, H. (2017). Türkiye’de mesleki müzik eğitimi veren kurumların mevcut durumları. *Çevrimiçi Müzik Bilimleri Dergisi*, 2(3), 37-66.
- Yetimler, G. (2020). *Video sanatı ve enstalasyon bağlamında “video mapping”* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Beykent Üniversitesi.
- Yılmaz, E. (2007). *Ortaöğretimde ingilizce derslerinde öğrenci başarısında motivasyonun rolü: Bartın ili örneği* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Karaelmas Üniversitesi.
- Yılmaz, G. (2006). *Güzel sanatlar lisesine yeni başlayan piyano öğrencilerinin biyolojik, psikolojik ve müzikal yönden incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Trakya Üniversitesi.
- Yokuş, H. (2009). *Piyano eğitiminde öğrenme stratejilerinin kullanılmasına yönelik etkinliklerin performans başarısına ve üstbilişsel farkındalığa etkisi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Yungul, O. (2018). Müzik eğitiminde web tabanlı uzaktan eğitim. *International Journal Of Turkish Literature Culture Education*, 7(2), 1333–1348.
- Yurdakul, B.O. (2015) *Müzik teknolojileri lisans eğitim programlarının karşılaştırmalı betimsel analizi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. İstanbul Teknik Üniversitesi.

Yücel Batmaz, N., & Güner, A. (2016). Dönüştürücü liderliğin çalışanların içsel motivasyonu üzerindeki etkisi: Yerel yönetimlerde karşılaştırmalı bir araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 21(2), 477-492.

EKLER

Ek-1. Etik Kurul Onay Belgesi

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİK KURULLARI
 (Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etik Kurulu)
TOPLANTI TUTANAĞI

OTURUM TARİHİ
23 Ekim 2020

OTURUM SAYISI
2020-08

KARAR NO 1: Eğitim Bilimleri Enstitü Müdürlüğü'nden alınan Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Filiz ÇAĞLA'nın "Çevrim İçi Piyano Eğitiminin Öğrenci ve Öğretmen Motivasyonu Açısından İncelenmesi ve Değerlendirilmesi" konulu tez çalışması kapsamında uygulanacak anket ve ölçek sorularının geçildi.

Yapılan görüşmeler sonunda; Eğitim Bilimleri Müdürlüğü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Filiz ÇAĞLA'nın "Çevrim İçi Piyano Eğitiminin Öğrenci ve Öğretmen Motivasyonu Açısından İncelenmesi ve Değerlendirilmesi" konulu tez çalışması kapsamında uygulanacak anket ve ölçek sorularının, fikri, hukuki ve telif hakları bakımından metot ve ölçeğine ilişkin sorumluluğu başvurucuya ait olmak üzere uygun olduğuna oybirliği ile karar verildi.

Prof. Dr. Ferihat YILMAZ
Kurul Başkanı

Prof. Dr. Abamüslim AKDEMİR
Üye

Prof. Dr. Doğan ŞENYÜZ
Üye

Prof. Dr. Ayşe OĞUZLAR
Üye

Prof. Dr. Abdurrahman KURT
Üye

Prof. Gülay GOGUŞ
Üye

Prof. Dr. Alev SINAR UĞURLU
Üye

Ek-2. MEB İzin Belgesi

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Elden
alacak

Sayı : E-59090411-44-18821099
Konu : Anket Araştırma İzni

05.01.2021

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : a) 11.12.2020 tarihli ve 37760 sayılı yazınız.
b) Valilik Makamının 05.01.2021 tarihli ve 18787450 sayılı oluru.

Üniversiteniz Yüksek Lisans Öğrencisi Filiz ÇAĞLA'nın "**Çevrim İçi Piyano Eğitiminin Öğrenci ve Öğretmen Motivasyonu Açısından İncelenmesi ve Değerlendirilmesi**" konulu tez araştırma çalışması hakkındaki ilgi (a) yazınız ilgi (b) valilik onayı ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve araştırmacının söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanmaması, **uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının kurumlarımıza araştırmacı tarafından ulaştırılarak uygulanması**, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun kamuoyuyla paylaşılmaması koşuluyla, gerekli duyurunun araştırmacı tarafından yapılması, okul idarecilerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Valilik Onayı doğrultusunda uygulanması ve işlem bittikten sonra 2 (iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini arz ederim.

Levent ÖZİL
İl Millî Eğitim Müdürü a.
Müdür Yardımcısı

Ek:
1- Valilik Onayı
2- Ölçekler

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Adres : İstanbul Millî Eğitim Müdürlüğü - Strateji Geliştirme Şb.Md.
Binbirdirek Mh İmran Öktem Cd. No:1 Sultanahmet-Fatih/İstanbul
Telefon No : 0 (212) 384 36 32

Bilgi için: Aykut ÇELİK
Unvan : Büro Hizmetleri
Faks: _____

İnternet Adresi: istanbul.meb.gov.tr

Ek-3. Öğrencilere Yöneltilen Görüşme Soruları

1. Çevrim içi piyano eğitim sürecinde hangi teknolojik bilgileri, donanım ve yazılımları kullanıyorsunuz? Bu durumun eğitim sürecindeki motivasyonunuza etkilerini değerlendiriniz.
2. Çevrim içi ile fiziki ortamda yaptığınız piyano eğitimlerindeki motivasyon farklılıklarını değerlendiriniz.
3. Çevrim içi piyano eğitiminde yaşadığınız zorluklar ve bunlar için çözüm önerileriniz nelerdir?
4. Çevrim içi ve fiziki ortamda yapılan piyano eğitiminin avantaj ve dezavantajları nelerdir? Açıklayınız.
5. Çevrim içi piyano eğitimini mi, fiziki ortamda yapılan piyano eğitimini mi tercih edersiniz? Neden?

Ek-4. Öğretmenlere Yöneltilen Görüşme Soruları

1. Çevrim içi piyano eğitimi sürecinde hangi teknolojik bilgileri, donanım ve yazılımları kullanıyorsunuz? Yararlanma nedenleriniz nelerdir?
2. Çevrim için piyano eğitimi sürecinde bilişim teknolojileri bilginiz, sahip olduğunuz donanım ve yazılımın motivasyonunuza etkileri nelerdir? Açıklayınız.
3. Çevrim içi piyano eğitimi verdiğiniz öğrencilerinizin kullandıkları teknolojik bilgi, donanım ve yazılımları değerlendiriniz?
4. Çevrim içi piyano eğitimi alan öğrencilerinizin bilişim teknolojileri bilgileri, sahip oldukları donanım ve yazılımın aldıkları eğitimdeki motivasyonlarına etkileri nasıldır?
5. Çevrim içi piyano eğitimi ile fiziki ortamda verdiğiniz piyano eğitimi arasındaki verimlilik farkı nasıldır? Eğitim sürecindeki motivasyona etkisini değerlendiriniz.
6. Çevrim içi piyano eğitim sürecindeki ders planlarınız ile fiziki eğitim öğretimdeki ders planlarınız arasındaki farklılıklar nelerdir?
7. Çevrim içi piyano eğitimi ile fiziki ortamdaki piyano eğitiminde kullandığınız ders kaynakları arasındaki farklılıklar nelerdir?
8. Çevrim içi piyano eğitimi verirken karşılaştığınız sorunlar nelerdir?
9. Çevrim içi piyano eğitimi fiziki eğitime göre, başlangıç seviyesinde, orta seviyede ve ileri seviyede nasıl farklılıklar göstermektedir?
10. Fiziki ortam ile çevrim içi ortamda verdiğiniz piyano eğitimindeki öğrenci iletişiminiz arasındaki farklılıklar nelerdir?
11. Çevrim içi ve fiziki ortamda yaptığınız piyano eğitiminin avantaj ve dezavantajları nelerdir? Açıklayınız.
12. Çevrim içi piyano eğitimini mi, fiziki ortamda yapılan piyano eğitimini mi tercih edersiniz? Neden?

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı	Filiz ÇAĞLA
Doğum tarihi ve Yeri	1991 – BURSA
Meslek	Öğretmen
İletişim	0507 205 22 10

Eğitim Derecesi

Okul/Program

Lise	Zeki Müren Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi
Üniversite	Uludağ Üniversitesi
Yüksek Lisans	Uludağ Üniversitesi

İş Deneyimi / Yıl

Çalıştığı Yer

Görevi

2014 – 2015	Bursa Bahçeşehir Okulları	Piyano Öğretmeni
2015 – 2018	Siirt Atatürk Ortaokulu	Müzik Öğretmeni
2018 – 2021	İstanbul Başakşehir AGSL	Piyano Öğretmeni

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

TEZ ÇOĞALTMA VE ELEKTRONİK YAYIMLAMA İZİN FORMU

Yazar Adı Soyadı	Filiz ÇAĞLA
Tez Adı	ÇEVİRİM İÇİ PİYANO EĞİTİMİNİN ÖĞRENCİ VE ÖĞRETMEN MOTİVASYONU AÇISINDAN İNCELENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ
Enstitü	EĞİTİM BİLİMLERİ
Anabilim Dalı	GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ
Tez Türü	YÜKSEK LİSANS
Tez Danışmanı	Prof. Şirin AKBULUT DEMİRCİ
Çoğaltma (Fotokopi Çekim) İzni Kısıtlama	☐ Patent Kısıt (2 yıl) ☐ Genel Kısıt (6 ay) ☒ Tezimin elektronik ortamda yayımlanmasına izin veriyorum.

Hazırlamış olduğum tezin belirttiğim hususlar dikkate alınarak, fikri mülkiyet haklarım saklı kalmak üzere Bursa Uludağ Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından hizmete sunulmasına izin verdiğimi beyan ederim.

Tarih :

İmza :